1. melléklet a 23/2011. (XI. 18.) önkormányzati rendelethez

CSONGRÁD VÁROS

ÉS KISTÉRSÉGE

(FELGYŐ, TÖMÖRKÉNY, CSANYTELEK)

HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERVE

2010 - 2015

ATI KTVF ÁLTAL
ELFOGADVA:
18187-6-3/2011

KÉSZÜLT:

A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG

TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA

MEGBÍZÁSÁBÓL

KÉSZÍTETTE:

VIKONA KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI

TANÁCSADÓ ÉS SZOLGÁLTATÓ BT

6800 HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, HOLLÓ U. 40.

2011. OKTÓBER

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐZMÉNYEK 4
TERVEZÉSI ALAPADATOK 8
BEVEZETÉS 9
1. MÓDSZERTANI MEGFONTOLÁSOK 12
1.1. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS 13
1.2. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS TERVEZÉSÉNEK SZINTJEI 15
1.3. ALAPFOGALMAK ÉS TERMINOLÓGIA 18
1.4. A TERV KÉSZÍTÉSE SORÁN FIGYELEMBE VETT FENNTARTHATÓSÁGI ELVEK 21
1.5. ALAPELVEK A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSBAN 22
1.6. A TERVEZÉS FÁZISAI 27
1.7. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS TERVEZÉSÉNEK JOGSZABÁLYI HÁTTERE 27
2. ÚJ IRÁNYELVEK A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSBAN 34
2.1. AZ EURÓPAI UNIÓ HULLADÉKGAZDÁLKODÁSÁNAK ALAPELVEI 34
2.2. 2008/98/EK KERETIRÁNYELV 36
2.3. ORSZÁGOS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV 2010-2014 39
2.4. JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK 41
3. A TERVEZÉSI TERÜLET BEMUTATÁSA 44
3.1. A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG ELHELYEZKEDÉSE 44
3.2. A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG BEMUTATÁSA 44
3.3. DEMOGRÁFIA 46
4. A TERVEZÉSI TERÜLETEN MŰKÖDŐ SZOLGÁLTATÓK ÉS HULLADÉKLERAKÓK 51
4.1. A.S.A. HÓDMEZŐVÁSÁRHELY KÖZTISZTASÁGI KFT 51
4.1.1 .A.S.A. Köztisztasági Kft. hulladékszállítási gépparkja 52
4.1.2 Hulladéklerakó telep főbb adatai 55
4.1.3 A hulladéklerakó telep szabad kapacitása 55
4.1.4 A hódmezővásárhelyi regionális hulladékkezelő telep létesítményei 56
4.1.5 Gázmotor üzembe helyezés (2007. június): 57
4.1.6 Komposztáló üzembe helyezés (2008. december) 58
4.1.7 Haszonanyag bálázó (2006. szeptember) 59
4.1.8 Építési, bontási hulladékok 60
4.1.9 Depóniagáz hasznosítása 60
4.1.10 Közszolgáltatás és Ügyfélszolgálat 61
4.2. CSONGRÁDI VÁROSI VÍZ- ÉS KOMMUNÁLIS KFT. 62
4.2.1 A közszolgáltatás részei: 63
4.2.2 A lakossági közszolgáltatás feltételei 64
4.2.3 Külterületi hulladékszállítás 65
4.2.4 Hulladékudvar 66
4.2.5 Szelektív gyűjtés 69
4.3. FELGYŐI REGIONÁLIS HULLADÉKKEZELŐ KÖZPONT 71
4.3.1 A Felgyői hulladékkezelő központ helye gyűjtőkörzete, kapacitása 72
4.3.2 A hulladékkezelő központban fogadható hulladékfajták 73
4.3.3 A hulladékkezelő központ létesítményei 74
4.3.4 Kezelőtéri létesítmények 75

4.3.5 A hulladékkezelő központ helye és szerepe a regionális rendszerben 75
4.4. BEZÁRT TELEPÜLÉSI HULLADÉKLERAKÓK REKULTIVÁCIÓJA 76
5. A TERVEZÉSI TERÜLETEN KELETKEZŐ, HASZNOSÍTANDÓ VAGY ÁRTALMATLANÍTANDÓ HULLADÉKOK TÍPUSAI, MENNYISÉGE ÉS EREDETE 79
5.1. KOMMUNÁLIS HULLADÉKOK 80
5.2. A TERVEZÉSI TERÜLETRE BESZÁLLÍTOTT HULLADÉKOK TÍPUSA ÉS MENNYISÉGE 85
5.3. A FELHALMOZOTT HULLADÉK TÍPUSA ÉS MENNYISÉGE 85
5.4. 2010 ÉVI HULLADÉKMÉRLEG BEMUTATÁSA 86
5.5. A JOGSZABÁLYOKBAN MEGHATÁROZOTTAKTÓL ELTÉRŐ SPECIÁLIS HELYI VAGY EGYEDI MŰSZAKI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA 88
5.6. KIEMELTEN KEZELENDŐ HULLADÉKÁRAMOKRA VONATKOZÓ SPECIÁLIS SZABÁLYOK 88
6. AZ ELÉRENDŐ HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA 97
6.1. A HULLADÉKKELETKEZÉS CSÖKKENTÉSI CÉLKITŰZÉSEI A TERVEZÉSI TERÜLETEN, A TERVIDŐSZAK VÉGÉRE VÁRHATÓAN KELETKEZŐ HULLADÉKOK MENNYISÉGE ÉS ÖSSZETÉTELE 99
6.1.1 A képződő hulladék mennyiségének várható alakulása a kistérségben 99
6.1.2 Hulladékhasznosítási, ártalmatlanítási célkitűzések tervezése 103
6.1.3 Intézkedési terv fóliahulladék begyűjtésére 110
7. A KIJELÖLT CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ CSELEKVÉSI PROGRAM 114
7.1. A KORSZERŰ TELEPÜLÉSI HULLADÉKGAZDÁLKODÁS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE 114
7.2. CSELEKVÉSI PROGRAM A KISTÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK 118
7.2.1 Általános érvényű intézkedések a helyi hulladékgazdálkodás fejlesztése területén 118
7.2.2 Települési szilárd hulladék mennyiségének csökkentése 123
7.2.3 Csomagolási hulladékok szelektív gyűjtésének növelése 126
7.2.4 Települési folyékony hulladék 128

ELŐZMÉNYEK

A hulladékgazdálkodási tervezés szükségességét elsőként a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. Törvény fogalmazta meg. A törvény több szakaszban foglalkozik a tervezés szintjeivel, tartalmi követelményével, a tervezés folyamatával, a tervezésbe bevonandó partnerek kérdésével, a tervek egyeztetésével és annak elfogadásával.

A települési önkormányzatok a hulladékgazdálkodás kulcsszereplői.

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény és a 2002-ben 110/2002 (XII.12.) számú országgyűlési határozattal elfogadott Országos Hulladékgazdálkodási Terv is stratégiai célkitűzésként fogalmazta meg a helyi (települési szintű, egy vagy több településre vonatkozó) hulladékgazdálkodási tervek készítését. A települési hulladékgazdálkodási tervek végső célja, hogy helyi szinten is megvalósuljon az országosan tervezett és szervezett integrált hulladékgazdálkodás. Ennek érdekében a Hulladékgazdálkodási Törvény előírta, hogy ***2004. július 30-ig valamennyi településnek hulladékgazdálkodási tervet kellett benyújtania*** *az illetékes környezetvédelmi felügyelőséghez. A települési hulladékgazdálkodási terv kötelező adatszolgáltatási körét és a terv részletes tartalmi követelményeit a 126/2003 (VIII.15.) Korm. rendelet szabályozza.*

A tervek valamennyi szinten 6 évre készültek, és kétévente felül kellett vizsgálni a megvalósulást, szükség esetén pedig módosítani kellett azt.

A hulladékgazdálkodási törvény kiemelt fontosságú, elérendő célként határozza meg:

- *a képződő hulladék mennyiségének, veszélyességének csökkentését, az újrahasznosítást,*
- *a keletkező hulladék hasznosítását,*
- *a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék előírásoknak megfelelő ártalmatlanítását.*

A törvényben meghatározott célok elérését a hulladékgazdálkodási tervek az alapelvek érvényesítésével segítik elő.

2004-ben a Csongrádi kistérség településeinek Önkormányzatai a törvényi előírásoknak megfelelően elkészíttették a kistérség hulladékgazdálkodási tervét, melynek felülvizsgálata 2007-ben és 2010-ben megtörtént.

***A Csongrádi Kistérség önkormányzatai** a szakhatóság által elfogadott, valamint önkormányzati rendeletekben kihirdetett Települési Hulladékgazdálkodási Tervét 2004 májusában **Társaságunk**, a VIKONA Környezetgazdálkodási Tanácsadó és Szolgáltató BT (6800 Hódmezővásárhely, Holló u. 40.) készítette.*

*A 2007 és 2010 évben előírt felülvizsgálatokat **Társaságunk** végezte el, melyeket az **Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség** mindkét esetben elfogadott.*

A Felügyelőség 2010-ben a 386-2/2010 számú határozatában kötelezte a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulását, hogy nyújtsa be jóváhagyásra a 2010-2015 közötti időszakra vonatkozóan kidolgozott Települési Hulladékgazdálkodási Tervét.

A 2010-2015 közötti időszakra vonatkozó Települési Hulladékgazdálkodási Terv elkészítésével Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása ismét a VIKONA Környezetgazdálkodási Tanácsadó és Szolgáltató BT-t bízta meg.

***Csongrádi Kistérség Hulladékgazdálkodási Terve** a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 37 § (1) bekezdése alapján, az Országos és a területi hulladékgazdálkodási tervekkel, valamint a településrendezési tervvel összhangban készült:*

- ***a települési hulladékok körében értelmezhető, illetve a közszolgáltatás keretébe tartozó, az önkormányzat tulajdonában,***

üzemeltetésében, megbízásából közfeladatokat ellátó szervezeteknél keletkező,

- *a települési szilárd és folyékony hulladék közszolgáltatás keretein belül begyűjtött,*
- *a települési szilárd hulladékból szelektíven gyűjtött,*
- *az önkormányzat felelősségi körébe tartozó veszélyes,*
- *a kiemelten kezelt hulladékáramok,*
- *az illetőségi területen felhalmozott, nem megfelelően kezelt és ártalmatlanított*

hulladékok körére vonatkozóan.

A terv formai és tartalmi elemeiben igazodik:

- *a 126/2003. (VIII. 15.) a hulladékgazdálkodási terv részletes tartalmi követelményeiről szóló Korm. rendelethez*
- *az Országos és a Dél-alföldi régió hulladékgazdálkodási tervek célkitűzéseihez, illetve*
- *a megjelent szakmai útmutatók javaslataihoz*

*A hulladékgazdálkodási terv **célja**, hogy segítségével megoldhatóak legyenek a település legfontosabb hulladékgazdálkodási gondjai oly módon, hogy egyúttal teljesüljenek a jogszabályokban és a területi tervekben meghatározott célok.*

A hulladékgazdálkodási terv hat évre készül, és háromévente beszámolót kell készíteni a végrehajtás menetéről.

A TERV ÉRTÉKELÉSÉHEZ ELŐLJÁRÓBAN SZÜKSÉGES MEGEMLÍTENI:

*A Települési Hulladékgazdálkodási Tervet az illetékes Környezetvédelmi Hatóságon kívül, a **települési Önkormányzatok Képviselő Testülete fogadja el és hagyja jóvá,** továbbá **önkormányzati rendeletben hirdeti ki**.*

Mind az Önkormányzat tisztségviselőinek, mind a Képviselő Testület tagjainak alapvető feladatuk, hogy a település egyéb környezetvédelmi ügyeivel

kapcsolatban és a terület- és településrendezési tervek jóváhagyása, illetve más önkormányzati döntések meghozatala során ***a Tervben megfogalmazottakat érvényesítsék****.*

Tekintettel arra a tényre, hogy a Hulladékgazdálkodási Terv ***alapvetően a települések lakosságának készül,*** *a Terv tartalmáról, célkitűzéseiről, a Terv megvalósítása érdekében a település lakosait -* ***akik nem hulladékgazdálkodási szakemberek*** *- a lehetőségekhez képest maximális mértékben tájékoztatni kell.*

Ezért a megfelelő tájékoztatás érdekében, az elvárásoknak megfelelően, szükségesnek tartjuk ***az alapvető hulladékgazdálkodási szakmai fogalmak*** *és* ***a Terv készítésének alapvető jogszabályi hátterét*** *mindenki számára* ***közérthető módon bemutatni****, amely országos adatokon, információkon alapul.*

TERVEZÉSI ALAPADATOK

A TERVEZÉSBEN RÉSZT VEVŐ ÖNKORMÁNYZATOK:

Csongrád Város Önkormányzata
6640 Csongrád, Kossuth tér 7.

Felgyő Község Önkormányzata
6645 Felgyő, Széchenyi u. 1.

Tömörkény Község Önkormányzata
6646 Tömörkény, Ifjúság u. 8.

Csanytelek Község Önkormányzata
6647 Csanytelek, Volentér János tér 2.

TERVEZÉSI SZINT:

Csongrád város és kistérsége (Felgyő, Tömörkény, Csanytelek)

A TERVET VÉLEMÉNYEZŐ ÉS JÓVÁHAGYÓ SZAKHATÓSÁG:

Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi
és Vízügyi Felügyelőség
6721 Szeged, Felső-Tisza part 17.

A TERVET KÉSZÍTŐ SZERVEZET:

VIKONA Környezetgazdálkodási Tanácsadó és Szolgáltató BT
6800 Hódmezővásárhely, Holló u. 40.

FELELŐS VEZETŐ:

Vigchert Ferenc *okl. vegyészmérnök, környezetvédelmi szakmérnök*
környezetvédelmi szakértő (KV-Sz/06/0719/H-1675/08)
MMK kamarai szám: 06/0719

Aláírás: …… **P.H.**

Tervezési időszak: ***2010-2015***
A tervezés bázis éve: ***2010***

BEVEZETÉS

Az ember környezete a bennünket körülvevő világnak az a része, amelyben él és tevékenységét kifejti. Ez a környezet térbeli kiterjedését tekintve gyakorlatilag azonos az élővilág életterével, a bioszférával, amely a földkéregnek (litoszféra), a vizeknek (hidroszféra) és a légkörnek azt a részét foglalja magában, amelyet az élő szervezetek benépesítenek. Ezen kívül környezetünknek kell tekinteni a világűr közvetlenül a Földdel érintkező részét is.

A víz, a levegő és a talaj természetes öntisztulása során hosszú időn át „feldolgozta" az odakerült hulladékot anélkül, hogy a közvetlenül vagy a különböző kölcsönhatások során keletkező bomlás- vagy szintézistermékeik a növényekre, az állatokra, és rajtuk keresztül közvetve vagy közvetlenül az emberre károsan hatottak volna. Az elmúlt évtizedekben bekövetkezett városodási, városiasodási változások, továbbá a műszaki-tudományos fejlődés hatására felfokozódott termelési-fogyasztási tevékenység következtében az ember és környezete közötti harmonikus kapcsolat megbomlott.
Az ember – főként pazarló anyagfelhasználása miatt – az indokoltnál nagyobb ütemben sajátítja ki a természeti erőforrásokat.
Az emberi tevékenység – a megváltozott szükségletek kielégítése érdekében – egyre nagyobb mértékben alakítja át a természetből kitermelt anyagokat, a természetes anyagoktól eltérő összetételű termékeket állít elő. A természetidegen anyagok termelésével, ill. elhasználódásával létrejött hulladék egyre nagyobb mennyiségben és térben koncentráltan kerül ki az ökoszisztémákba. Pl. a papír és főleg a természetidegen (műanyag) göngyölegek elterjedése – bár a fajlagos tömegcsökkenés előnyökkel jár – gyakorlatilag megszüntette a korábbi többutas fém-, üveg- és fagöngyölegeknek azokat az előnyeit, amelyek azok tartósságából, tisztíthatóságából, többszöri felhasználhatóságából stb. származtak.

Mindezeknek a változásoknak a következtében a hulladék vagy nem alkalmas arra, hogy bekapcsolódjék a természetes körfolyamatokba, vagy ha bekapcsolódik,

akkor zavarokat okozhat olyan mértékben, hogy hatását a természetes körfolyamatok már nem képesek ellensúlyozni, károsítja a természet elemeit. Továbbá a hulladék közvetlenül, ill. közvetve a természet elemein keresztül veszélyezteti magát az embert is.

A hulladék egyrészt szennyezi valamelyik környezeti elemet (vizet, levegőt, talajt), ezáltal nagy népességet érint, és a hatása sok esetben időben elhúzódó. Másrészt a hulladék egyes alkotórészei beépülnek a növényi és állati szervezetekbe, és a táplálkozási láncon keresztül végső soron az embert is károsítja. A települési és egyes termelési hulladékok fertőző mikroorganizmusai különböző fertőző betegségek okozói lehetnek.
Az eltávolított hulladék új természeti erőforrásokkal helyettesítendő, és a hulladékban megtestesített anyag, energia és emberi munka elvesztésével a természeti erőforrások igénybevétele is indokolatlanul felgyorsul.
A gazdaságba belépő anyag mennyisége semmit sem mond annak végső sorsáról, és arról, hogy miként járul hozzá az emberek jólétéhez. Sokat árul el azonban, hogy milyen károsodás éri a környezetet a termelésében és fogyasztásában.

A hulladékgazdálkodásnak kulcsszerepe van a környezet minőségének, a természeti értékek megóvásának védelmében és a jól szervezett hulladékgazdálkodás eredményesen szolgálhatja a gazdasági célkitűzéseket is.

A hulladékgazdálkodás a környezetvédelem egyik fontos, talán legfontosabb-szakterülete.
Kulcsszerepe van a környezeti elemek (víz, föld, levegő, élővilág, épített környezet) minőségének és a természeti erőforrásoknak a védelmében egyben eredményesen segítheti a gazdasági hatékonyságot.

A hulladékgazdálkodás a hulladékok káros hatása elleni védelemnek a hulladékok teljes életciklusára kiterjedő tevékenységek összehangolt sorozata. Gyakorlatilag a hulladékok keletkezésének megelőzését, csökkentését, a keletkezett hulladékok elkülönített gyűjtését és hasznosítását, a nem hasznosítható hulladékok

környezetszennyezés nélküli átmeneti tárolását és ártalmatlanítását foglalja magában.

Az EU csatlakozás óta a tevékenységet ma már hazánkban is átfogó jogszabályi keretek között végzik.
A hazai hulladékmennyiség nemzetközi összehasonlításban mind fajlagos, mind abszolút értelemben igen magas. A fajlagos anyag- és energiafelhasználás ezzel összefüggésben nagyon rossz, ami a nagymennyiségű hulladékképződés mellett nemzetközi piaci pozíciót is rontja.

„Magyarországnak szembe kell néznie azzal a kihívással, amit a víz- és levegőminőségre, valamint a hulladékgazdálkodásra vonatkozó előírásainak az EU követelményeihez való igazítása jelent" (EU 1997).

A hulladékok keletkezésének megelőzése, a keletkező hulladékok hasznosítása, feldolgozása, illetve a nem hasznosítható hulladékok ártalmatlanítása csökkenti a természeti erőforrások igénybevételét, valamint az elhasználódott anyagok hulladék formájában a természetbe való visszakerülését, továbbá eredményesen segíti a gazdaság hatékonyságát.

Magyarországon évente 300-450 kg/fő háztartási és összetételében ahhoz hasonló ipari-kereskedelmi hulladék keletkezik, amely jelenleg nagyrészt lerakásra kerül. A fejlett országokban e hulladékok jelentős részét értékes alapanyagként, illetve másodnyersanyagként és másodlagos energiaforrásként hasznosítják.

A települési hulladékok elhelyezése ma a társadalom egyik legégetőbb gondja.
E hulladékok előkészítése, a hasznos összetevők (fémek, műanyagok, üveg, papír, illetve szerves anyagok) elkülönítetten történő kinyerése nemcsak az elhelyezés gondjait enyhíti, illetve oldja meg, hanem hasznos nyersanyagokat szolgáltat a gazdaságnak.

1. MÓDSZERTANI MEGFONTOLÁSOK

Magyarországon az első környezetvédelmi törvény 1976-ban született, de hatása a törvény keretjellege miatt korlátozott volt. A környezetvédelem társadalmi üggyé válása hazánkban az 1980-as évek második évére tehető. Több éves szakmai vita után a Magyar Országgyűlés 1995-ben fogadta el a környezetvédelmének általános szabályairól szóló új törvényt (1995. évi LIII. törvény), mely a már meglévő hazai tervezési rendszerek (területrendezés, területfejlesztés, településrendezés, településfejlesztés, stb.) mellet egy új típusú tervezés alapjainak a megteremtését irányozza elő. A Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozásának részletes előírásait a törvény rögzíti. Ennek alapján az Országgyűlés 83/1997. (IX. 26.) határozata rendelkezett az 1997-2002 közötti időszakra szóló első Nemzeti Környezetvédelmi Programról (továbbiakban NKP-I), és tudomásul vette a megvalósításának általános tervét. A végrehajtás éves intézkedéseit kormányhatározatok hagyták jóvá.

A 2003–2008 közötti időszakra szóló második Nemzeti Környezetvédelmi Program (továbbiakban NKP-II) kidolgozásának alappillérét az NKP-I végrehajtása során felhalmozott tapasztalatok alkotják. Az NKP-I alapvető feladatát teljesítette: kijelölte a magyar környezetpolitika célkitűzéseit és cselekvési irányait, valamint felvázolt egy beavatkozási tervrendszert.

Az NKP-II kidolgozása a legfontosabb hazai és nemzetközi környezetpolitikai alapelvek figyelembevételével történt. Ezen alapelvek három csoportot képeznek:

- A környezetvédelemben mára már hagyományosnak tekintett alapelvek (pl. az elővigyázatosság, a megelőzés, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékoztatás, a nyilvánosság és a szennyező fizet elve).
- A fejlett országok környezeti tevékenysége alapján számunkra példaértékűnek tekinthető további alapelvek (a megosztott felelősség; az átláthatóság biztosítása a tervezés, döntéshozás, finanszírozás, megvalósítás és ellenőrzés során; kiszámíthatóság a szabályozásban és a

finanszírozásban; számon kérhetőség, világos célok, mérhető teljesítmények; partnerség, szubszidiaritás, addicionalitás, többszörös hasznú intézkedések).

- A legátfogóbb elvek sorába a fenntartható fejlődés alapelvei tartoznak. Ezek részletes kifejtését a Fenntartható Fejlődés Nemzeti Stratégiája tartalmazza. Az alapelveket azonban lehetőség szerint már az NKP-II végrehajtásának első éveiben is érvényesíteni kell, ezzel is elősegítve a fenntartható fejlődés irányába történő átmenet társadalmi, gazdasági és környezeti feltételeinek kialakítását.

Az elmúlt évtizedek műszaki, gazdasági fejlődése, a fokozódó urbanizáció következtében rendkívüli mértékben megnőtt, és folyamatosan nő a hulladékok mennyisége. A legdinamikusabban fejlődő környezetvédelmi szakterületek egyike a hulladékgazdálkodás. Az uniós jogharmonizáció következtében 2001. január 1-jén lépett hatályba a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény. A törvényben nagy hangsúlyt kapott a hulladékkeletkezés megelőzése, hulladékszegény technológiák alkalmazása. A hulladékok szelektív gyűjtése, hasznosítása, a nem hasznosítható hulladékok környezetvédelmi követelményeknek megfelelő ártalmatlanítása ugyancsak kiemelkedően fontos hulladékgazdálkodási feladat. A törvény és több mint 30 végrehajtási rendelete szabályozza e szakterületet.

Az EU csatlakozással kapcsolatos jogszabályi módosítások, új szemléletű engedélyezési eljárások a hulladékgazdálkodási tervezési feladatok jelentős növekedését eredményezték.

1.1. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A **hulladékkal** összefüggő tevékenységek rendszerét, beleértve a hulladék keletkezésének megelőzését, mennyiségének és veszélyességének csökkentését, kezelését, ezek tervezését és ellenőrzését, a kezelő berendezések és

létesítmények üzemeltetését, bezárását utógondozását, a működés felhagyását követő vizsgálatokat, valamint az ezekhez kapcsolódó szaktanácsadást és oktatást együttesen hulladékgazdálkodásnak nevezzük.

A hulladékgazdálkodás kulcskérdés a fenntartható fejlődés kialakításában. Számos kiváló példa létezik szerte a világban és számos nagyon elszomorító jelenség. Magyarország és Európa is válaszúthoz érkezett. A jelenlegi fogyasztói szokások, gazdasági ösztönzők nem képesek megállítani a hulladékhegyek növekedését.

A hulladékgazdálkodás alapvető szempontrendszere szerint minden tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy

- biztosítsa a hulladék keletkezésének megelőzését,
- a keletkező hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését,
- a hulladék hasznosítását,
- környezetkímélő ártalmatlanítását.

Ez a prioritási sorrend egyben meghatározza a cselekvések egymáshoz való viszonyát, vagyis azt, hogy csak akkor lehet a sorrendben később szereplő megoldást választani, ha az előző lépcsőben több megoldási lehetőség már nincs. A prioritási sorrend érvényesítése a jogszabályok előírásai szerint a gazdálkodó feladata. Ahhoz, hogy a hulladékképződés megelőzhető legyen, valamint a keletkező hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentése érdekében előnyben kell részesíteni:

- az anyag- és energiatakarékos, hulladékszegény technológiák alkalmazását;
- az anyagnak, illetőleg a hulladéknak a termelési-fogyasztási körfolyamatban tartását;
- a legkisebb tömegű és térfogatú hulladékot és szennyező anyagot eredményező termékek előállítását;
- a hulladékként kockázatot jelentő anyagok kiváltását.

A hulladékban rejlő anyag és energia hasznosítása érdekében törekedni kell a hulladék legnagyobb arányú ismételt felhasználására, a nyersanyagoknak

hulladékkal történő helyettesítésére, valamint - ha ezek nem megoldhatóak - a hulladék energiahordozóként való felhasználására.

Tilos a hulladékot elhagyni, felhalmozni, ellenőrizetlen körülmények között elhelyezni, kezelni.

A keletkezett hulladékot, ha az ökológiailag előnyös, műszakilag lehetséges és gazdaságilag megalapozott, hasznosítani kell. Amennyiben a hasznosítás gazdasági és technológiai feltételei adottak, a hulladékot a hasznosítás elősegítése érdekében a hasznosítási lehetőségeknek megfelelően elkülönítve kell gyűjteni (szelektív hulladékgyűjtés).

Ártalmatlanításra csak az a hulladék kerülhet, amelynek anyagában történő hasznosítására vagy energiahordozóként való felhasználására a műszaki, illetőleg gazdasági lehetőségek még nem adottak, vagy a hasznosítás költségei az ártalmatlanítás költségeihez viszonyítva aránytalanul magasak.

1.2. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS TERVEZÉSÉNEK SZINTJEI

A környezeti gondokat elemezve megállapítható, hogy nagyon sok közülük olyan, amely globális, országos vagy regionális színtűnek is tekinthető, hiszen – bár volna mód az egyes problémák eseti megoldására – ezek helyi kezelésére valamilyen okból nem kerül vagy kerülhet(ett) sor (pl. pénzhiány, szakértelem hiánya, érdektelenség).

Vannak azonban olyan környezeti ügyek is, amelyek a probléma jellegéből adódóan eleve csak a helyinél magasabb szintek bevonásával, koordinációjával kezelhetők eredményesen (pl. hulladékgazdálkodás, szennyvíztisztítás, vízbázisok védelme). Ezért a különböző tervezési szintek csak megfelelő összehangolás esetén lehetnek igazán eredményesek.

A hulladékgazdálkodási törvény kiemelt fontosságú, elérendő célként határozza meg:

- *a képződő hulladék mennyiségének, veszélyességének csökkentését, az újrahasználatoz,*
- *a keletkező hulladék hasznosítását,*
- *a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék előírásoknak megfelelő ártalmatlanítását.*

A hulladékgazdálkodási tervek legfontosabb tartalmi elemei:

- *a keletkező, hasznosítandó vagy ártalmatlanítandó hulladékok típusai, mennyisége és eredete*
- *a hulladékkezeléssel kapcsolatos alapvető műszaki követelmények*
- *az egyes hulladéktípusokra vonatkozó speciális intézkedések*
- *a hulladékok kezelésére alkalmas kezelőtelepek és létesítmények, a kezelésre felhatalmazott vállalkozások*
- *az elérendő hulladékgazdálkodási célok*
- *a kijelölt célok elérését, illetve megvalósítását szolgáló cselekvési program*
- *a hulladékok kezelésének (begyűjtésének, szelektálásának, szállításának, ártalmatlanításának és hasznosításának) racionalizálását elősegítő intézkedések meghatározása, végrehajtásuk sorrendje és határideje,*
- *a megvalósításhoz szükséges eszközök, megfelelő előkezelő, ártalmatlanító és hasznosító eljárások, berendezések és létesítmények meghatározása*
- *becsült költségek.*

❖ **Országos Hulladékgazdálkodási terv**

A törvényben meghatározott célok elérését a hulladékgazdálkodási tervek az alapelvek érvényesítésével segítik elő. Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervet (OHT) az Országgyűlés 2002. november 26-án fogadta el, a 110/2002. (XII. 12.)

OGY határozattal. Az OHT-t és az annak alapján készülő egyéb, különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket – kidolgozóik - hat évre készítik el és 2 évente beszámolót állítanak össze az abban foglaltak végrehajtásáról.

A különböző szintű hulladékgazdálkodási terveket a területen lévő, illetve működő helyi önkormányzatok, érintett más hatóságok, érdekképviseleti szervezetek, környezetvédelmi társadalmi szervezetek bevonásával kell készíteni (Hgt. 33.-36.§).

- **Területi hulladékgazdálkodási terv**

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. 5. §-ban meghatározott tervezési-statisztikai régióra vonatkozóan a környezetvédelmi felügyelőségek által készített hulladékgazdálkodási terv. A hét területi hulladékgazdálkodási terv a 15./2003. (XI.7.) KvVM rendelettel került kihirdetésre.

- **Megyei hulladékgazdálkodási terv**

Egy megye közigazgatási területére vonatkozóan meghatározott tartalommal a megyei önkormányzat által készített hulladékgazdálkodási terv. Készítése nem kötelező. Tartalma, felépítése a területi tervekéhez hasonló.

- **Helyi hulladékgazdálkodási terv**

Egy települési önkormányzat területére, vagy az egy körjegyzőséghez tartozó települések területére, illetve hulladékgazdálkodási feladataikat társulásban, vagy más módon közösen ellátó települési önkormányzatok illetékességi területére meghatározott tartalommal készített hulladékgazdálkodási terv.

A tervezés során kiemelt figyelmet kell fordítani a települési hulladékok körére, a szelektív gyűjtésre és az önkormányzatok egyéb, hulladék keletkezéssel járó tevékenységi körére.

❖ **Egyedi hulladékgazdálkodási terv**

Jogszabály által meghatározott gazdálkodó szervezetek hulladékgazdálkodási tevékenységére vonatkozó - előírt tartalommal készített – hulladékgazdálkodási terve.

❖ **Időközi beszámolás**

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény (Hgt.) 37. § (1) bekezdése értelmében az elkészült hulladékgazdálkodási terveket 3 évente felül kell vizsgálni, és beszámolót kell készíteni a tervben foglaltak végrehajtásáról. Ennek alapján szükség szerint módosítani kell a terveket. A felülvizsgálat eredményéről és a további teendőkről értesíteni kell a tervezésbe bevont és érintett hatóságokat, érdekvédelmi szervezeteket, valamint a lakosságot.

1.3. ALAPFOGALMAK ÉS TERMINOLÓGIA

A következőkben ismertetjük a tervkészítés során használt legfontosabb hulladékgazdálkodási alapfogalmak meghatározásait, illetve, hogy az egyes fogalmakat mely jogszabályokban definiálták.

➢ **2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról:**

- ***Hulladék:*** bármely, a törvény szerinti kategóriák valamelyikébe tartozó tárgy vagy anyag, amelytől a birtokosa megválik, megválni szándékozik vagy megválni köteles.
- ***Veszélyes hulladék*:** a törvényben felsorolt tulajdonságok közül eggyel vagy többel rendelkező, illetve ilyen anyagokat, összetevőket tartalmazó, eredete, összetétele, koncentrációja miatt az egészségre, a környezetre kockázatot jelentő hulladék.

- ***Települési hulladék*:** a háztartásokból származó szilárd vagy folyékony hulladék, illetve a háztartási hulladékokhoz hasonló jellegű és összetételű, azzal együtt kezelhető más hulladék.

➢ **213/2001. (XI. 14.) Korm. rendelet (a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről):**

- ***Települési szilárd hulladék:***
  - ***háztartási hulladék:*** *az emberek mindennapi élete során a lakásokban, valamint a pihenés, üdülés céljára használt helyiségekben és a lakóházak közös használatú helyiségeiben és területein, valamint az intézményekben keletkező,*
  - ***közterületi hulladék:*** *közforgalmú és zöldterületen keletkező, háztartási hulladékhoz hasonló jellegű és összetételű hulladék, gazdasági vállalkozásoknál keletkező – külön jogszabályban meghatározott - veszélyesnek nem minősülő szilárd hulladék.*
- ***Települési folyékony hulladék****:* a szennyvízelvezető hálózaton, illetve szennyvíztisztító telepen keresztül el nem vezetett szennyvíz.
- ***Inert hulladék:*** az a hulladék, amely nem megy átjelentős fizikai, kémiai vagy biológiai átalakuláson. Jellemzője, hogy vízben nem oldódik, nem ég el, illetve más fizikai vagy kémiai módon nem reagál, nem bomlik le biológiai úton, vagy nincs kedvezőtlen hatással a vele kapcsolatba kerülő más anyagra oly módon, hogy abból környezetszennyezés vagy emberi egészségkárosodás következne be, továbbá csurgaléka és szennyezőanyag-tartalma, illetve a csurgalék ökotoxikus hatása jelentéktelen, így nem veszélyeztetheti a felszíni vagy felszín alatti vizeket.
- ***Biológiailag lebontható hulladék (biohulladék***): minden szervesanyag-tartalmú hulladék, ami anaerob, vagy aerob módon (mikroorganizmusok, talajélőlények vagy enzimek segítségével) lebontható.
- ***Hulladékkezelő telep:*** a települési hulladék begyűjtésére, átvételére és az egyes hulladékfajták további tárolására, átrakására,

előkezelésére, illetőleg hasznosítására vagy ártalmatlanítására szolgáló telephely.

- ***Hulladékgyűjtő udvar (hulladékudvar):*** az elkülönítetten (szelektíven) begyűjthető települési szilárd, valamint a külön jogszabályban meghatározottak szerint veszélyes hulladékok átvételére és az elszállításig elkülönített módon történő tárolásra szolgáló, felügyelettel ellátott zárt gyűjtőhely.
- ***Hulladékgyűjtő sziget (gyűjtősziget):*** a háztartásokban keletkező, hasznosításra alkalmas, különböző fajtájú, elkülönítetten gyűjtött, háztartási hulladék begyűjtésére szolgáló, lakóövezetben, közterületen kialakított, felügyelet nélküli, folyamatosan rendelkezésre álló begyűjtőhely, szabványosított edényzettel.
- ***Átrakóállomás:*** a települési szilárd hulladék begyűjtésének és szállításának elkülönítésére szolgáló zárt, körülkerített létesítmény, ahol a települési szilárd hulladékot a speciális gyűjtőjárműből zárt rendszerű konténerbe ürítik, illetőleg a zárt konténert (felépítményt) ürítés nélkül a továbbszállításig ideiglenesen tárolják.

➢ **50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet (a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól):**

- ***Iszapok:*** a települési szennyvíz tisztítása során keletkező és az ahhoz hasonló összetételű szennyvizeket kezelő, egyéb szennyvíztisztító művekből származó iszapok és a települési folyékony hulladékok.
- ***Kezelt iszapok (szennyvíziszap***): biológiai, kémiai, illetve hőkezeléssel, tartós (legalább 6 hónapig tartó) tárolással, vagy más kezeléssel nyert olyan iszapok, amelyek szennyezőanyag tartalma e rendelet előírásainak megfelel, és amelyekben a kezelés hatására a fekál coli és fekál streptococcus szám ml-ben mért mennyiségeaz eredeti érték tíz százaléka alá csökken.

➢ **94/2002. (V. 5.) Korm. rendelet (a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályozásáról):**

- ***Csomagolási hulladék:*** minden hulladéknak minősülő csomagolás.

- **1/2002. (I. 11.) EüM rendelet (az egészségügyi intézményekben keletkező hulladék kezeléséről):**
  - ***Egészségügyi hulladék:*** az egészségügyi ellátásban keletkező humán biológiai anyagok, veszélyes hulladékok és a települési hulladéknak megfelelő hulladékok.

A tervezés során a következő fogalmak, elnevezések rövid elnevezését használjuk:

• Országos Hulladékgazdálkodási Terv:	OHT
• Területi Hulladékgazdálkodási Terv:	THT
• Települési szilárd hulladék:	TSZH
• Települési folyékony hulladék:	TFH
• Hulladék Munkaszövetség:	HUMUSZ
• Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium:	KvVM
• Hulladékhasznosítók Országos Egyesülete:	HOE
• Köztisztasági Egyesülés:	KE

1.4. A TERV KÉSZÍTÉSE SORÁN FIGYELEMBE VETT FENNTARTHATÓSÁGI ELVEK

A THT alapvető célkitűzése, hogy a fenntartható fejlődés alappillérei (környezeti, gazdasági, műszaki, társadalmi) helyi szinten is érvényesüljenek a hulladékgazdálkodás területén.

A környezeti szempontból a hangsúlyt a környezeti terhelésnek megfelelő prioritás szerint a megelőzésre, újrahasználatra való előkészítésre, újrafeldolgozásra, egyéb (pl. energetikai) hasznosításra és végül az ártalmatlanításra helyezi. Az intézkedések elsődleges célja, hogy a hulladékgazdálkodás az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet károsítása nélkül történjen.

Gazdasági szempontból is a megelőzésen van a hangsúly, mivel az ártalmatlanítás és a fellépő környezeti terhelés elhárítása költségesebb megoldást jelent.

Műszaki szempontok alapján az alkalmazott eljárások figyelembe vétele az elérhető legjobb technikák 314/2005. (XII. 25.) Kr.) alapján.

Társadalmi szempontok alapján a hulladékgazdálkodás alapvető társadalmi igény, amit közszolgáltatás keretében végeznek, így annak költségeit a lakosság is viseli.

A terv készítésekor a 2000. évi XLIII. törvényben felsorolt hulladékgazdálkodási alapelvek kerültek figyelembevételre.

1.5. ALAPELVEK A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSBAN

A környezetvédelmi törvény számos alapelvet (elővigyázatosság, megelőzés, helyreállítás, felelősség, együttműködés, tájékozódás, tájékoztatás, nyilvánosság) fogalmaz meg, amelyeket korábban, Magyarországon jogszabály nem rögzített.

A kitűzött célok elérése érdekében a következő alapelvek érvényesítése szükséges:

- a megelőzés, ezen belül az integrált szennyezés megelőzés elve alapján legkisebb mértékűre kell szorítani a képződő hulladék mennyiségét és veszélyességét, a környezetterhelés csökkentése érdekében;
- az elővigyázatosság elve alapján a veszély, illetőleg a kockázat valós mértékének ismerete hiányában úgy kell eljárni, mintha azok a lehetséges legnagyobbak lennének;
- a megosztott felelősség elve, a gyártói felelősség alapján fennálló kötelezettségek teljesítésében a termék és az abból származó hulladék teljes életciklusában érintett szereplőknek együtt kell működniük;
- az elvárható felelős gondosság elve alapján a hulladék mindenkori birtokosa köteles a lehetőségeinek megfelelően mindent megtenni annak

érdekében, hogy a hulladék környezetet terhelő hatása a legkisebb mértékű legyen;

- a szennyező fizet elv alapján a hulladék termelője, birtokosa vagy a hulladékká vált termék gyártója köteles a hulladékkezelési költségeit megfizetni, vagy a hulladékot ártalmatlanítani; a szennyezés okozója, illetőleg előidézője felel a hulladékkal okozott környezetszennyezés megszüntetéséért, a környezeti állapot helyreállításáért és az okozott kár megtérítéséért, beleértve a helyreállítás költségeit is;
- a közelség elve alapján a hulladék hasznosítására, ártalmatlanítására a - környezeti és gazdasági hatékonyság figyelembevételével kiválasztott - lehető legközelebbi, arra alkalmas létesítményben kerülhet sor;
- a regionalitás elve (területi elv) alapján a hulladékkezelő létesítmények kialakításánál a fejlesztési, gazdaságossági és környezetbiztonsági szempontoknak, valamint a kezelési igényeknek megfelelő területi gyűjtőkörű létesítmények hálózatának létrehozására kell törekedni;
- az önellátás elve alapján - országos szinten, a területi elv és a közelség elvének figyelembevételével - a képződő hulladékok teljes körű ártalmatlanítására kell törekedni, ennek megfelelő ártalmatlanító hálózatot célszerű kialakítani és üzemeltetni;
- a fokozatosság elve alapján a hulladékgazdálkodási célokat ütemezett tervezéssel, egymásra épülő lépésekben, az érintettek lehetőségeinek és teherviselő képességének figyelembevételével kell elérni;
- a példamutatás elve alapján az állami és helyi önkormányzati szervek a munkájukban érvényesítik a törvény céljait és elveit;
- a költséghatékonyság elve alapján a hulladékkezelés szabályainak kialakítása, a hulladékgazdálkodás szervezése során érvényesíteni kell, hogy a gazdálkodók, fogyasztók által viselendő költségek a lehető legnagyobb környezeti eredménnyel járjanak.

A környezetvédelmi törvényben megfogalmazott alapelvek közül, hulladékgazdálkodási szempontból feltétlenül kiemelésre méltó, hogy a környezethasználatot az *elővigyázatosság* elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a

hulladékkeletkezés csökkentésével, a természetes és az előállított anyagok visszaforgatására és újrafelhasználására törekedve kell végezni. Az elővigyázatosság elvének alkalmazása azt jelenti, hogy a veszély, illetve a kockázat valós mértékének ismerete hiányában úgy kell eljárni, mintha azok a lehetséges legnagyobbak lennének.

A *megelőzés* érdekében a környezethasználat során a leghatékonyabb megoldást, a környezeti, műszaki és gazdasági körülmények között elérhető, legkíméletesebb környezet-igénybevétellel járó tevékenységet kell alkalmazni. Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a legkisebb mértékűre kell szorítani a képződő hulladék mennyiségét és veszélyességét, figyelembe véve az integrált, vagyis a környezet valamennyi elemére kiterjedő megközelítést.

A települési önkormányzatok és a gazdálkodó szervezetek szempontjából különösen fontos a *gyártói felelősség* elve, amely azt jelenti, hogy a termék előállítója felelős:

- a termék és a technológia jellemzőinek a hulladékgazdálkodás követelményei szempontjából kedvező megválasztásáért, ideértve a felhasznált alapanyagok megválasztását,
- a termék külső behatásokkal szembeni ellenállóképességét, a termék élettartamát és újrahasználhatóságát,
- a termék előállításából és felhasználásából származó, illetve a termékből keletkező hulladék hasznosításának és ártalmatlanításának megtervezését, valamint a kezelés költségeihez történő hozzájárulást is.

A gyártói felelősség alapján a gyártó törvényben és más jogszabályokban előírt kötelezettsége a termékét és csomagolását úgy kialakítani, valamint olyan technológia- és termékfejlesztést végrehajtani, amely az elérhető leghatékonyabb anyag- és energiafelhasználással jár, továbbá elősegíti a termék újra használatát, hulladékká válását követően annak környezetkímélő kezelését, hasznosítását, illetőleg ártalmatlanítását.

A gyártó kötelezettsége kiterjed arra is, hogy az azonos célra szolgáló nyers- és alapanyagok, félkész termékek, az azokból készült termékek, továbbá csomagolóeszközeik közül azokat részesítse előnyben, amelyek gyártásának és felhasználásának anyag- és energiaigénye alacsonyabb, használata kevesebb hulladék keletkezésével jár, illetőleg az azokból készült termék, csomagolóeszköz tartósabb, többször használható, hulladékként kevésbé terheli a környezetet.

A gyártói felelősséggel összefügg a *megosztott felelősség* elve, ami azt jelenti, hogy a gyártói felelősség alapján fennálló kötelezettségek teljesítésében a termék és az abból származó hulladék teljes életciklusában érintett szereplőknek együtt kell működniük.

A települési önkormányzatokat és a gazdálkodó szervezeteket ugyancsak jelentős mértékben érinti a ***szennyező fizet*** elv, amelynek alapján a hulladék termelője, birtokosa vagy a hulladékká vált termék gyártója köteles a hulladékkezelési költségeit megfizetni, vagy a hulladékot ártalmatlanítani. A szennyezés okozója, illetőleg előidézője felel a hulladékkal okozott környezetszennyezés megszüntetéséért, a környezeti állapot helyreállításáért és az okozott kár megtérítéséért, beleértve a helyreállítás költségeit is.

Az ***elvárható felelős gondosság*** elve alapján a hulladék mindenkori birtokosa köteles – a lehetőségeinek megfelelően – mindent megtenni annak érdekében, hogy a hulladék környezetet terhelő hatása a legkisebb mértékű legyen.

Az ***elérhető legjobb eljárás*** elve alapján törekedni kell az adott műszaki és gazdasági körülmények között megvalósítható leghatékonyabb megoldásra; a legkíméletesebb környezet-igénybevétellel járó, anyag- és energiatakarékos technológiák alkalmazására, a környezetterhelést csökkentő folyamatirányításra, a hulladékként nagy kockázatot jelentő anyagok kiváltására, illetőleg a környezetkímélő hulladékkezelő technológiák bevezetésére.

Különösen a hulladékgazdálkodási tervek készítése során van szükség az alábbi, a hulladékgazdálkodási törvényben meghatározott ***alapelvek*** érvényesítésére:

- A ***közelség elve*** alapján a hulladék hasznosítására, ártalmatlanítására a - környezeti és gazdasági hatékonyság figyelembevételével kiválasztott - lehető legközelebbi, arra alkalmas létesítményben kerülhet sor;
- A ***regionalitás elve*** (területi elv) alapján a hulladékkezelő létesítmények kialakításánál a fejlesztési, gazdaságossági és környezetbiztonsági szempontoknak, valamint a kezelési igényeknek megfelelő területi gyűjtőkörű létesítmények hálózatának létrehozására kell törekedni;
- Az ***önellátás elve*** alapján - országos szinten, a területi elv és a közelség elvének figyelembevételével - a képződő hulladékok teljes körű ártalmatlanítására kell törekedni, ennek megfelelő ártalmatlanító hálózatot célszerű kialakítani és üzemeltetni;
- A ***fokozatosság elve*** alapján a hulladékgazdálkodási célokat ütemezett tervezéssel, egymásra épülő lépésekben, az érintettek lehetőségeinek és teherviselő képességének figyelembevételével kell elérni.
- A ***példamutatás elve*** alapján az állami és helyi önkormányzati szervek a munkájukban érvényesítik a törvény céljait és elveit.
- A ***költséghatékonyság elve*** alapján a hulladékkezelés szabályainak kialakítása, a hulladékgazdálkodás szervezése során érvényesíteni kell, hogy a gazdálkodók, fogyasztók által viselendő költségek a lehető legnagyobb környezeti eredménnyel járjanak.

Az alapelveken túlmenően általános követelményként határozza meg a hulladékgazdálkodási törvény, hogy minden tevékenységet úgy kell megtervezni és végezni, hogy az a környezetet a lehető legkisebb mértékben érintse, csökkenjen a környezet terhelése és igénybevétele, ne okozzon környezetveszélyeztetést, illetve környezetszennyezést, biztosítsa a hulladékképződés megelőzését, a keletkező hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a hulladék hasznosítását, környezetkímélő ártalmatlanítását.

1.6. A TERVEZÉS FÁZISAI

A ***tervkészítés célja*** a hulladékkeletkezés csökkentése, a keletkezett hulladékok toxicitásának csökkentése, a hulladékhasznosításra és - kezelésére irányuló alternatív megoldások keresése, a hulladékkezelő létesítmények működési körülményeinek javítása, illetve, hogy csak a másként nem ártalmatlanítható hulladékok kerüljenek a hulladéklerakóba.

A tervezést három fő fázisra lehet osztani:

- Az első fázis az aktuális helyzet bemutatása
- a második a hulladék keletkezésére és kezelésére irányuló alternatív megoldások keresése, valamint a megoldások technikai-gazdasági elemzése
- a harmadik fázis a hulladékgazdálkodási módszereként kiválasztott megoldások bemutatása és ütemezése.

1.7. A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS TERVEZÉSÉNEK JOGSZABÁLYI HÁTTERE

A hulladékgazdálkodásról szóló törvény értelmében a települések helyi és a gazdálkodó szervezetek egyedi hulladékgazdálkodási terve szerves egységet alkot és illeszkedik az országos (I. Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2003-2008.), a regionális („Területi Hulladékgazdálkodási Terv) hulladékgazdálkodási tervekhez, illetve ha elkészítésre került, akkor a megyei hulladékgazdálkodási tervvel, országos környezetvédelmi program (III. Nemzeti Környezetvédelmi Program), a területre vonatkozó környezeti programban valamint a városrendezési tervével.

2003. év során elkészült az I. Nemzeti Környezetvédelmi Programban meghatározott céloknak tükrében és részeként az I. Országos Hulladékgazdálkodási Terv, mely érvényessége 2008. évig tartott. Jelen pillanatig a

II. Országos Hulladékgazdálkodási Terv előkészítése a második nyilvános egyeztető fórum megtartásán van túl. Rendeletben való kihirdetése várat magára, melyet követően készítik el a Vízügyi és Környezetvédelmi Igazgatóságok az adott régióra speciálisan érvényes hulladékgazdálkodási tervet. Ezen tervek elkészülte leghamarabb is 2010 végére prognosztizálhatóak.

A HGT 37. § rendelkezik a tervek tartalmi követelményeiről, melyek részletes követelményeit, a végrehajtását a hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi és formai követelményeiről szóló 126/2003. (07.15.) évi Kormány rendelet szabályozza.
Jelen terv elkészítésekor figyelembe vettük a jelenleg irányadó és követendő Európai Uniós vállalásokat, illetve a magyar jogrendszer hulladékgazdálkodással kapcsolatban hozott törvényi, rendeleti szabályozásokat.
Az alábbi jogszabályi és szakpolitikai előírások kerültek figyelembe vételre a terv elkészítésekor:

Az Európai Tanács 75/442/EGK irányelve mondja ki, hogy a tagállamoknak az emberi egészség veszélyeztetése és a környezet kímélésével kell, hogy történjen a hulladék elhelyezése.
Az egységes könyezethasználati engedélyezési eljárás részletes szabályairól szóló 193/2001 (X. 19.) Korm. rendelet integrálta a magyar jogrendbe a Tanács 96/61/EK irányelvet, vagyis a hulladékgazdálkodási programokkal kapcsolatos és az integrált szennyezésekre vonatkozó követelményeit.

A hulladéklerakás fogalmi hátterét, az engedélyezésre vonatkozó előírásait, a tiltott anyagok, a biológiailag lebomló összetevők, az ellenőrzés és monitoring, a lerakók lezárására, a nyilvántartásra és adatszolgáltatásra vonatkozó előírásokat ***a Tanács 1999/31/EK*** foglalja össze.

A lerakón való hulladék elhelyezésének eljárásáról, szabályairól ***a Tanács 2003/33/EK*** rendelkezik.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvényben (Kvt.) foglaltakat a 2000. évi XLIII. Törvénnyel (Hgt.) részletezi és fejti ki. A Hgt. Legfontosabb célokként tűzi ki a környezet hulladék által okozott terhelésének minimalizálását, a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének csökkentését, a keletkező hulladék minél nagyobb arányú hasznosítását, a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék környezetkímélő ártalmatlanítását. A hulladékgazdálkodási rendszereket érintően a Hgt.-ben definiált alapelvek közül kiemelt figyelmet érdemel, az elővigyázatosság, az elvárható felelős gondosság, a közelség, a regionalitás, az önellátás, a fokozatosság, a példamutatás és a költséghatékonyság elve.

Egyes régiók/települések hulladékgazdálkodási rendszereinek kialakítása és működtetése során a Hgt. hulladékkezelésre és hulladékhasznosításra, a települési szilárd és folyékony hulladékra vonatkozó külön szabályok a hulladékgazdálkodás szervezésére, hulladékgazdálkodási igazgatás, felelősség a szabályok megtartásáért vonatkozó előírásai a mérvadók. Megállapítja, hogy a jogszabályok megsértése, vagy mulasztása esetén a környezet veszélyeztetése, károsítása miatt hulladékgazdálkodási bírság megfizetése kötelező. Ennek részleteit a ***271/2001. (XII.21.) Kormányrendelet*** szabályozza.

A Hgt 56. § (7) bekezdése rendelkezik, hogy az 1995-ben országos szinten képződött biológiailag lebomló szervesanyag mennyiséghez képest 2009. július 1. napjáig 50%-ra kell csökkenteni. Ezeknek a feladatoknak a teljesítése csak a képződés helyén történő elkülönített gyűjtés, illetve a szelektív begyűjtés és a külön kezelés biztosításával érhető el. A rendszernek ki kell terjednie a kerti és közterületi zöldhulladékra, a konyhai szerves hulladékra és a papírhulladékra egyaránt.

A Hgt. 59. § (1) bekezdés d) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 213/2001. (XI. 14.) Korm. rendeletben szabályozza a települési hulladék gyűjtésére, begyűjtésére, szállítására, előkezelésére, tárolására, hasznosítására,

ártalmatlanítására (a továbbiakban együtt: hulladékkezelés); valamint a települési hulladékkezelő létesítmény üzemeltetése vonatkozó tevékenységet.

E rendelet 3. § a.) pontjának alkalmazásában települési szilárd hulladék:

- háztartási hulladék: az emberek mindennapi élete során a lakásokban, valamint a pihenés, üdülés céljára használt helyiségekben és a lakóházak közös használatú helyiségeiben és területein, valamint az intézményekben keletkező,
- közterületi hulladék: közforgalmú és zöldterületen keletkező,
- háztartási hulladékhoz hasonló jellegű és összetételű hulladék: gazdasági vállalkozásoknál keletkező – külön jogszabályban meghatározott – veszélyesnek nem minősülő szilárd hulladék.

A rendelet a települési szilárd hulladék (továbbiakban TSZH) rendszerek tekintetében részletesen tartalmazza a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének általános előírásait, a TSZH gyűjtése, begyűjtése, szállítása, előkezelése, hasznosítása, ártalmatlanítása), a települési hulladékkezelési tevékenység végzésének feltételeit, a települési hulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásra vonatkozó sajátos követelményeket, az engedélyezés és ellenőrzés szabályait, a meglévő hulladékártalmatlanítók további üzemeltetésének felülvizsgálatára vonatkozó előírásokat.

A Hgt. 59. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt felhatalmazás alapján a települési szilárd hulladék kezelésére szolgáló egyes létesítmények kialakításának és üzemeltetésének részletes műszaki szabályait az 5/2002. (X. 29.) KvVM rendelet tartalmazza. A rendelet szabályozza a hulladékkezelő létesítmények létesítésével, kialakításával és üzemeltetésével kapcsolatos tevékenységeket, ezen belül a hulladékgyűjtő szigetekre, a hulladékgyűjtő udvarokra, az átrakó állomásokra és a válogatóművekre vonatkozó előírásokat.

A települési hulladékkezelési közszolgáltatási díj megállapításának részletes szakmai szabályairól a 64/2008. (III. 28.) Korm. rendelet szól. A rendelet előírásait a települési szilárd, illetve folyékony hulladék kezelésére a települési önkormányzat által szervezett hulladékkezelési közszolgáltatás díjának meghatározásakor kell

alkalmazni. A hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről a 224/2004. (VII. 22.) Korm. rendelet rendelkezik.

A 80/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet a telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről szóló előírásokat tartalmazza. A rendelet mellékleteként a TEÁOR alapján felsorolt telepengedélyhez kötött tevékenységek (ideértve az ezen tevékenységekhez tartozó szolgáltatásokat is) között a hulladékgyűjtés, - kezelés 90.02 –es számon található meg, tehát telepengedély köteles tevékenység.

A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet rendelkezik. Ennek 1. és 2. mellékletében fel vannak sorolva azok a tevékenységek, melyek környezeti hatásvizsgálat vagy egységes környezethasználati engedélyt kötelesek, 3. melléklete tartalmazza a felügyelőség döntésétől függően környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenységeket. Mindhárom kategória tartalmaz hulladékkezeléssel és hulladék ártalmatlanítással kapcsolatos tevékenységeket.

A hulladéklerakókról szóló 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelvnek, valamint a hulladékok hulladéklerakóban történő átvételének kritériumairól és eljárásairól az 1999/31/EK irányelv 16. cikke, II. melléklete alapján című, 2002. december 19-i 2003/33/EK tanácsi határozatnak való megfelelést szolgálva született a 20/2006 (IV. 5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szól. Hatálya kiterjed többek között a hulladéklerakó tervezési, létesítési előírásaira, a hulladéklerakás általános szabályaira, a hatósági hatáskörökre, a hulladéklerakó üzemeltetésére, valamint a hulladékok átadására és átvételére, a hulladékok nyilvántartására. Hatálya kiterjed a műszaki védelem nélkül létesített hulladéklerakók felülvizsgálatára, üzemeltetésére, rekultivációjának és utógondozásának egyes szabályaira is. A rendelet értelmében 2009. július 16-ig be kell zárni azokat a lerakókat, melyek nem felelnek meg az e rendeletben előírtaknak.

A biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről a 23/2003. (XII. 29.) KvVM rendelet rendelkezik. Hatálya kiterjed a kezeletlen és kezelt biohulladékra, a stabilizált biohulladékra, valamint azokra a tevékenységekre, amelyek során biohulladékot kezelnek mező-, erdőgazdasági és kertészeti felhasználás érdekében, vagy amelyek biohulladék-kezelő telep létesítésével, kialakításával és üzemeltetésével kapcsolatosak.
A Hgt. 14. §-a (6) bekezdésének a) pontjában, valamint 59. §-a (1) bekezdésének h) pontjában kapott felhatalmazás alapján a csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályait a 94/2002. (V. 5.) Korm. rendelet tartalmazza. A rendelet a gyártói felelősség és a csomagolóanyagok visszavételének, valamint hasznosítási arányának egyes szabályait rendeli el, melyet a lakosságnál, valamint a gazdálkodói szervezeteknél keletkező TSZH mennyiségek prognosztizálásánál figyelembe kell venni (feltételezve az előírások teljesülését, valamint a lakosság és a közszolgáltatásba bevont gazdálkodói szervezetek megfelelő hozzáállását).

A 3/2002. (II. 22.) KöM rendelet a hulladékok égetésének műszaki követelményeiről, működési feltételeiről és a hulladékégetés technológiai kibocsátási határértékeiről szól. A rendelet külön tárgyalja az engedélyezési eljárás sajátos szabályait, a hulladék fogadására és átvételére vonatkozó szabályokat, az üzemeltetés sajátos feltételeit, a légszennyező anyagok kibocsátási határértékeit, az előírásokat a füstgáztisztító egységből származó szennyvízkibocsátásokra, az előírások az égetési tevékenység során keletkező hulladékokra, a szabályozás és ellenőrzés rendjét, a mérési követelmények a légszennyező anyagok kibocsátásának meghatározására, a légszennyező anyagok kibocsátási határértékeinek való megfelelést, a rendellenes üzemelési körülmények szabályait.

A 15/2004. (X. 8.) KvVM rendelet az elektromos és elektronikai berendezések hulladékai kezelésének részletes szabályairól szól. A rendelet az elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak visszavételéről szóló külön jogszabály hatálya alá tartozó elektromos és elektronikai berendezésekből származó hulladékokra, illetve az ezekkel kapcsolatos visszavételi, begyűjtési, hasznosítási és ártalmatlanítási tevékenységekre terjed ki.

A hulladékok jegyzékét a 16/2001. (VII. 18.) KöM rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. Az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól a 45/2004. (VII. 26.) BM–KvVM együttes rendelet, míg a a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeit a 98/2001. (VI. 15.) Korm. rendelet szabályozza. I/J kötet 57. oldal

A 20/2005. (VI. 10.) EüM rendelet a humán gyógyszerek és csomagolásuk hulladékainak kezeléséről, a 21/2008. (VIII. 30.) KvVM rendelet az elemek és akkumulátorok, illetve hulladékaik kezeléséről, a 181/2008. (VII. 8.) Korm. rendelet pedig az elemek és az akkumulátorok hulladékainak visszavételéről szól.

A Hgt. 33. §-a előírja a Nemzeti Környezetvédelmi Program részeként elkészítendő Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT) kidolgozását.

Az Országgyűlés 2002. november 26. ülésnapján fogadta el a 110/2002. (XII.12.) OGY határozatot, melyben jóváhagyta az Országos Hulladékgazdálkodási Tervet és megfogalmazott céljait, valamint a célok eléréséhez rendelt programjait és intézkedéseit a 2003-2008 közötti időszakra vonatkozóan. A kitűzött célok között szerepel a környezet minél kisebb mértékű terhelése.

A hulladékgazdálkodási törvény kiemelt fontosságú, elérendő célként határozza meg:

- a képződő hulladék mennyiségének, veszélyességének csökkentését, az újra használatot,
- a keletkező hulladék hasznosítását,
- a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék előírásoknak megfelelő ártalmatlanítását.

2. ÚJ IRÁNYELVEK A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSBAN

Az **OHT-II** egyeztetése és az új Hulladékgazdálkodási törvény készítése folyamatban van. A 2009-2014 évekre vonatkozó terv felépítésében, logikájában a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. Törvényt, (továbbiakban Hgt.) és kapcsolódó szabályozást, illetve a 2008/98/EK irányelvet követi. A hangsúly a megelőzésen és a hasznosításon van. A 2008/98 EK irányelv kimondja, hogy a tagállamok legkésőbb 2013. december 12-ig hulladék-megelőzési programokat hoznak létre.

2.1. AZ EURÓPAI UNIÓ HULLADÉKGAZDÁLKODÁSÁNAK ALAPELVEI

Az Európai Unió hulladékgazdálkodása az alábbi elveken alapul:

- törekszik a hulladék keletkezésének megakadályozására megfelelő terméktervezés segítségével
- támogatja a hulladék újra felhasználását és újra hasznosítását
- támogatja a hulladékégetést energia nyerés céljából

A Közösség igyekszik növelni a gyártók felelősségét. Ezt jól példázza "Az életciklusuk végére ért autók"-ról 2000-szeptemberében kiadott irányelv, amely lehetőséget teremt egy begyűjtő rendszer bevezetésére a gyártók költségén.

Hasonlóan két irányelv tervezet az elektromos eszközökből származó hulladékokról és az elektromos eszközökben felhasználható veszélyes anyagok korlátozásáról került elfogadásra.

Hasonló törekvést jelez az a nemzetközi egyezmény, amelyet az Észak Atlanti Tengeri Környezet Védelméről szóló OSPAR Konvenció keretében fogadott el a Részesek Konferenciája a tengeri fúrótornyok (gáz és olaj) szétszereléséről,

amelynek a tengerben való elhelyezése az egyezmény értelmében tilos, valamint a szétszerelés és az elhelyezés költségét a tulajdonos viseli.

Az Európai Unió a hulladékokat prioritásként kezeli, ennek megfelelően törvényeket készített a csomagolási hulladékról, az akkumulátorokról és az ásványi olajakról. A különféle hulladékkezelési megoldásokról, pl. a szilárd hulladékok lerakása és égetése, is készült Közösségi intézkedés.

Az Európai Unió Magyarországgal együtt részese a Veszélyes Hulladékok Határokon át Történő Szállításáról és Elhelyezéséről szóló Baseli Konvenciónak, valamint már ratifikálta a Konvenció kiegészítését, amely megtiltja veszélyes hulladékok szállítását OECD országokból az Európai Unió tagállamaiból, valamint Lichtensteinből nem-OECD országokba függetlenül attól, hogy ott lerakásra vagy felhasználásra kerülnének.

Minden hulladékgazdálkodási politika elsődleges célja a hulladékkeletkezés és gazdálkodás emberi egészségre és környezetre gyakorolt negatív hatásainak minimalizálása kell, hogy legyen. A hulladékpolitikának az erőforrások felhasználásának csökkentésére kell törekednie, és előnyben kell részesítenie a hulladékhierarchia alkalmazását.

A fentiek alapján a Tanács 2004. július 1-jei következtetéseiben felkérte a Bizottságot, hogy terjesszen elő a 75/442/EGK irányelv - amelyet a 2006/12/EK irányelv helyezett hatályon kívül és lépett annak helyébe - egyes aspektusainak felülvizsgálatára vonatkozó javaslatot a hulladék és a nem hulladék, valamint a hasznosítás és az ártalmatlanítás közötti különbség pontosítása érdekében.

Így jött létre2008. november 19-én az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről, amely 2008. december 12-én lépett hatályba.

2.2. 2008/98/EK KERETIRÁNYELV

Ez az irányelv intézkedéseket állapít meg a környezet és az emberi egészség védelme érdekében, amelyet a hulladékkeletkezés és -gazdálkodás káros hatásainak megelőzése vagy csökkentése, valamint az erőforrás-felhasználás globális hatásainak csökkentése és e felhasználás hatékonyságának javítása révén kíván megvalósítani.

Az EU új hulladék-keretirányelvét 2008. november 19.-én fogadták el, és december 12-én hirdették ki. A 2008/98/EK irányelv előírásait a tagállamoknak legkésőbb két éven belül, azaz 2010. december 12.-ig kell beépíteniük szabályozási rendszerükbe, amelynek következtében az év végéig a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény és annak végrehajtási előírásai is változni fognak.

Az irányelv mind általánosságban, mind az egyes részterületekre vonatkozóan tartalmaz a korábbiaktól eltérő megközelítésű, valamint azokat finomító, továbbfejlesztő előírásokat, amelynek megfelelően a hazai szabályozást is jelentősen új alapokra kell helyezni. Így például, ki kell dolgozni az új hulladékhierarchia és az azzal kapcsolatos teendők gyakorlati alkalmazásának lehetőségeit (fokozott figyelmet fordítva a megelőzésre és újrahasználatra), a hulladékstátusz megszűnési lehetőségeinek részleteit, valamint a melléktermékekre vonatkozó követelményeket, de ezenkívül várhatóan számos részterület szabályozásához is hozzá kell nyúlni (pl. veszélyes hulladékok, hulladék olajok, biohulladékok, hulladékgazdálkodási tervezés, hatósági ellenőrzés, stb.).

Az EU új hulladék keretirányelvének alapját képező, ötlépcsősre bővült hulladékgazdálkodási hierarchia fő alappillére a hulladékképződés megelőzése és az újrahasználat ösztönzése. Az új hierarchia hangsúlyos szerepe a "csővégi" megoldások helyett teljes életciklus szemléletű megközelítést kíván. (A megelőzés fontosságát tükrözi az EU azon előírása is, miszerint a tagállamoknak 2013 decemberére nemzeti hulladék-megelőzési programot kell kidolgozniuk.)

A HULLADÉKGAZDÁLKODÁS HIERARCHIÁJA A 2008/98/EK IRÁNYELV SZERINT:

1. ***MEGELŐZÉS*** (a hulladékképződés minimalizálása, a veszélyesség csökkentése, újrahasználat)
2. ***ÚJRAHASZNÁLATRA VALÓ ELŐKÉSZÍTÉS*** (javítás, tiszítás, bontás)
3. ***ÚJRAFELDOLGOZÁS*** (anyag kinyerés, nyersanyag előállítás)
4. ***EGYÉB HASZNOSÍTÁS*** (energia kinyerés, fűtőanyag)
5. ***ÁRTALMATLANÍTÁS*** (égetés, lerakás)

A kezelési módszerek kiválasztása során a hierarchia szerinti legkedvezőbb megoldást kell választani, ha az műszakilag és gazdaságilag megoldható és rendelkezésre áll kezelési kapacitás.

A hulladékhierarchiától való eltérés csupán abban az esetben lehetséges, ha a magasabb hierarchiaszintet képviselő megoldás összességében nagyobb környezetkárosítással járna, azaz a legjobb környezeti eredmény kivételes esetekben felülírhatja a hulladékhierarchiát. Ezekben az esetekben a döntést részletes életciklus-elemzéssel kell majd igazolni.

Látható tehát, hogy az új keretirányelv alapvetően nem csupán a hulladékokról és a hulladékokkal végzett tevékenységekről szól, hanem egy annál jóval tágabb, rendszerszemléletű megközelítést sugall. Tulajdonképpen minden olyan területen, és minden olyan tevékenység esetén alkalmazni kellene az irányelv elveit, amely bármely formában potenciálisan hulladékot eredményezhet, vagy hatással lehet (akár pozitív, akár negatív értelemben) a hulladékokkal kapcsolatos célok elérésére.

A hulladéklerakás minimalizálása mellett tovább kell növelni a hasznosítás mértékét, a termelési körfolyamatba való minél nagyobb arányú visszaforgatást, amelynek érdekében a begyűjtő rendszerek további fejlesztése és a megfelelő kezelési kapacitások kiépítése és fenntartása is elengedhetetlen. Ugyanilyen fontos továbbá a hulladékból készült másodnyersanyagok és termékek minősítési

rendszerének szabályozása, piacra jutásuk elősegítése (pl. zöld közbeszerzés), valamint a gazdaság érdekeltségének elősegítése (pl. a kötelező arányok feletti hasznosítás ösztönzésével).
Az anyagok termelési körfolyamatba való visszavezetésének és a hulladékok megfelelő hasznosításának ösztönzését erősítheti a keretirányelvben megjelenő "melléktermék" és "hulladék vége" fogalmak hazai szabályozásban való megjelenése, és az ezekre vonatkozó követelmények megfelelő – és a gyakorlatban is jól működő – szabályozásának kialakítása.

A hazai szabályozás korábban nem ismerte a melléktermék fogalmát, az új előírások azonban egyértelműen kiveszik ezeket az anyagokat a hulladékok köréből, amelynek célja az, hogy azokat a termelésből kikerülő anyagokat, amelyeket más termelési folyamatban közvetlenül (átalakítás nélkül) fel lehet használni, a lehető legegyszerűbben visszaforgassák a termelésbe, mentesítve azokat a szükségtelen bonyolult eljárások és adminisztráció terhei alól.

Az új rendszernek szintén egy sarkalatos pontja a hulladékstátusz megszűnésére vonatkozó rendelkezések körültekintő leszabályozása, amelyre a jelenlegi hulladékgazdálkodási jogi szabályozásunk szintén nem tér ki. A koncepció lényege, hogy azon hulladékok esetében, amelyek egy bizonyos feldolgozottsági szintet elérve teljesíteni tudnak bizonyos minőségi kritériumokat és alkalmasak valamely gyártási vagy termék-előállítási technológiában való közvetlen felhasználásra (pl. fémek, papír), e szint elérése után ne legyen szükség arra, hogy a hulladékgazdálkodási előírások hatálya alá tartozzon, hanem mint termék legyen felhasználható. Persze ez csak meghatározott szigorú feltételek esetén lenne lehetséges.

A keretirányelv értelmében egyes, tömegük vagy hasznosíthatóságuk szempontjából kiemelkedő hulladékáramok esetén az EU kidolgozza ezeket a kritériumokat, amelyeket előreláthatólag rendeletben fog kihirdetni. Ezek vonatkozásában tehát – mivel rendeletről van szó – a tagállamoknak kötelezővé válik a kritériumok alkalmazása, azonban közösségi kritériumok hiányában bizonyos esetekben eseti alapon is rendelkezhetnek.

A fentiekkel összhangban kell megalkotni a II. Országos hulladékgazdálkodási Tervet 2010-2014 időszakra vonatkozóan, ami a Hulladékgazdálkodási Törvény módosításával is együtt jár.

2.3. ORSZÁGOS HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERV 2010-2014

Az EU és tagállamai hulladékgazdálkodásának keretét a hulladékról szóló új Keretirányelv határozza meg, alapul véve a hatodik közösségi környezetvédelmi cselekvési program, a hulladék képződésének megelőzésére és újrafeldolgozására vonatkozó tematikus stratégia, illetve a Tanácsnak a közösségi hulladékgazdálkodási stratégiáról szóló állásfoglalása célkitűzéseit.

Az OHT elsődleges célja a nemzeti hulladékgazdálkodási szakmapolitika kereteinek, középtávú irányainak és céljainak meghatározása, a célok eléréséhez szükséges eszközök és intézkedések meghatározása.

A tervezett második Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT-II.) tehát a hulladékgazdálkodás 2009-2014 évek közötti időtartamára határozza meg a szakmai kereteket és célokat, a megvalósítás eszközeit. A Terv az ugyanazon időszakra szóló III. Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz kapcsolódik, amelyet az Országgyűlés 2009 decemberében fogadott el. Az OHT-II. ezzel összhangban fogalmazza meg a hulladékgazdálkodás feladatait, amelyeknek szükségképpen tartalmaznia kell a 2008. december 12-én érvénybe lépett új hulladék keretirányelv végrehajtásához szükséges intézkedéseket is.

Az EU tagjaként Magyarországnak is feladata ezen tendenciák követése és a stratégiai célok eléréséhez történő hozzájárulása. A környezeti, gazdasági és társadalmi fenntarthatóság biztosítása az Unió nélkül is elemi érdeke hazánknak. A III. NKP-nak megfelelően hulladékgazdálkodás eszközeivel is fenntartható fejlődés biztosításához, az Új Magyarország Fejlesztési Tervnek megfelelően a társadalmi jólét növeléséhez, az erőforrások fenntartható használatához és a környezet

terhelésének minimalizálásához kell hozzájárulni. Ez konkrétan a hulladékképződés megelőzésének elsődlegességét, a képződő hulladék minél nagyobb mértékű hasznosítását, ezen belül a hulladék összetevőinak újrahasználatra alkalmassá tételét, ennek hiányában anyagának újrafeldolgozását, az anyagában nem hasznosuló hulladék egyéb felhasználását (pl. energia-tartalmának kinyerését), végül a fennmaradó hulladék biztonságos, de a lerakást a szükséges legkisebb mértékre szorító ártalmatlanítását jelenti. Ezen ötlépcsős hulladékgazdálkodási hierarchia elemeit a mindenkori környezeti, társadalmi és gazdasági hatások figyelembevételével, az anyag kitermelésétől a hulladékként történő kezelésének megtörténtéig terjedő teljes életciklus szemlélet alapján a környezetileg leghatékonyabb megoldást választva kell alkalmazni.

A hulladékgazdálkodás hierarchiája:

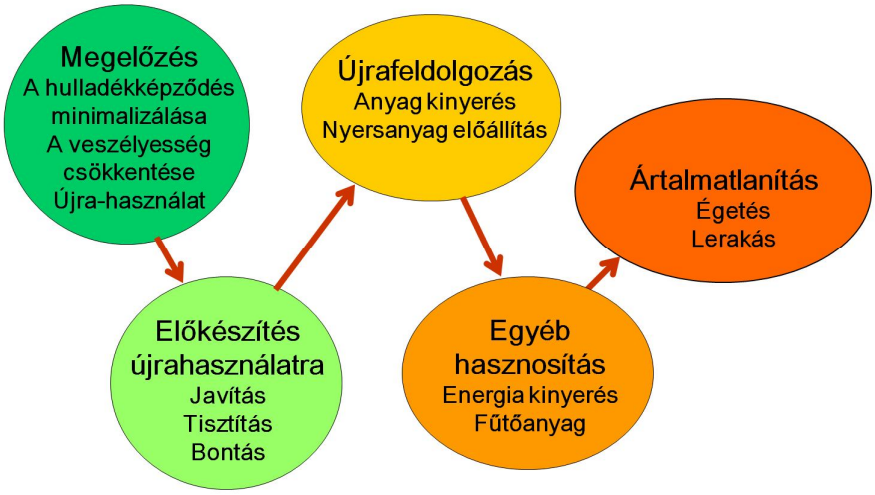

A célkitűzések és a feladatok számos esetben determinálják az EU hulladékra vonatkozó rendeletei és irányelvei, valamint a Hgt. és a hozzá kapcsolódó végrehajtási szabályok előírásai. A terveknek mindenképpen tekintetbe kell venniük a 2008 végén kihirdetett 2008/98/EK számú, a hulladékról szóló új keretirányelvet, amelyet a nemzeti szabályozásba 2010. december 12-ig kell integrálni. Ennek következtében a Hgt. követelményei is igazodni fognak az irányelvben megfogalmazottakhoz.

A tematikus stratégia öt fő célt tűz ki, amelyek a következők:

- a hulladék környezeti hatásainak csökkentése,
- a keletkező mennyiség csökkentése,
- az újrafeldolgozás kiterjesztése,
- a szabályozás modernizálása és egyszerűsítése,
- a jogszabályok maradéktalan végrehajtása.

2.4. JOGSZABÁLYI VÁLTOZÁSOK

2008/98/EK irányelv

- Harmonizációs kötelezettség 2010.12.12

Főbb tartalmi változások

- Ötlépcsős hulladék hierarchia
- A hulladék vége fogalom bevezetése
- Melléktermék fogalom
- Felelősségi viszonyok – kiterjesztett gyártói felelősség, hulladék termelője, kereskedő és közvetítő, hulladékkezelők (szennyező és használó fizet)
- A környezetvédelmi célkitűzés bevezetése a hulladékgazdálkodásban
- A hasznosítás és az ártalmatlanítás fogalmának tisztázása
- A veszélyes hulladék keverésére vonatkozó feltételek pontosítása
- Eljárás bevezetése annak meghatározására, hogy egy adott hulladékáramba tartozó hulladék mikortól nem számít hulladéknak
- Egyes hulladékgazdálkodási műveletekkel kapcsolatos minimumszabályok vagy a minimumszabályok meghatározását célzó eljárás bevezetése.
- A nemzeti hulladékkeletkezés megelőzési programok kötelező kidolgozásának előírása a tagországok számára.
- A hulladékkezelő létesítmények engedélyezése területén az IPPC irányelvvel összhangban működik majd. A két szóban forgó irányelv között jelenleg átfedések vannak, amely kettős engedélyezést, a szabályozási és adminisztratív terhek szükségtelen növekedését eredményezi.

- Változni fognak a hulladékgazdálkodási tervezés szabályai is, és a hulladék jegyzék módosítása is várható.

OHT-II. 2009-2014 céljai

- stratégiai keretek módosítása
- általános hulladékgazdálkodási helyzetkép, átfogó célok, intézkedések és eszközök
- megelőzési program
- hasznosítási program
- ártalmatlanítási program
- kiemelten kezelendő hulladékáramok

Ezen belül:

- Általános cél, hogy hazánkban 2014-ben ne keletkezzen 20 millió tonnánál több hulladék, amit megelőzési intézkedésekkel kell biztosítani.
- A hulladék hasznosítása terén el kell érni, hogy a képződő hulladék mintegy 40%-a anyagában, 10%-a energetikai hasznosításra kerüljön.
- Ártalmatlanításra kerülő hulladék 50%.
- Továbbra is folyamatosan biztosítani kell a hazai, ártalmatlanítandó hulladék mennyiséget kiszolgálni képes, korszerű ártalmatlanító kapacitásokat
- A települési szilárd hulladék 2014-ben se haladja meg az 5 millió tonna (500 kg/fő/év), a háztartásokban a napi 1 kg/fő mennyiséget.
- A szelektív gyűjtés infrastruktúrájának biztosítása a lakosság 80%-a számára.
- 2014-ig a papír, üveg, fém és műanyag hulladékok 35%-os hasznosítása (2008/98/EK szerint 2020-ig 50%).
- A települési szilárd hulladék újrafeldolgozható (papír, műanyag, fém, üveg és szerves) frakciói esetében az újrafeldolgozás arányának 40% fölé emelése.

- A biológiailag lebomló összetevők elkülönített kezelésének megoldása oly módon, hogy 2016-ban legfeljebb 820 ezer tonna biológiailag lebomló szervesanyag tartalmú települési hulladék kerüljön lerakásra.
- A lerakással történő ártalmatlanítás arányának 60% alá csökkentése.
- Szabályozza a veszélyes hulladékok kezelésének általános szabályait, beleértve a gyűjtést, begyűjtést, tárolást, a belföldi szállítást, az előkezelést, hasznosítást és az ártalmatlanítást
- A magyar veszélyes hulladék rendelet sorsát a jövőben befolyásolja majd az, hogy az EU a megfelelő irányelvet hatályon kívül helyezi, miután a főbb szabályok átkerülnek a keretirányelvbe, míg a többi elemét megfelelően lefedik majd más közösségi jogszabályok, például a hulladékok égetéséről szóló irányelv vagy a PCB irányelv.

3. A TERVEZÉSI TERÜLET BEMUTATÁSA

3.1. A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG ELHELYEZKEDÉSE

NUT 1: Országos szint:	Magyarország
NUT 2: Regionális szint:	Dél-Alföld
NUT 3: Megyei szint:	Csongrád megye
NUT 4: Kistérségi szint:	Csongrádi kistérség
NUT 5: Települési szint:	Csongrád Város
	Felgyő Község
	Csanytelek Község
	Tömörkény Község

3.2. A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG BEMUTATÁSA

A Csongrádi Kistérség az Alföld egyik legszebb természeti adottságokkal rendelkező kistérsége. Csongrád megye északnyugati részén, a Tisza

magyarországi szakaszának alsó folyásánál - Budapesttől 109 km-re, Szegedtől 38 km-re -, Bács-Kiskun és Jász-Nagykun-Szolnok megyék találkozásánál helyezkedik el. A kistérséget keletről a Tisza, illetve a Szentesi kistérség, délről a Kisteleki kistérség, nyugatról a Kiskunfélegyházi kistérség és északról a Kunszentmárton-Tiszaföldvári kistérség határolja. Területe 339,24 km2, lakosainak száma 25.025 fő. A kistérséget négy település alkotja: Csongrád város (18.787), Csanytelek község (3.002), Felgyő község (1.367), Tömörkény község (1.869). A településrendszer jellegzetes eleme a kiterjedt és sűrűn lakott tanyavilág.

A Csongrádi kistérség nem túl szerencsés természeti erőforrások tekintetében. Ipari nyersanyag nincs, viszont jól hasznosítható, értékes termőterületek vannak, felszíni és felszín alatti vizekben bővelkedik és vannak az Alföld ősi képét sok helyen őrző táj és természeti értékei. A Tisza és a Körös völgye természetes kapocs: az Alföld tájainak, természeti értékeinek összekapcsolásában, az idegenforgalomban, a szállításban és kistérségünk más régiókhoz, kistérségekhez való kapcsolódásában. A kistérség egész területe síkvidék. Legfontosabb folyóvizek: a Tisza és a Hármas- Körös. A Körös Csongrádnál éri el a Tiszát. A torkolat és környéke egyedi idegenforgalmi lehetőséget biztosít ezzel a térség számára.

A Csongrádi Kistérség közlekedés-földrajzi adottságai jók: a legközelebbi transzeurópai (IV.sz.) közlekedési folyosóhoz az M5 autópályához való csatlakozás lehetősége adott (Csongrádtól 27 km), a fővárosi és megyeszékhelyi tömegközlekedési kapcsolat közvetve, illetve közvetlenül biztosított, a legközelebbi romániai és szerbiai határátkelők elérhetősége megfelelő, ugyanakkor csak Csongrád rendelkezik vasúti közlekedéssel. A folyami hajózásba való bekapcsolódás lehetősége adott, a légi közlekedésbe való bekapcsolódás megoldható.

A kistérség gazdasági szerkezete nem homogén. Míg a kistérség községeiben túlnyomórészt a mezőgazdaság dominál, Csongrádon a mezőgazdaság és az élelmiszeripar mellett tradícióra épülő, karakteres, fejlődő feldolgozóipar áll, kialakult humán és műszaki infrastruktúrával. A kistérség és a város mérete, jellemzői jelenleg a vidékfejlesztési irányt is lehetővé teszik, emellett az iparfejlesztést is érdemes és fontos megemlíteni, mely elősegíti a kistérség

versenyképességének növelését, magasabb szintű foglalkoztatottság és jövedelmek elérését.

3.3. DEMOGRÁFIA

CSONGRÁD

Nemzetiségi név:	–
KSH-kód:	05111
Jogállás:	Város
Régió:	Dél-Alföld
Megye:	Csongrád
Kistérség neve (kódja):	Csongrádi (3601)
Kistérség székhelye:	Csongrád
Körjegyzőségi kód:	1

Időpont	A helység		
	lakónépességének száma	lakásainak száma	terület nagysága (hektár)
2009.01.01.	17 686	8 468	17 389
2008.01.01	17 906	8 500	17 389
2007.01.01.	17 983	8 488	17 389
2006.01.01.	18 195	8 458	17 389
2005.01.01.	18 403	8 450	17 389
2004.01.01.	18 628	8 433	17 389
2003.01.01.	18 713	8 416	17 389
2002.01.01.	18 937	8 393	17 389
2001.02.01. (népszámlálás)	19 064	8 383	17 389

A helység városrészei, a helységhez tartozó településrészek jellege és megnevezése	A népszámlálási lakónépesség száma 2001. február 1-jén, a 2009. január 1-jei közigazgatási állapot szerint	A lakások	A nem lakott üdülők	A lakott egyéb lakóegységek	Postai irányítószám	A külterület települési jellege	A településrész távolsága a központi belterület centrumától (km)
Központi belterület	16 648	7 070	347	1	6640	–	–
Egyéb belterület:							

Bokros	426	192	–	–	6648	–	12,0
Külterület:							
Bokrospartitanyák	211	108	–	–	6648	Mgl.	14,5
Bökény	14	3	–	–	6640	Mgl.	2,5
Csongráditanyák	102	60	1	–	6640	Mgl.	7,0
Erzsébetiszőlők	228	128	93	–	6648	Mgl.	9,5
Félegyházi úti tanyák	108	78	–	–	6640	Mgl.	8,0
Gyójaitanyák	213	123	–	–	6648	Mgl.	11,0
Halesziszőlők	125	76	50	–	6640	Mgl.	7,0
Kilences	155	90	–	–	6640	Mgl.	6,0
Kisrét	18	21	–	–	6640	Mgl.	2,7
Kónyaszék	100	60	–	–	6640	Mgl.	5,0
Mámairét	21	40	10	–	6640	Mgl.	8,0
Nagyrét	81	104	–	–	6640	Mgl.	6,0
Öregszőlők	141	98	28	–	6640	Mgl.	4,3
Patikaitanyák	104	69	–	–	6640	Mgl.	2,1
Szántó	92	63	–	–	6640	Mgl.	3,2

FELGYŐ

Nemzetiségi név:	–
KSH-kód:	22646
Jogállás:	Község
Régió:	Dél-Alföld
Megye:	Csongrád
Kistérség neve (kódja):	Csongrádi (3601)
Kistérség székhelye:	Csongrád
Körjegyzőségi kód:	1

Időpont	A helység		
	lakónépességének száma	lakásainak száma	területnagysága (hektár)
2009.01.01.	1 324	616	7 673
2008.01.01	1 358	616	7 673
2007.01.01.	1 412	616	7 673
2006.01.01.	1 429	614	7 673
2005.01.01.	1 459	612	7 673
2004.01.01.	1 472	610	7 673

2003.01.01.	1 472	607	7 673
2002.01.01.	1 484	607	7 673
2001.02.01. (népszámlálás)	1 469	605	7 673

A helység városrészei, a helységhez tartozó településrészek jellege és megnevezése	A népszám-lálási lakó-népesség	A lakások	A nem lakott üdülők	A lakott egyéb lakóegy-ségek	Postai irányí-tószám	A külterület települési jellege	A településrész távolsága a központi belterület centrumától (km)
	száma 2001. február 1-jén, a 2009. január 1-jei közigazgatási állapot szerint						
Központi belterület	928	308	–	–	6645	–	–
Külterület:							
I. kerület	111	76	–	–	6645	Mgl.	5,0
II. kerület	161	71	–	–	6645	Mgl.	3,0
III. kerület	65	31	–	–	6645	Mgl.	4,0
IV. kerület	124	56	–	–	6645	Mgl.	10,0
V. kerület	93	63	–	–	6645	Mgl.	10,0

TÖMÖRKÉNY

Nemzetiségi név:	–
KSH-kód:	25900
Jogállás:	Község
Régió:	Dél-Alföld
Megye:	Csongrád
Kistérség neve (kódja):	Csongrádi (3601)
Kistérség székhelye:	Csongrád
Körjegyzőségi kód:	1

Időpont	A helység		
	lakónépességének száma	lakásainak száma	területnagysága (hektár)
2009.01.01.	1 836	1 034	5 391
2008.01.01	1 861	1 033	5 391
2007.01.01.	1 873	1 033	5 391
2006.01.01.	1 869	1 033	5 391
2005.01.01.	1 898	1 033	5 391
2004.01.01.	1 931	1 038	5 391

2003.01.01.	1 969	1 038	5 391
2002.01.01.	1 981	1 037	5 391
2001.02.01. (népszámlálás)	1 983	1 040	5 391

A helység városrészei, a helységhez tartozó településrészek jellege és megnevezése	A népszám-lálási lakó-népesség	A lakások	A nem lakott üdülők	A lakott egyéb lakóegy-ségek	Postai irányí-tószám	A külterület települési jellege	A településrész távolsága a központi belterület centrumától (km)
	száma 2001. február 1-jén, a 2009. január 1-jei közigazgatási állapot szerint						
Központi belterület	1 096	494	1	–	6646	–	–
Külterület:							
Bánomhegy	149	87	–	–	6646	Mgl.	6,0
Bogárzó	98	73	1	–	6646	Mgl.	9,0
Fehértó	56	63	–	–	6646	Mgl.	6,0
Kápolna	167	100	–	–	6646	Mgl.	4,0
Puszta	365	207	–	–	6646	Mgl.	6,0
Rohoda	5	3	–	–	6646	Mgl.	8,0
Tömörkénymajor	–	–	–	–	6646	Kt.	6,0
Újmajor	12	13	–	–	6646	Mgl.	8,0

CSANYTELEK

Nemzetiségi név:	–
KSH-kód:	22293
Jogállás:	Község
Régió:	Dél-Alföld
Megye:	Csongrád
Kistérség neve (kódja):	Csongrádi (3601)
Kistérség székhelye:	Csongrád
Körjegyzőségi kód:	1

Időpont	A helység		
	lakónépességének	lakásainak	területnagysága (hektár)
	száma		
2009.01.01.	2 848	1 408	3 471
2008.01.01	2 899	1 407	3 471
2007.01.01.	2 938	1 407	3 471

2006.01.01.	2 943	1 407	3 471
2005.01.01.	2 918	1 405	3 471
2004.01.01.	2 950	1 406	3 471
2003.01.01.	2 975	1 404	3 471
2002.01.01.	2 994	1 404	3 471
2001.02.01. (népszámlálás)	3 011	1 410	3 471

A helység városrészei, a helységhez tartozó településrészek jellege és megnevezése	A népszám-lálási lakó-népesség	A lakások	A nem lakott üdülők	A lakott egyéb lakóegy-ségek	Postai irányí-tószám	A külterület települési jellege	A településrész távolsága a központi belterület centrumától (km)
	száma 2001. február 1-jén, a 2009. január 1-jei közigazgatási állapot szerint						
Központi belterület	1 632	733	–	–	6647	–	–
Külterület:							
Dilitor	16	10	–	–	6647	Mgl.	5,0
Dögállás	21	10	–	–	6647	Mgl.	5,0
Gátőrházak	3	1	–	–	6647	Őh.	2,4
Járandó	180	88	–	–	6647	Mgl.	1,5
Nagygyep	206	106	–	1	6647	Mgl.	2,0
Oláhállás	15	11	–	–	6647	Mgl.	3,0
Pókföld	111	56	–	–	6647	Mgl.	2,0
Rávágy	233	98	–	–	6647	Mgl.	3,0
Sík	149	75	–	–	6647	Mgl.	4,0
Síróhegy	208	104	–	–	6647	Mgl.	4,0
Szentkút	93	49	–	–	6647	Mgl.	1,0
Zsigerhát	141	69	–	–	6647	Mgl.	4,0

Rövidítések:
Mgl. = mezőgazdasági jellegű (készenléti, szolgálati) lakótelep, illetve lakóhely, mezőgazdasági jellegű tanyák

Kt. = külterület összeírt lakóegység és népesség nélkül

Őh. = erdőőrház, erdészlak, erdészház, gátőrház, csatornaőrház stb.

Körjegyzőségi kód: 1 = önálló polgármesteri hivatalt működtető önkormányzat

Forrás: Központi statisztikai Hivatal

4. A TERVEZÉSI TERÜLETEN MŰKÖDŐ SZOLGÁLTATÓK ÉS HULLADÉKLERAKÓK

Csanyteleken a települési hulladék gyűjtési és szállítási közszolgáltatását az A.S.A. Köztisztasági Kft. látja el és a begyűjtött hulladékot saját tulajdonában lévő hulladéklerakó telepére szállítja.

Csongrád, Felgyő és Tömörkény területén közszolgáltatás keretében a kommunális hulladék begyűjtését és elszállítását a Felgyői Regionális Hulladékkezelő Központba a Csongrádi Városi Víz- és Kommunális KFT látja el.

4.1. A.S.A. HÓDMEZŐVÁSÁRHELY KÖZTISZTASÁGI KFT

Az .A.S.A. Hódmezővásárhely Köztisztasági Kft. 1994-ben alakult. Még ebben az évben megkezdődött annak a korszerű, szigetelt, regionális hulladéklerakónak az építése, amely megfelel a legszigorúbb európai és hazai előírásoknak is. Jelenleg a régió településeinek 126 000 lakosa által termelt hulladék biztonságos ártalmatlanítására jelent megoldást. A depónia 15,5 ha-ig bővíthető, a tervezett összes kapacitása 3,5 millió m^3. A vállalat 2002 májusa óta átrakóállomást üzemeltet Mezőhegyesen.

A települési szilárd hulladék begyűjtését, szállítását, lerakását Hódmezővásárhely mellett további hat településen az A.S.A. Hódmezővásárhely Köztisztasági Kft. látja el.

Székhely:	6800 Hódmezővásárhely, Bajcsy-Zsilinszky utca 64.
Telefon:	06-62-535-780
Fax:	06-62-535-790
E-mail:	asa-hmv@asa-hu.hu

Telephely-hulladéklerakó: Maroslelei út, Békeffy dűlő (hrsz.: 01957/1)
Egységes környezethasználati engedély száma: 12003-1-13/2005
KÜJ: 100171631
KJT: 100570949

A Hódmezővásárhelyi Regionális Hulladéklerakó az A.S.A. Hódmezővásárhely Köztisztasági Kft. kezelésében van. A Kft. 62 %-ban szakmai befektető, 38 %-ban pedig a Hódmezővásárhelyi Önkormányzatának tulajdona.

Tevékenységüket a Hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, a törvényhez kapcsolódó jogszabályok, valamint a településekkel kötött közszolgáltatási szerződések alapján végezik. A településeken az önkormányzatokkal előzetesen egyeztetett és rögzített járatterv alapján, heti rendszeres gyakorisággal gyűjtik be a hulladékot. A Társaság a lakosság részére DIN szabványos, kék színű hulladékgyűjtő szabvány edényzetet biztosít több méretben.
A hulladéklerakó telepükre beszállított hulladék mérése 20 kg-os pontosságú elektromos hídmérlegen történik. A hulladék nyilvántartása és elszámolása tömegalapú. Számítógépes nyilvántartási rendszerünk megfelel a vonatkozó jogszabályoknak.

A hulladékok szállítása és gyűjtése korszerű, öntömörítős, zártrendszerű hulladékgyűjtő és szállító célgépeken, valamint görgős és láncos konténerszállító gépjárművekkel.

4.1.1 .A.S.A. Köztisztasági Kft. hulladékszállítási gépparkja

Rendszám	Gyártmány	Gyártmány, típus	Felépítmény típus	Felépítmény
KMT 029	ÖAF	28.410	RK 19.65 TS	abroller
FLM-736	MAN	26.410 FNLC	GHL 20T 675	abroller
FIS-463	MERCEDES	ATEGO 1317	SKH 6500 T	láncos

HOH-461	MERCEDES	ATEGO 1317 AK	SKH 6500 T	láncos
FJC-013	MERCEDES	ATEGO 1828 K	MEILLER AK 12	láncos
HKZ-820	MERCEDES	ACTROS 1843	MEILLER AK 11	láncos
CCY-413	LIAZ	17.24	SLF 8	locsoló
FYX-537	SCHWARZMÜLLER	2/ZJ-AR	-	pótkocsi
XOY-401	HKM ALTENBURG	AMT 18/2	-	láncos pótkocsi
XVY 524	SCHWARZMÜLLER	2/ZJ-AR	-	pótkocsi
KIW 810	MERCEDES	ATEGO	STUMMER	tömörítős (VARIOPRES)
LIF 275	MERCEDES	ACTROS	MUT 211/22	tömörítős (VARIOPRES)
HKY-682	MULTICAR	M 26.4 AL 11.1	STR 5	tömörítős (VARIOPRES)
ICV-811	MERCEDES	ATEGO 1828 S	MUT 211/16	tömörítős (VARIOPRES)
ISW-993	MERCEDES	ATEGO 1828 L	MUT 211/15	tömörítős (ROTOPRES)
KDE-265	MERCEDES	ACTROS 2532 L	MUT 211/18+2	tömörítős (VARIOPRES)
GZN-561	MERCEDES	ACTROS 2531 L	MUT 205/19	tömörítős (ROTOPRES)
LKZ-741	MERCEDES	AXOR 1829/3600 AK	MUT 211/16	tömörítős (VARIOPRES)

Az öntömörítős és forgódobos hulladékszállító gépjárműveik mindegyike alkalmas 110/120, 240, 660 és 1 100 literes, DIN szabványos hulladékgyűjtő edények gépi ürítésére, továbbá láncos és görgős konténerszállító járműveink alkalmasak nagyobb konténerek (1100 literes gyűjtőedénytől a 32 m3-es konténerig) szállítására is.

A gépjárművek tárolása hulladéklerakó településen történik, ahol a szükséges infrastruktúrával (abroncsmosó, üzemanyagtöltő állomás) a géppark egészét ki tudják szolgálni.

Az .A.S.A. Köztisztasági Kft. **saját tulajdonában** lévő regionális hulladéklerakó telepet üzemeltet Hódmezővásárhely külterületén (hrsz.: 01957/1), a várostól 3 km-re. A létesítmény 1995 augusztusa óta üzemel, korábban mezőgazdasági művelés alatt állt.

A hulladékkezelő és lerakó telep helykijelölése kellő körültekintéssel történt; a jelenleg működő mintegy 6 ha-os működő hulladéklerakó depónia mellett jelentős bővítési terület áll rendelkezésre. A telep megközelítési lehetősége főközlekedési úton a megye minden irányából kiváló, így hosszú távú fenntartásra és fejlesztésre alkalmas.

A lerakó létesítésének célja Hódmezővásárhely és térségében, valamint a nagyobb régióban keletkező települési szilárd hulladék ártalommentes, szakszerű és hosszútávú elhelyezésének biztosítása, korszerű technológia alkalmazásával.

Hulladékkezelési tevékenységüket az ATIKÖFE által kiadott 12003-11-14/2008. számú Egységes környezethasználati Engedély alapján végezik.

A hulladéklerakó telep osztrák normák alapján megépített szigetelt aljzatú, csurgalékvíz gyűjtő drénrendszerrel, valamint depóniagáz-kinyerő, és -hasznosító rendszerrel ellátott depóniatér a hozzá kapcsolódó kiszolgáló létesítményekkel.

A jelen időpontig a depóniatér I., II. és III. üteme készült el. A hulladéklerakó szigetelt felülete jelenleg 5,45 ha. A depóniatér 15,5 ha-ig bővíthető, a tervezett összkapacitása: 3,1 millió m3. A rendelkezésre álló terület alapján akár 50 évig is biztosított a képződő hulladék elhelyezése.

A saját gyűjtési körzetükön kívül hulladéklerakó telepünkre más közszolgáltatók által az alábbi településekről kerül hulladék beszállításra:
Mezőhegyes, Csanádapáca, Tótkomlós, Battonya, Csanádalberti, Pitvaros.

A saját és az idegen beszállításokkal a hulladéklerakó telepünkön jelenleg 100.000 lakos hulladékának ártalmatlanítását végezik, de engedélyezett szabad kapacitások további 50 évre biztosítják 250.000 lakos hulladékának lerakással történő ártalmatlanítását.

A hulladékbetöltés a depónia kapacitásának optimális kihasználásával, a tömörítés szeletekben történő deponálással, álcázó töltések védelme mellett rendszeres földtakarással történik.
A deponálási tevékenység során képződő csurgalékvíz gyűjtése vízzáró kivitelű medencében valósul meg.
A hulladéklerakó felszín alatti vizeinek monitoringját 5 db figyelőkút biztosítja. A kutak vízjogi engedéllyel létesültek és üzemelnek. A talajvízminták elemzése az előírásoknak megfelelően történik. Az eddigi üzemelés során talajvíz szennyezettség nem fordult elő.

A kezelhető hulladékok körét – települési szilárd hulladék, ipari hulladék, olajjal szennyezett veszélyes hulladék, azbesztet tartalmazó építőanyagok, építési és bontási törmelék – és a kezelés feltételeit az IPPC engedélyük tartalmazza.

4.1.2 Hulladéklerakó telep főbb adatai

Hódmezővásárhely, Maroslelei út, hrsz: 01957/1.
KÜJ szám: 100 171 631
KTJ szám: 100 570 949
Engedély lejárata: 2020.02.17.
Engedélyezett tevékenység: lerakás műszaki védelemmel (D5), energia előállítás (R1)
A hulladéklerakó depónia teljes, rendelkezésre álló területe: 15,5 ha
A hulladéklerakó tervezett teljes kapacitása 3,1 millió m3 az engedélyezett 20 ütemre vonatkozóan, 30 m maximális dombmagasság mellett.

4.1.3 A hulladéklerakó telep szabad kapacitása

Hulladéklerakó telep teljes kapacitása engedély alapján	3 100 000 m3
1995.08.01. – 2008.12.31.-ig beszállított	547 027 m3

hulladék mennyisége a köbtartalom felmérés alapján	
Hulladéklerakó telep teljes szabad kapacitása m3-ben:	**2 552 973 m3**
1995.08.01. – 2008.12.31.-ig beszállított hulladék mennyisége a hídmérleg adatai alapján	787 470 tonna
Tömörségi faktor a köbtartalom felmérés alapján	1,44 tonna/m^3
Hulladéklerakó telep teljes szabad kapacitása tonnában	**4 464 000 tonna**

A hulladéklerakó telepre évente átlagosan beszállításra kerülő hulladék mennyiségét (81 811 tonna) figyelembe véve a hulladéklerakó telep szabad kapacitásai 2009.01.01. napjától további 47 évig biztosítja a beszállításra kerülő hulladék ártalmatlanítását.

4.1.4 A hódmezővásárhelyi regionális hulladékkezelő telep létesítményei

Év	Létesítmény	Kezelt hulladék mennyisége (t/év)	Kiszolgált települések	Kiszolgált lakosok száma (fő)	Hátralévő élettartam
2004	Hulladékkezelő telep Telepengedély száma: II.3489-82001 **Létesítmények:**	40 000	26	120 000	50
2004	Hídmérleg + mérlegház	40 000			30
2004	Telep teljes területe (20	40 000	26	120 000	50
2004	Hulladéklerakó – 6 ha	40 000	26	120 000	1
2009	Hulladéklerakó – bővítés alatt 3 ha	40 000	26	120 000	5

2004	Komposztáló- Nyitott prizmás komposztáló 1 000	5000	26	120 000	25
2004	Telepi gépek	40 000	26	120 000	
2004	1 db kompaktor	40 000			10
	1 db lánctalpas dózer	40 000			10
	1 db homlokrakodó	40 000			10

A hódmezővásárhelyi hulladékkezelő telep súlyponti elhelyezkedése meglévő adottságai, fejlesztési lehetőségei révén hosszú távú fejlesztésre alkalmas.
A.S.A. Hódmezővásárhely Köztisztasági Kft., mint regionális hulladékgyűjtő is működik, több település kommunális és szelektív hulladékgyűjtését is végzi.
Nagy járműflottájának, a modern gyűjtési és tároló rendszereknek, saját újrafeldolgozó és -kezelő telepeinek hozzáértő és egyedi tanácsadó szolgáltatásokat nyújt.

Meglévő létesítményei:

- regionális hulladéklerakó
- depóniagáz kezelő állomás
- átrakó állomás
- komposztáló (3,5 t/év)
- 63 gyűjtősziget (üveg, papír, műanyag)
- 5 db talajvízfigyelő kút

4.1.5 Gázmotor üzembe helyezés (2007. június):

2 db, egyenként 150 kWh villamos teljesítményű kapcsolt hő- és villamosáram termelő berendezés (CHP-egység) került üzembe helyezésre. A gázmotorok kültéri konténerbe kerültek beépítésre, valamint üzembe helyezésre került 1 db kompresszor is, amely a metántartalom függvényében biztosítja a folyamatos gázellátást. A gázmotorok segítségével előállított villamos energia transzformátorállomáson keresztül csatlakozik a közcélú villamos hálózatra. A

depóniagáz üzemelésű villamos erőműnek köszönhetően 2007. évtől a keletkező depóniagáz teljes egészében hő- és villamos energia előállítására hasznosul.

4.1.6 Komposztáló üzembe helyezés (2008. december)

Az A.S.A. Hódmezővásárhely Köztisztasági KFT a telephelyén betonozott felülete alakított ki a térségben keletkező jelenleg mintegy 3500 tonna kommunális eredetű szennyvíziszap hasznosítására. A hasznosítás komposztálással történik. Az alkalmazott eljárás összhangban van a kommunális hulladéklerakóra elhelyezhető szerves anyag mennyiségének csökkentésére vonatkozó előírásoknak.

A hasznosítási eljárás során keletkező komposzt az eddigi referencia adatok alapján mezőgazdasági területek tápanyag utánpótlására alkalmas. Tekintettel a komposzt összetételére a műtrágyával szemben környezet és talajkímélő tápanyag utánpótlásra alkalmas.

- **Szennyvíziszap-komposztáláshoz szükséges anyagok:**
  - ***Kommunális szennyvíziszap***: a víztelenítési technológiától függően 18-22 % szárazanyag-tartalmú iszap, amely nem tartalmaz határértéken felüli nehézfém szennyezést.
  - ***Adalékanyagok:*** fűrészpor, faapríték, szalma, közterületi fű, kaszálék, ágnyesedék
  - ***Oltóanyag:*** Biomass kappa oltóanyag

A végtermék, azaz a kész komposzt mennyisége a kiinduló anyagmennyiséghez képest térfogatban 20-25 %-kal, tömegben 15-20 %-kal kevesebb a komposztálás során eltávozó víz, CO_2, manipulálási veszteség és tömörödés miatt.

- **Komposztálás eszközei, gépei, berendezései:**
  - Willibard MZA 4300 aprítógép kapacitása 90-140 m3/h
  - Topturn 3500 Típusú prizmaforgató szélessége 3500mm, magassága 1800mm

- Fedett gépszín
- 1000 m^2 komposztáló térburkolat
- Dobrosta

A zöldterületeken keletkező hulladékot az A.S.A. Kft. 2009. évtől, amennyiben kizárólag zöldhulladékot tartalmaz, díjmentesen veszi át telephelyén, komposztálja, ezzel megvalósítva a hulladéklerakóra letett hulladék szerves anyag tartalmának csökkentését.

4.1.7 Haszonanyag bálázó (2006. szeptember)

Az A.S.A. Hódmezővásárhely Köztisztasági KFT telephelyén 2006. évben üzemcsarnokot épített a szelektíven gyűjtött papír és műanyaghulladék átválogatására és bálázására.

Hulladékkezelési engedély száma: 12003-9-06/2008.

Engedélyezett tevékenység: R 12 hulladék előkezelés, átcsomagolás

Kezelhető hulladék mennyisége: 9 500 tonna/év

A hulladékkezelés technológiája, műszaki és környezetvédelmi jellemzői:

A hulladékokat a telephelyre csak mérlegelés után lehet beszállítani. A mérlegelésnél rögzítésre kerül a mérlegelés időpontja, a szállító jármű, a hulladékszállító, valamint a hulladék termelő minden olyan adata, amit a jogszabályok meghatároznak. A hulladék súlyát a bemenésnél rögzített bruttó és a kimenetnél megmért gépjárműsúly különbsége adja.

A szállító járművek a bálázó csarnok előtt lévő betonozott felületre üritik a szelektíven gyűjtött hulladékot. Erről a felületről a fedett, oldalfalakkal ellátott csarnokba tolják a hulladékot targonca segítségével.

A hulladékot ezt követően kézi erővel egy olyan szállító szallagra rakják, amely a bálázógép garatjába továbbítja azt. A kézi erővel történő felrakás biztosítja azt, hogy az esetleg bekerülő idegen anyagokat el tudják távolítani a hulladékból.

A bálázó gép hidraulikus prés segítségével 1100x700x1200mm-es bálákat készít, megfelelően kötözve.

A bálázó gép típusa: AVOS 1410-22/50, kapacitása: 4 000 tonna/év.

A bálák súlya: papír esetén 360-400 kg, műanyag hulladék esetén 230-260 kg.

A bálákat kiszállításig betonozott felületen tárolják.

A kiválogatott nem hasznosítható hulladékot összegyűjtik és a kommunális hulladéklerakóra szállítják. A bálákat a hulladékhasznosító cégek felé értékesitik.

4.1.8 Építési, bontási hulladékok

A hulladéklerakóra ***csak és kizárólag hasznosítási céllal*** - útépítés, hulladék takarás, szorító töltés építés- vesznek át építési hulladékot. Ezzel a hulladékkal váltják ki a technológiailag szükséges primer építőanyagot és földet. Egyéb mechanikai kezelést a törmeléken nem hajtanak végre.

4.1.9 Depóniagáz hasznosítása

2007. és 2008. években továbbfejlesztésre került a depónián keletkező biogáz hasznosítására alkalmas kinyerő- és hasznosító rendszer.
2007 júniusában üzembe helyezésre kerül 2 db, egyenként 150 kWh villamos teljesítményű kapcsolt hő- és villamos áram termelő berendezés (CHP-egység).
A gázmotorok kültéri konténerbe kerültek beépítésre, valamint üzembe helyeztek 1 db kompresszor is, amely a metántartalom függvényében biztosítja a folyamatos gázellátást.
A gázmotorok segítségével előállított villamos energia transzformátorállomáson keresztül csatlakozik a közcélú villamos hálózatra. A depóniagáz üzemelésű villamos erőműnek köszönhetően 2007. évtől a keletkező depóniagáz teljes egészében hő- és villamos energia előállítására hasznosul.

4.1.10 Közszolgáltatás és Ügyfélszolgálat

Csanytelek község rendelkezik a települési szilárd hulladékok gyűjtését és szállítását szabályozó önkormányzati rendelettel és a jogszabályoknak megfelelő kötelező közszolgáltatással.
A településen rendeletben kihirdetett külső vállalkozó (.A.S.A. – Hódmezővásárhely Köztisztasági KFT) végzi a települési hulladékgyűjtési és szállítási közszolgáltatást.

A település önkormányzatának Képviselő testülete a közszolgáltatás ellátásával az .A.S.A. – Hódmezővásárhely Köztisztasági KFT-t bízta meg. A rendelet értelmében a település minden lakosának és települési szilárd hulladék képződésével járó tevékenységet végző vállalkozásának kötelező a közszolgáltatás igénybevétele.

A településen a közszolgáltatás végzésének módja egységes és a település belterületére vonatkozik. A közszolgáltató a hulladék gyűjtését az Önkormányzattal egyeztetett, utcára és gépjárműre bontott járatterv alapján, kétheti gyakorisággal végezik.
A közszolgáltató a települések belterületén levő ingatlannak a képződő hulladék gyűjtésére 120 literes, DIN 30 740 szabványos hulladékgyűjtő edényzetet biztosít.

A település gazdálkodó szervezeteinél képződött hulladékot térfogatalapú szerződés keretében szállítják el.
A hulladékok elhelyezése a közszolgáltató társaság tulajdonában levő, Hódmezővásárhely melletti regionális hulladéklerakón történik.

Az ingatlanokon keletkező zöld hulladék a szokásos szállítási napokon rendezett formában (kötegelve, vagy zsákban) a gyűjtő edényzet mellett elhelyezhető külön térítés nélkül.

Évente 1 alkalommal a közszolgáltató a településen lomtalanítási akciót szervez.

ÜGYFÉLSZOLGÁLAT:

központi telefon:	06-62/535 780
fax:	06-62/535 790
e-mail:	asa-hmv@asa-hu.hu
postacím és személyes ügyfélszolgálat:	6800 Hódmezővásárhely, Bajcsy-Zs. E. u. 64. minden kedden 7-12 óráig, csütörtökön 12-16 óráig
személyes ügyfélszolgálat	telephelyükön (a fenti címen)
személyes ügyfélszolgálat ***csak hódmezővásárhelyi lakosok*** részére:	6800 Hódmezővásárhely, Kossuth tér 1. hétfő 8-20 óráig kedd-szerda-csütörtök 8-15 óráig

TELEPÜLÉS	ÜGYFÉLSZOLGÁLATOS	KÖZVETLEN TELEFONSZÁM
Békéssámson	Nyéki Katalin	06-62/535-781
Csanytelek	Mucsi Anita	06-62/535-783
Földeák	Mucsi Anita	06-62/535-783
Hódmezővásárhely	Fejes Katalin, Nyéki Katalin	06-62/535-787
Hódmezővásárhely külterület	Fejes Katalin, Nyéki Katalin	06-62/535-787
Mártély	Nyéki Katalin	06-62/535-781
Mindszent	Mucsi Anita	06-62/535-783

4.2. CSONGRÁDI VÁROSI VÍZ- ÉS KOMMUNÁLIS KFT.

A Homokhátsági Regionális Települési Hulladékgazdálkodási Projekt keretében 82 település összefogásával megépültek azok a létesítmények, amelyekben a keletkező kommunális hulladék a környezetvédelmi előírásoknak megfelelően gyűjthető, kezelhető és ártalmatlanítható.
Az új, modern hulladékgyűjtéshez, -szállításhoz megfelelő eszközök szükségesek, melyek a Projekt részeként korábban már beszerzésre kerültek.

A Projekt keretében megvalósult létesítmények (regionális hulladékkezelő központok) a mai kor követelményeinek és az Európai Unió előírásainak

megfelelően készültek el. Ezek a létesítmények, a hozzátartozó gépekkel és eszközökkel együtt oldják meg 345 ezer lakos hulladékgazdálkodási problémáit.

Felgyő és térségében a kommunális hulladék elszállítását és kezelését Bugac, Bugacpusztaháza, Csongrád, Felgyő, Fülöpjakab, Gátér, Jászszentlászló, Kiskunfélegyháza, Kunszállás, Móricgát, Pálmonostora, Petőfi szállás, Tiszaalpár, Tömörkény településeken a **Csongrádi Városi Víz- és Kommunális Kft.** (6640 Csongrád, Erzsébet u. 25., tel.: 06-63-570-092) végzi.

Csongrádi Ügyfélszolgálati Iroda ügyfélfogadási rend:
6640 Csongrád, Erzsébet u. 25. Tel.: 63/570-092
E-mail: varosiviz@csongrad.hu

Hétfő: 7.00-12.00, 13.00-14.00
Kedd: szünnap
Szerda: 7.00-12.00, 13.00-14.00

4.2.1 A közszolgáltatás részei:

- hulladékgyűjtés és -szállítás
- a begyűjtött hulladék kezelése, válogatása, ártalmatlanítása a Felgyői Regionális Hulladékkezelő Központban
- szelektív hulladékgyűjtés, hulladékfeldolgozás, -értékesítés
- zöldhulladék gyűjtőjáratok szervezése
- zöldhulladék komposztálás
- hulladékudvar üzemeltetés Kiskunfélegyházán, Csongrádon
- lomtalanítási akció szervezése, lebonyolítása

4.2.2 A lakossági közszolgáltatás feltételei

- A naponta keletkező vegyes háztartási hulladék szabványosított edényzetben gyűjthető, melyet heti 1 alkalommal a Közszolgáltató szállít el rendszeresített szállítási időpontokban az ingatlanok elől.
- Lehetőség van a településeken kialakított szelektív hulladékgyűjtő edényekben elhelyezni a papír-, a műanyag- és az üveghulladékokat, mely konténerek ürítését heti 1 alkalommal a Közszolgáltató végzi. A hulladékkezelő központba (Kiskunhalason) beszállított szelektíven gyűjtött hulladékokat tömörítve, bálázva értékesítik, ezzel megvalósul a szelektív hulladékgazdálkodás rendszere.
- A háztartásokban keletkező veszélyes hulladékok (pl. elektronikai berendezések fáradt olaj, akkumulátor, használt sütőzsiradék, vegyszer maradékok és flakonok stb.), darabos hulladékok (pl. gumiabroncs) és nagyobb mennyiségben szelektíven gyűjtött hulladékok (pl. papír-, műanyag-, fémhulladékok, stb.) és inert hulladékok (lakossági építési és bontási hulladék) ingyenes beszállítási lehetősége a hulladékudvarokban (Csongrád és Kiskunfélegyháza).
- Évente 1 alkalommal előre meghirdetett időpontban lomtalanítási akcióra kerül sor, mely alkalmával a feleslegessé vált lomot az ingatlanok elé kihelyezve a Közszolgáltató elszállítja.
- Külön előre meghirdetett időpontokban a zöldhulladék összegyűjtésre kerül, melyet a hulladékkezelő központba beszállítva, komposztálási eljárással feldolgozzák, így hasznosíthatóvá válik.

A Projekt keretében megvalósult létesítmények (regionális hulladékkezelő központok) a mai kor követelményeinek és az Európai Unió előírásainak megfelelően készültek el. Ezek a létesítmények, a hozzátartozó gépekkel és eszközökkel együtt oldják meg 345 ezer lakos hulladékgazdálkodási problémáit.

Ha az ingatlanon a szerződött hulladékmennyiségnél több keletkezik, akkor a Csongrádi Városi Víz- és Kommunális Kft. emblémájával ellátott sárga zsákban kell a többlethulladékot elhelyezni, és az ürítés napján a kuka mellé kihelyezni. A

zsákot az ürítés napján a hulladékokkal együtt szállítja el a Közszolgáltató. A zsák megvásárlásával kifizetésre kerül a többletszolgáltatás ára is.

Ahol külterületen és üdülőterületeken is megszervezésre került a közszolgáltatás, a helyi rendelet értelmében rendszeresített zsákban, vagy konténerben kell a hulladékot elhelyezni. A többlethulladék elhelyezésére ezeken a területeken is a sárga céges emblémával ellátott zsákot kell megvásárolni, amit az adott szállítási napon lehet csak kihelyezni az ingatlanhoz legközelebb eső gyűjtőhelyeken. A hulladék más időpontokban és helyeken való kihelyezése szabálysértést von maga után.

4.2.3 Külterületi hulladékszállítás

Csongrád Város Képviselő testülete által megalkotott a „A települési szilárdhulladékkal kapcsolatos közszolgáltatásról." szóló 24/2008. (IX.02.) Ökt. számú rendelete alapján 2009. április 01-től a külterületi lakosságnak is kötelező a hulladékszolgáltatás igénybevétele.

A naponta keletkező vegyes háztartási hulladékot a szolgáltató által rendszeresített emblémás gyűjtőzsákban kell gyűjteni. Az összegyűlt hulladékokat a szállítási napon kell kihelyezni a közút szélétől 3-5 m távolságra úgy, hogy a közlekedés biztonságát ne veszélyeztesse. Vegyes háztartási hulladék: pl kisebb csomagoló anyagok, tejes zacskó, konyhai hulladék stb). A műanyag palackok, üvegek, papír hulladék gyűjtése szelektív módon biztosított, azokat a város belterületén több helyen elhelyezett gyűjtőszigeteken lehet elhelyezni.

Szállítás *október 1-től április 30-ig minden hónap második szerdáján, május 1-től szeptember 30-ig* havonta kétszer: *minden hónap második szerdáján és a hónap utolsó szerdáján* történik.

Külterületi utak, melyeken a hulladékgyűjtő gépjármű végig halad:

1. 451-es jelű közút Csongrád Szentes összekötő szakasza a Tisza hídig
2. Csongrád Kiskunfélegyháza összekötő szakasza 451-es jelű közút Kettőshalmi leágazásig

3. Csongrád és Csongrád-Bokros összekötő 4502-es jelű közút a megyehatárt jelző tábláig
4. Csongrád Gátér 4517-es jelű közút a Csongrád közigazgatási határáig
5. Csongrád Csanytelek 4519-es jelű közút Csongrád közigazgatási határáig
6. Szántói út a Pejkó lovas iskoláig
7. A 4517-es és 451-es utak összekötő szakasza Kettős-halomnál
8. A vízlépcsői út
9. A MARS Magyarország Kft. felé vezető út
10. Az Öregszőlők útja
11. A Kisréti út
12. A nagyréti lakosok a Fahíd városi oldalán elhelyezett konténerbe rakhatják a gyűjtőzsákot.

A gyűjtőzsák 70 literes, 80 literes és 110 literes méretben kapható. Csak a céges emblémával ellátott gyűjtőzsák kerül elszállításra.

Felgyőn és Tömörkényen gyűjtőpontos külterületi hulladékgyűjtés működik. A gyűjtőpontokat az Önkormányzatok határozzák meg.

4.2.4 Hulladékudvar

A hulladékudvarok olyan hulladékok átvételére lett kialakítva, melyek a háztartási gyűjtőedényekben, a szelektív gyűjtőkonténerekben nem helyezhetőek el, illetve a lomtalanítás során sem kerülnek elszállításra. Ezzel a szelektívhulladék szigetek mellett a hulladékudvar is a hulladékok szelektív gyűjtését segíti elő.

A háztartási hulladék összetétele:

A háztartásokban az elmúlt évtizedekben a szemét összetétele jelentősen megváltozott. Új anyagok jelentek meg, egyes komponensek veszítettek részarányukból, mások pedig növelték azt.

A hulladékok összetételét évszakonként egyszer akkreditált intézménnyel méretik.

Egy átlagos háztartásban a keletkező hulladékok az alábbi arányban találhatók meg a kukában:

- Szerves anyag 28,9 %
- Fém 2,3 %
- Műanyag 15,4 %
- Üveg 2,6 %
- Papír 15,2 %
- Egyéb 35,7 %

Az egyéb hulladékok kivételével mindegyik hulladék szelektíven gyűjthető, tehát a háztartásokban keletkező hulladékok közel 70%-a újrahasznosítható.

A hulladékudvar szolgáltatásai minden olyan magánszemély számára térítésmentesek, akik szolgáltatási területhez tartoznak, fel tudják mutatni a lakcímigazoló kártyáját és a befizetett hulladékszállítási számlát igazoló bizonylatot (csekk, átutalási megbízás másolata, számla). A térségben működő vállalkozások papírt, műanyagot és fémet térítésmentesen adhatnak le, a többi hulladéktípus esetében szerződés alapján térítési díjat kell fizetniük.
A hulladékudvar megközelíthető személygépkocsival, utánfutóval, 3,5 tonnánál kisebb tehergépkocsival és természetesen gyalogosan is. A hulladék mennyiségéről és az azt beszállító személyéről forgalmi naplót vezetnek. A hulladékudvarban szakképzett személyzet határozza meg az átvehető hulladékok típusát. A hulladékokat a személyzet irányításával mindig a feliratozott konténerbe, tároló edényzetbe kell a beszállítónak rakni.
A hulladékot a telepről kizárólag hatósági engedéllyel rendelkező személy szállíthat el.

A hulladékudvarokban az alábbi hulladékokat gyűjtik

Nem veszélyes hulladékok	Veszélyes hulladékok
lom hulladék (pl. bútorféleségek)	fáradt olaj, használt sütő zsiradék
fém hulladék	festék, oldószer
üveg hulladék (pl. befőttes, szörpös, italos üvegek, síküveg	növényvédő szerek, festékek maradékai és göngyölegei

stb.)	
papír hulladék (pl. szórólapok, karton)	lejárt szavatosságú gyógyszerek
műanyag hulladék (pl. üdítős palack, nejlon zacskó)	fénycső, izzó
italos karton dobozok (tetra pack csomagolás: üdítős, tejes doboz)	elektronikai hulladék (pl. TV, számítógép, hűtő, telefon)
Textilhulladék	szárazelem (pl. gomb elem, ceruza elem)
személyautó gumiabroncs – max. 1 garnitúra	háztartási gépek (pl. gáztűzhely, mosógép)
ömlesztett zöld hulladék (pl. levágott fű, nyesedék, lomb)	akkumulátor
lakossági építési törmelék – max. 1 m^3	festékpatronok, tonerek

A lakosság **nem veszélyes hulladék**ból havonta összesen maximum 200 kg, **veszélyes hulladék**ot pedig 100 kg mennyiséget adhat le.
Nem vihető a hulladékudvarba:

- a kommunális hulladék (háztartási vegyes hulladék)
- a fenti felsorolásban nem szereplő egyéb veszélyes hulladékok (pl. pala, kátránnyal szennyezett hulladék, laborvegyszer, robbanásveszélyes anyagok)

Hulladékudvar címe: Csongrád, Kéttemető út (volt lerakó telep mellett)

A hulladék udvarból a nem veszélyes hulladékot a konténer megtelte után a szolgáltató elszállítja a Felgyői Hulladékkezelő Központba.
A veszélyes hulladékot pedig a Design Kft. szállítja el legalább évente egyszer, de a befogadási kapacitás megteltéig.

A hulladékudvarban 2010-ben az alábbi táblázatokban részletezett hulladékmennyiségek kerültek begyűjtésre:

2010-ben begyűjtött veszélyes hulladékok (kg)

EWC	Megnevezés	Összesen
150110	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	309
20 01 27	Veszélyes anyagokat tartalmazó festékek	366
200135	Elektronikai	553
020108	Veszélyes anyagokat tartalmazó,mezőgazdasági vegyi hulladékok	6
16 06 01	Ólomakkumulátor	10
080409	Ragasztók	189
080317	Tonerek	4

2010-ben begyűjtött nem veszélyes hulladékok (kg)

EWC	Megnevezés	Összesen
160103	Termékként tovább nem használható gumiabroncsok	1 624
170107	Beton, tégla, cserép és kerámia frakciók vagy azok keveréke, amely különbözik a 17 01 06-tól	0
170904	Kevert építkezési és bontási hulladékok, amelyek különböznek a 17 09 01, 17 09 02 és 17 09 03-tól	225 396
200101	Papír és karton	4 300
200102	Üveg	3 780
200110	Ruhanemű	417
200136	Kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21, 20 01 23, és 20 01 35 kódszámú hulladékoktól	2 081
200139	Műanyagok	3 200
200201	Biológiailag lebomló hulladékok	46 900
200307	lom hulladék	28 000
02 01 04	Műanyagok (agrofólia)	2 460

Az építési bontási hulladékokat és a fólia hulladékot a lakosság közvetlenül is kiszállíthatja a Felgyői Hulladékkezelő Központba az egész kistérségből, beleértve a Csanyteleki lakosokat is, ahol rendelkeznek megfelelő feldolgozó kapacitással.
A szolgáltató megvizsgálta a hulladékudvar kihasználtságát és azt a tájékoztatást adta, hogy nem szükséges a térségben másik hulladékudvar létesítése, mivel a meglévő hulladékudvar kapacitása sincs kihasználva és ezért a nyitva tartását korlátozták gazdasági szempontok alapján.

4.2.5 Szelektív gyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés célja:

A hulladék minél nagyobb arányú hasznosítása, hulladék újrahasznosításával másodnyers anyagok keletkeznek, melyek elhasználásával különböző termékek

állíthatók elő, így a másodnyersanyagok felhasználásával természeti energiaforrásainkat (pl. fa) kíméljük, környezetünk védelme, annak terhelésének és szennyezettségének csökkentése, a szemét mennyiségének csökkentése, s így a szemétlerakó élettartamának növelése.

A közterületeken telepített gyűjtőszigetek hálózata adja a szelektív gyűjtési módszer technikai feltételeit.
Feladata a folyamatos szelektív gyűjtési lehetőség biztosítása.
A hulladékgyűjtő szigetek a háztartásokban keletkező három hulladéktípus (papír, műanyag, üveg) külön-külön történő gyűjtését szolgálják. A szigeteken elhelyezett konténerek különböző színűek, és helyes használatukat feliratok, rajzok segítik. A konténerekbe bárki ingyenesen elhelyezheti az otthonában összegyűjtött szelektív hulladékát.

A szelektíven gyűjtött hulladékot a közszolgáltatást végző vállalat szállítja el a projekt részeként felépült Felgyői Regionális Hulladékkezelő Központba, ahol az utóválogatást követően a papír- és műanyaghulladék bálázásra kerül, az üveghulladékot pedig ömlesztve tárolják. Mindezek átvételéről a további hasznosítást végző gazdálkodó szervezetek gondoskodnak.
Azokat a hulladékokat, amelyek gyűjtése a rendszeres begyűjtésben és a szelektív gyűjtőkonténerekben nem oldható meg méret, típus és egyéb sajátosságok miatt, a hulladékudvarban helyezhetők el.

A szelektív hulladékgyűjtő szigetek településenkénti elhelyezkedése:

TELEPÜLÉS	**SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTŐ SZIGETEK ELHELYEZKEDÉSE**
Csongrád 20 db sziget	Gyöngyvirág u. – iskola
	Muskátli u. 1. (Bökényi Nagy ABC)
	Rózsa u. – Nefelejcs u.
	Baross Gábor rakpart (buszforduló)
	Zöldkert u. – Gróf Andrássy Gy. u. 2.
	Kis Tisza u. – Ifjúság tér (átemelő mellett)

	Dózsa Gy. tér (Tízemeletesek között)
	Barátság u. (Platán ABC mögött)
	Jókai M. utca – Táncsics M. (gát felől)
	Bercsényi u. (iskola mellett)
	Szegedi út 27. (kenyérgyári parkoló) Széchenyi út – Rakodó dűlő
	Széchenyi út – Rakodó dűlő
	Petőfi u. (Kis-piacnál)
	Kemény Zs. u. – Gyöngyösi u.
	Erzsébet u. (a vízmûvel szemben)
	Fekete János u. (malom melletti parkoló)
	Budai N. A. u. 31.
	Csengeri u. – Bethlen G. u.
	Bokros, sportpálya
	Bokros, Hámán K. u. - Árpád Vezér u. (játszótér mellett)
Felgyő 2 db sziget	Régész u. felől Kossuth L. út felől
Tömörkény 3 db sziget	Petőfi S. u. (Gyógyszertár előtt) Óvodával szemben (Mg-i bolt) Béke u. – Kossuth L. u.

Csanyteleken a közszolgáltató ASA KFT műszaki és gazdasági okokra hivatkozva elzárkózik a gyűjtőszigetes szelektív gyűjtés bevezetésétől, viszont a „házhoz menő zsákos szelektív gyűjtést” támogatja, és folyamatban van ennek kidolgozása és a gazdasági tervezése.

4.3. FELGYŐI REGIONÁLIS HULLADÉKKEZELŐ KÖZPONT

A Homokhátsági Regionális Települési Hulladékgazdálkodási Projekt keretében 2002-2010 között Baranya, Bács-Kiskun és Csongrád megye területén megvalósuló 11,2 milliárd forint összegű beruházás a térség 82 települését, 110

ezer háztartását és 345 ezer lakosát érinti. A Projekt keretén belül megépült többek között 2 regionális szerepet betöltő hulladékkezelő központ, 1 hulladékátrakó állomás, 3 hulladékválogató, 4 komposztáló telep, 13 hulladékudvar, kialakításra került 397 db szelektív hulladékgyűjtő sziget, valamint 83 hulladéklerakó rekultiválására kerül sor. A Dél-Alföld legnagyobb környezetvédelmi beruházása 75%-ban az Európai Unió, 15%-ban a Magyar Állam, 10%-ban pedig az érintett 82 önkormányzat támogatásával valósul meg.

Felgyői Regionális Hulladékkezelő Központ térsége: Bugac, Bugacpusztaháza, Csongrád, Felgyő, Fülöpjakab, Gátér, Jászszentlászló, Kiskunfélegyháza, Kunszállás, Móricgát, Pálmonostora, Petőfiszállás, Tiszaalpár, Tömörkény

Megtalálható: Gátér felöl a Pálmonostori úton (4518-as út) az 5. kilométerkőnél balra, a bekötőút végén
Telepvezető:
Versegi László
30/51-32-440

4.3.1 A Felgyői hulladékkezelő központ helye gyűjtőkörzete, kapacitása

A hulladékkezelő központ Felgyő külterületén 0294/27 hrsz.-ú területen található.
Az itt kezelhető települési szilárd hulladék tömege 26 év átlagában:

14308 t/év lerakással ártalmatlanított,
7000 t/év komposztálással kezelt,
8000 t/év válogatás utáni újrahasznosított
5500 t/év inert hulladék hasznosítása 2011-től (begyűjtés, darálás, értékesítés)

hulladék, amely a 14 településről kerül beszállításra.

A Felgyői hulladékkezelő központ körzetéhez tartozó települések: Bugac, Bugacpuszta, Csongrád, Felgyő, Fülöpjakab, Gátér, Jászszentlászló, Kiskunfélegyháza, Kunszállás, Móricgát, Pálmonostora, Petőfiszállás, Tiszaalpár, Tömörkény.

4.3.2 A hulladékkezelő központban fogadható hulladékfajták

A Felgyői hulladékkezelő központ egységes környezethasználati engedélye részletesen tartalmazza a létesítményben kezelhető, illetve lerakható hulladékok fajtáját a jelenleg érvényes 20/2006. (IV.5.) KvVM rendelet előírásait figyelembe véve.

Összefoglalva a B3 kategóriájú hulladéklerakón előkezelés nélkül és vizsgálatok nélkül átvehető a 16/2001 (VII.8.) KöM rendelet szerinti hulladékjegyzék 20 főcsoportjában felsorolt, vegyesen gyűjtött nem veszélyes szilárdhulladék, kivéve az EWC 20 01 41 kéményseprésből származó hulladékot, valamint az EWC 20 03 03 úttisztításból származó hulladékot.
Vizsgálatok alapján átvehető továbbá az alábbi hulladékok is, ha eleget tesznek a B1b alkategóriájú hulladékokra vonatkozó átvételi követelményeknek:

- Az EWC 19 05 és 19 06 csoportban felsorolt hulladékok, valamint a 19 08 csoportban felsorolt nem veszélyes hulladékok
- Az EWC 20 01 41 kéményseprésből származó hulladékok, valamint az EWC 20 03 03 úttisztításból származó hulladékok
- A kommunális szennyvíztisztító üzemek iszapjai, ha víztelenítés után a szárazanyag koncentráció legalább 70% és nem fertőzésveszélyes (98/2001.(VI.15.) Korm.r.)

A szelektíven begyűjtött szervetlen hulladékokat (papír, műanyag, üveg) hasznosításra adják át. A KFT hasznosítást nem végez.
A frakciók értékesítése belföldre és külföldre is történik. A legkedvezőbb átvételi ár függvényében kerül kiválasztásra, hogy kinek kerül átadásra.

A lerakóra kerülő vegyes hulladékot válogatják, a papír és műanyag frakciókat szedik ki és továbbfelhasználásra értékesítik.

A szennyvíziszapra vonatkozásában a KFT a csongrádi szennyvíztisztító telepről 2009. évben összesen 1 060,44 tonna, 2010-ben 1 178,24 tonna került beszállításra. Ezen hulladék a Felgyői Regionális Hulladékkezelő Központban komposztálásra került.
A szennyvíztisztító telep csatorna hálózaton keresztül Csongrád, Bokros és Felgyő település szennyvízét tisztítja meg. Tömörkényről (tengelyen) szippantós autóval került be a telephelyre a TFH.

Építési, bontási hulladékok 2009 évben még nem fogadott be a Felgyői Regionális Hulladékkezelő Központ. De erre vonatkozóan fejlesztésként az inert hulladékok kezelésére egy 1500 m^2-es előkezelő tér lett kialakítva és egy törő és rakodó gép lett beszerezve. 2010 nyarától 5500 t inert hulladék hasznosítására van engedély. Így ezeken a településeken megoldott lesz az inert hulladékok feldolgozása.

4.3.3 A hulladékkezelő központ létesítményei

a) 4 db, egymástól elválasztott – de összetartozó – hulladéklerakó kazetta 372.000 tömör m^3 összkapacitással, előírás szerinti műszaki védelemmel
b) Csurgalék- és csapadékvíz gyűjtő-, elvezető-, tároló és visszaforgató rendszer
c) Monitoring (egységes felsorolásban):
   - 6 db talajvíz monitoring
   - Geoelektromos monitoring a HDPE szigetelőlemez alá beépítve
   - Meteorológiai állomás (kezelőtéren)
   - Vízmintavételi helyek (csurgalékvíz, csapadékvíz, befogadó vízfolyás)
   - Depónitéri mintavételi helyek
   - Depóniatéri mozgások észlelési lehetősége
   - Ornitológiai monitoring (térségi vizsgálat)
d) Depóniagáz kutak és gyűjtővezetékek, gázszivattyúk és fáklya

e) Véderdő
f) Közlekedő utak

4.3.4 Kezelőtéri létesítmények

g) Hulladékválogató csarnok: 2 x 6 állásos válogató 8000 t/év kapacitással
h) Bálatároló csarnok
i) Komposztáló 7000 t/éves kapacitással, ROTOCOMP® típusú technológiával
j) Inert hulladék feldolgozó
k) Kezelőépület
l) Hídmérleg és mérlegkezelő konténer
m) Abroncsmosó és fertőtlenítő
n) Gépjármű és konténermosó homok- és olajfogóval
o) Üzemi veszélyes hulladékgyűjtő konténerek
p) Jármű- és eszköztároló
q) Meteorológiai állomás
r) Tüzivíz tároló medence 400 m3
s) Kerítés, kapu
t) Belső utak, parkolók, térburkolatok
u) Konténeres üzemanyag tároló és töltő
v) Közműellátás
   - Mélyfúrású kút, hidrofor, vízhálózat
   - Szennyvízcsatorna és szennyvíztároló akna
   - Hírközlés mobil telefonnal
   - PB gáztartály és vezeték
   - Vezetékes elektromos ellátó rendszer, térvilágítás.

4.3.5 A hulladékkezelő központ helye és szerepe a regionális rendszerben

A hulladékkezelő központ létesítményei fogadják és kezelik a 14 településen gyűjtött települési szilárdhulladékot az alábbiak szerint:

- A lerakó fogadja a rendszeresen illetve az időszakosan ömlesztetten gyűjtött hulladékot közvetlen gyűjtőjárműi beszállítással.

Itt kerülnek továbbá ártalmatlanításra minden technológiai maradék hulladékhányad is, amely nem kerül hasznosításra. (válogató, komposztáló)

- A válogató fogadja és dolgozza fel a szelektíven gyűjtött hulladékot (papír, műanyag, fém), valamint tárolja elszállításig az üveg hulladékot.
- A komposztáló fogadja és kezeli a szelektíven gyűjtött biológiailag lebontható hulladékot, illetve az előírásoknak megfelelően szennyvíztisztítói iszapot.
- A veszélyes hulladék átmeneti tároló konténerek speciális edényzetébe kerül a hulladékból a lerakón esetenként kiszedett veszélyes hulladék (pl. akkumulátor), valamint az üzemeltetés során keletkező veszélyes hulladék (olaj, olajszűrő, olajos rongy, akkumulátor, elemek, izzók, elektronikai hulladékok, stb.)

A központ biztosítja a rendszer közvetlen irányítását, valamint az üzemeltetés helyi komplex adminisztrációs rendszerét.

4.4. BEZÁRT TELEPÜLÉSI HULLADÉKLERAKÓK REKULTIVÁCIÓJA

2009-ben megkezdődött és jelenleg már befejeződött Felgyő, Csongrád és Tömörkény településeken a régi hulladéklerakók rekultivációja, mely a Homokhátsági Regionális Települési Hulladékgazdálkodási Projekt (Projekt) részeként valósul meg. A Dél-Alföld legnagyobb környezetvédelmi beruházásának munkálatai során 82 település 83 korszerűtlen hulladéklerakója kerül felülvizsgálatra, felszámolásra, helyreállításra a tájjelleg esztétikai szempontjai és a tájba illesztés feltételeinek figyelembevételével.

A hulladékgazdálkodási, környezetvédelmi és közegészségügyi szempontok megkövetelik a települési szilárd hulladékok szervezett gyűjtését és ártalmatlanítását, melynek ma a legelterjedtebb formája a rendezett lerakás. A hulladéklerakókkal kapcsolatban megfogalmazott követelmények közül a

hulladéklerakók felülvizsgálatával és felhagyásával kapcsolatos előírások tartalmazzák, hogy azok a hulladéklerakók, melyek műszaki állapota nem felelt meg **az EU-s követelményeknek**, telítődésükig, de legkésőbb ez év július 16-ig kaptak működési engedélyt. A bezárt lerakókat a jogszabályban meghatározott műszaki tartalommal készült rekultivációs terv alapján és a megfelelő engedélyek megszerzését követően rekultiválják.

A rekultivációval a hulladéklerakó felszíni és felszín alatti környezetszennyező hatását csökkentik a tájjelleg esztétikai szempontjai és a tájba illesztés feltételeinek figyelembevételével. A lezárt hulladéklerakók területét vízzáró réteggel és talajjal való betakarás során illesztik bele a tájképi környezetbe. Mindez olyan technikai, biológiai, agronómiai eljárások összessége, melyek során a természeti, vagy az emberi tevékenység károsító hatása miatt terméketlenné vált földterület alkalmassá válik egyes mezőgazdasági, vagy egyéb módon történő újrahasznosítására. Összességében tehát megszűnnek, illetve csökkennek azok a káros környezeti hatások, amelyeket a talaj, illetve a levegő szennyezettsége okoz.

A hulladéktest kialakítását követően kiegyenlítő és takaró réteg megépítésével a hulladéktest lezárásra kerül.

Kialakítandó rétegrend:

- **A kiegyenlítő réteg** 30 cm vastagságú lesz, illetve a meglévő réteghez igazodó vastagságban, a rézsű oldalában 20 cm. Anyaga az átrakott építési törmelék, stabilizált szennyvíziszap. A kiegyenlítő réteget tömörítik.
- **A szigetelő-fedőréteg** 50 cm vastagságú lesz, a rézsűben 30 cm, melynek felső 20 cm-es rétegébe előkezelt, komposztált szennyvíziszapot vagy komposztot tárcsáznak bele. Ez a féligáteresztő réteg a felületre hulló csapadéknak csak kis hányadát engedi leszivárogni a hulladéktestbe, elősegítve a bomlási folyamatok lejátszódását, valamint egyúttal a keletkező depóniagáz légkörbe való távozását is lehetővé teszi. A szigetelő-fedő réteget tömörítik.

- **Gyepesített felület:** Ez a réteg akadályozza meg a takaróréteg szél, illetve csapadék által okozott erózióját. Kialakítását gépi, illetve kézi füvesítéssel oldják meg.

A biológiai folyamatok még tovább zajlanak a hulladéktestben, ezért az ebből képződő gáz kiszellőztetése szükséges. A kiszellőztetést 50×50 m-es hálóba telepített ún. kiszellőztető kutak hivatottak elvezetni. Ezt követően megkezdődik a terület tájba illesztése. Továbbá szükséges a csurgalékvíz elvezetés, mely a felszínre jutó és elfolyó csapadékvíz a rézsű alján tervezett övárokba kerül. Ezen vízmennyiség tárolásához árok kiépítése szükséges.

A rekultivált területen zajló folyamatok nyomon követésére 10 éven keresztül - többek között - folyamatos monitoring vizsgálatok elvégzésére van szükség. Így kiépítésre kerülnek a monitoring kutak, melyek a talajvízbe jutó csurgalékvíz szállította szennyezés ellenőrzését szolgálják. A monitorozási feladatokat a csongrádi Városi Víz- és Kommunális Kft. koordinálja.

A régi szeméttelep bezárása után, illetve a rekultivációs munkák elvégzését követően a lakosságnak már nincs lehetősége a háztartásokban keletkezett hulladékot elhelyezni a régi, megszokott helyen és módon.

5. A TERVEZÉSI TERÜLETEN KELETKEZŐ, HASZNOSÍTANDÓ VAGY ÁRTALMATLANÍTANDÓ HULLADÉKOK TÍPUSAI, MENNYISÉGE ÉS EREDETE

A tervezési terület a 2004 évi Tervhez képest nem változott, azaz Csongrád, Felgyő, Csanytelek és Tömörkény települések közigazgatási területe.

Jelenleg a kistérségben levő települések mindegyike rendelkezik a települési szilárd hulladékok gyűjtését és szállítását szabályozó önkormányzati rendelettel és településenként eltérő szintű, a jogszabályoknak megfelelő kötelező közszolgáltatással.

A településeken korábban üzemelő hulladéklerakók nem szabványosak, bezárásra kerültek, rekultivációjuk befejeződött, illetve Csanytelek esetében a rekultivációs terv elkészült, pénzügyi források rendelkezésre állása esetén még ez évben megvalósul.
Jelentős változás volt 2008 októberében, hogy átadásra kerültek a 82 település összefogásával létrehozott, a Homokhátsági Regionális Települési Hulladékkezelési Project keretében tervezett létesítmények.
A projecthez csatlakozott Csongrád, Tömörkény és Felgyő. Ezeken a településeken a közszolgáltatást a Csongrádi Városi Víz- és Kommunális KFT látja el.
Csanyteleken a továbbiakban is az ASA Hódmezővásárhely Köztisztasági KFT végzi a közszolgáltatást.

A kistérségben az alábbi típusú hulladékok keletkeznek:

- Lakossági, közterületi és közületi közszolgáltatásból származó kommunális hulladékok
- Lomtalanításból származó lom
- Zöldhulladék

- Szelektíven gyűjtött vagy válogatott papír, műanyag és üveg hulladék
- Szennyvíziszap és rácsszemét

A kapott információk szerint a kistérségi települési önkormányzatoknak sem tulajdonában, sem érdekeltségi körében nincs olyan közfeladatot ellátó szervezete, cége, ahol ***a közszolgáltatásban elszállított hulladékon kívül, nem egyedi bevallásnak minősülő*** bármilyen egyéb, a terv készítésénél figyelembe vehető kiemelt, vagy veszélyes hulladékáram képződhet.

Az egyéb gazdálkodó szervezeteknél, a közszolgáltatásban begyűjtött hulladékon kívül keletkező, nem veszélyes ipari és veszélyes hulladékokról nem sikerült információt szerezni, mivel ezek bevallását, elszállíttatását a vállalkozások saját felelősségre maguk végzik és üzleti, gazdasági érdekekre hivatkozva nem adnak értékelhető adatokat.

5.1. KOMMUNÁLIS HULLADÉKOK

Kommunális hulladékok szinte minden háztartásban keletkeznek az otthoni tevékenységből és az étkezésből, tisztálkodásból kifolyólag.

Hulladék mennyiségek fajtánként (kg)

Év	**2010**		
Település	Csongrád	Felgyő	Tömörkény
kommunális (EWC 20 03 01)	4 987 718	162 661	201 616
Törmelék (EWC 170107)	0	0	0
Zöldhulladék (EWC 200301)	852 520	34 780	0
Papír csomagolási hulladék (EWC 150101)	156 160	4 712	14 134
Műanyag csomagolási hulladék (EWC 020104)	233 914	38 714	2 968
Üveg csomagolási hulladék (EWC 020104)	73 074	3 884	4 661

Lomtalanítás (EWC 20 03 07)	89 780	8 720	3 380
Rácsszemét	19 040	0	0
Szennyvíziszap (EWC060503)	1 178 240	0	0
ÖSSZESEN:	**7 590 446**	**253 471**	**226 759**

2011-től a Felgyői Regionális Hulladékkezelő Központban 5 500 t/év mennyiségű inert hulladékhasznosítására van engedély (begyűjtés, darálás, értékesítés). A kistérség lakossága részére részletes tájékoztatást adnak folyamatosan ennek lehetőségéről az írott és elektronikus médiában. A szolgáltatást a Csanyteleki lakosok is igénybe vehetik.

A közterületekről és a gazdálkodó szervezetektől a közszolgáltatás keretében begyűjtött kommunális hulladék mennyiség szerint nincs elkülönítve, mivel a lakossági gyűjtőjáratokkal kerültek begyűjtésre.
Szennyvíziszap és rácsszemét csak a Csongrádi Szennyvíztisztítóból kerül beszállításra, mivel a Felgyői szennyvízhálózat végpontja is az, valamint a Tömörkényi és Csanyteleki „tengelyen szállított" szippantott folyékony települési hulladék is oda kerül leürítésre.

Mindhárom településen a szelektív gyűjtés bevezetésre került 3 frakcióban. A 2010 évi szelektíven begyűjtött mennyiségeket az alábbi táblázat tartalmazza.

Szelektíven gyűjtött frakciók			
Év	**2010**		
Település	Csongrád	Felgyő	Tömörkény
Papír csomagolási hulladék (EWC 150101)	41 199	4 712	5 654
Műanyag csomagolási hulladék (EWC 020104)	21 477	2 474	2 968
Üveg csomagolási hulladék (EWC 020104)	31 694	3 884	4 661

2009 októberében 12-én, a szelektív hulladékgyűjtés mellett megkezdte üzemszerű működését a csongrádi hulladékudvar. A létesítmény olyan hulladékok átvételére lett kialakítva, melyek a háztartási gyűjtőedényekben, a szelektív gyűjtőkonténerekben nem helyezhetőek el, illetve a lomtalanítás során sem kerülnek elszállításra. Ezzel a szelektívhulladék szigetek mellett a hulladékudvar is a hulladékok szelektív gyűjtését segíti elő.

A kistérség többi településétől eltérően Csanyteleken önkormányzati rendeletben kihirdetett külső vállalkozó az **.A.S.A. – Hódmezővásárhely Köztisztasági KFT** végzi a települési hulladékgyűjtési és szállítási közszolgáltatást.

Csanyteleken 1 108 db 120 literes kuka ürítése történik 2 heti 1 alkalommal.

Csanytelek		
Év	**2009**	**2010**
Lakossági (EWC 20 03 01)	651 t	647 t
gazdálkodó szervezet	67 t	63 t
Törmelék (EWC 170107)	3 t	0
Zöldhulladék (EWC 200301)	0	0
Papír csomagolási hulladék (EWC 150101)	0	0
Műanyag csomagolási hulladék (EWC 020104)	0	0
Üveg csomagolási hulladék (EWC 020104)	0	0
Lomtalanítás (EWC 20 03 07)	0	0
Közterületi (EWC 200201)	0	0
Szennyvíziszap (EWC060503)	0	0
ÖSSZESEN:	**721**	**710**

A településen az önkormányzattal előzetesen egyeztetett és rögzített járatterv alapján, heti rendszeres gyakorisággal gyűjtik be a hulladékot. A lakosság részére DIN szabványos, kék színű hulladékgyűjtő szabvány edényzetet biztosítanak több méretben.

Az évente 1 alkalommal megtörténő lomtalanítás és zöldhulladék gyűjtés úgy történik, hogy a szokásos gyűjtőnapon az ingatlantulajdonosok a gyűjtőedényzet mellé kihelyezik a lomot illetve a zöldhulladékot és a szolgáltató a kommunális hulladékkal együtt szállítja el. Így külön nyilvántartást sem vezetnek a begyűjtött lom és zöldhulladék mennyiségéről, ezért nem tudtak adatot szolgáltatni a tervkészítéshez.

Megkeresésünkre az ASA-tól azt a tájékoztatást kaptuk, hogy jelentős többletköltséggel járna, ha külön gyűjtőjáratot szerveznének a lom és zöldhulladék begyűjtésére, ami áremelkedést eredményezne.
A szolgáltató tájékoztatása szerint átrakóállomás létesítését tervezi az Önkormányzattal egyeztetve (melynek engedélyeztetése folyamatban van), ahol elhelyezne 2 db öntömörítős konténert, az egyiket a zöldhulladék, a másikat a fóliahulladék összegyűjtésére. Ezekben a lakosok elhelyezhetik ezeket a hulladékokat. A térítési díj mértéke későbbi egyeztetéseken kerül megállapításra.

Az egyes hulladéktípusok mennyiségét külön nem mérik, azonban a hulladék összetételére a közszolgáltatást ellátó ASA Hódmezővásárhely KFT az alábbiak szerinti, szabványos hulladékanalízist végzett. A táblázat adatai egyértelműen alátámasztják, hogy a terület mezőgazdasági területnek tekinthető.

Jellemző a fólia és üveg alatti primőr, ill. virágtermesztés, valamint a szabadföldi zöldségtermesztés, tehát átlagos időjárású évben jelentős a keletkezett zöldhulladék mennyisége.

Hulladék neve	**Térfogat %**	**Súly %**
Fahulladék- fű-zöldség, gyümölcs	33-36	27-31
Műanyag	25-29	24-27
Rongy	2-3	2-3
Üveg	2-4	4-6
Fém	1-2	3-5
Szervetlen	15-20	15-20
Gumi	1	1-2
Nem meghatározható	9-11	10-14

A veszélyesnek minősülő összetevők - elhasznált vegyi anyagok, gyógyszermaradékok, kémiai áramforrások stb. - részaránya átlagosan 0,7-1 m/m %, ami a hulladék kezelésénél különös gondosságot igényel.

A másodnyersanyagként potenciálisan hasznosítható alkotók (papír, műanyag, fém, üveg, textil) jelenlegi részaránya a fővárosban és a nagyobb városokban 40-45 m/m %, országos átlagban 25-30 m/m %.

A biológiailag bontható szervesanyag-tartalom országos átlagértéke relatíve magas, ami - tekintettel a lerakással történő ártalmatlanítás hazai dominanciájára (a kezelt hulladék kb. 85%-a lerakásra kerül) és a Hgtv.-ben rögzített lerakandó szervesanyag-tartalom fokozatos redukálására vonatkozó kötelezés betarthatóságára -, igen komoly feladatot jelent a települési hulladékgazdálkodással foglalkozó szakvállalkozások számára.

Csanyteleken szelektív hulladékgyűjtés még nem működik. A szolgáltató gyűjtőpontok létrehozását gazdasági okok miatt nem is tervezi, azonban ***a házhoz menő zsákos szelektív gyűjtés*** kidolgozása folyamatban van.
A szolgáltatónak a hulladékgyűjtési tevékenysége során komoly gondot okoz, hogy sokszor egyes utcák belvíz, szilárd burkolat hiánya és szűk hely miatt a gyűjtőjármű számára megközelíthetetlenek.

A ***komposztálható zöldhulladék összegyűjtésére*** a rekultiválandó hulladéklerakó mellé Csanytelek Önkormányzata és a közszolgáltató ***átrakó állomást tervez létrehozni*** *(melynek engedélyeztetése tájékoztatásuk szerint folyamatban van)*, ahol egy öntömörítős konténerbe ingyen elhelyezhető lesz a lakosság számára a zöldhulladék, másik konténerben pedig a fóliahulladék.

Az összegyűjtött zöldhulladékot komposztálás céljából, a fóliahulladékot darálás, hasznosítás céljából az .A.S.A. Köztisztasági Kft a hódmezővásárhelyi lerakóra szállítja.

A leselejtezett fóliahulladékok mennyiségének felmérésére, esetleges külön gyűjtésére Intézkedési tervet készítettünk, melyet későbbi fejezetben mutatunk be.

5.2. A TERVEZÉSI TERÜLETRE BESZÁLLÍTOTT HULLADÉKOK TÍPUSA ÉS MENNYISÉGE

Semmilyen adat, vagy arra utaló információ nem áll rendelkezésre, hogy a tervezési területre bármilyen hulladék beszállítása történne.

5.3. A FELHALMOZOTT HULLADÉK TÍPUSA ÉS MENNYISÉGE

A tervezési területre nem jellemző a hulladékok felhalmozása.

A települési szilárd hulladék teljes mennyiségében kommunális közszolgáltatás keretében kerül elszállításra és ártalmatlanításra.

Semmilyen adat, vagy információ nem áll rendelkezésre, hogy a tervezési területen illegális hulladéklerakás történne.

Az illetékes Önkormányzatok törekednek az illegális hulladéklerakások megelőzésére, mivel csak saját költségkeretük terhére szállíttathatják el a lerakott hulladékot, erre pedig nem rendelkeznek forrásokkal.

A települési folyékony hulladék esetében a keletkező szennyvíz kommunális közszolgáltatás által vízjogi engedéllyel rendelkező kezelő helyre kerül.

A tervezési területen nem található a kiemelten kezelendő hulladékáramból származó felhalmozott hulladék.

Csomagolási hulladékok felhalmozásáról semmilyen adat, vagy információ nem áll rendelkezésre.

5.4. 2010 ÉVI HULLADÉKMÉRLEG BEMUTATÁSA

(tonna)

Hulladék típusa	Keletkezett	Hasznosítás	Lerakás	Beszállítás	Kiszállítás
Lakossági (EWC 20 03 01)	5 998	*0*	5 351	0	647
gazdálkodó szervezet	63	*0*	0	0	63
Törmelék (EWC 170107)	0	*0*	0	0	0
Zöldhulladék (EWC 200301)	887	**887** *Komposztálás*	0	0	0
Papír csomagolási hulladék (EWC 150101)	175	**175** *Újra hasznosítás*	0	0	0
Műanyag csomagolási hulladék (EWC 020104)	276	*276* *Újra hasznosítás*	0	0	0
Üveg csomagolási hulladék (EWC 020104)	81	*81* *Újra hasznosítás*	0	0	0
Lomtalanítás (EWC 20 03 07)	102	*0*	102	0	0
Szennyvíziszap (EWC 060503)	1 178	*1 178* *Komposztálás, biogáz előállítás*	0	0	0
Állati eredetű hulladék (EWC 02 01 02)	15,5	*Újra hasznosítás*	0	0	15,5
ÖSSZESEN:	**8 775,5**	*2 597*	**5 453**	**0**	**725,5**

- A kistérségben keletkező települési szilárd hulladék egy része a kistérségen kívül kerül lerakásra, melynek fő oka, hogy Csanytelek településről a hulladék Hódmezővásárhelyre kerül elszállításra. Ez a mennyiség a kistérségben képződő összes települési szilárd hulladéknak 10 %-át teszi ki.
- Ugyancsak kiszállításra kerül a tervezési területről az állati hulladék, amely a csongrádi gyepmesteri telepen elhelyezett ATEV konténerben kerül gyűjtésre és heti gyakorisággal az ATEV elszállítja a hódmezővásárhelyi üzembe feldolgozásra.
- A területre hulladék beszállítása nem történik, így a mérleg

mindenképpen negatívnak tekinthető.

- Csanytelekről az összes keletkezett hulladékot a közszolgáltató a településről 100 %-ban elszállítja. A településen sem lerakás, sem hasznosítás nem történik, mindkettőt a közszolgáltató végzi, melynek arányait a település Önkormányzatának nincs módja befolyásolni. A lerakás, hasznosítás a közszolgáltatónál történik. Nincs pontos információnk, csak esetleg becsülni lehet, hogy az elszállított hulladékból milyen mennyiség lesz felhasználva pl. komposztálásra.
- A kistérség településein minden évben ősszel van lakossági lomtalanítási akció. Ennek során a kommunális hulladékgyűjtő edényzetek mellé helyezhetőek el az olyan nagyméretű, lommá vált háztartási tárgyak, berendezések, amelyek a kommunális hulladékgyűjtő edényekbe méretük miatt egyébként nem (pl. bútorok). Kivételt a kommunális, veszélyes és zöldhulladékok képeznek. Csanytelek esetében is a lomtalanítás meghirdetésre kerül, de a szolgáltató nem elkülönítetten gyűjti.

  A lomtalanítás során problémát a „guberálás” jelensége okoz. A tájékoztatás ellenére a lakosság veszélyes hulladékot (gumiabroncs, elektronikai hulladék, stb.) helyez ki és a kihelyezett, őrizetlen hulladékokat szétbontják, aminek révén az azokban lévő veszélyes anyagok könnyen a környezetbe kerülhetnek (pl. televíziók, monitorok képcsövének szétzúzása során a talajba kerülő foszfor és potenciális ólomszennyezés, vagy kondenzátorokban lévő szennyezőanyagok), az utcaképet rontó megjelenéséről már nem is beszélve.

5.5. A JOGSZABÁLYOKBAN MEGHATÁROZOTTAKTÓL ELTÉRŐ SPECIÁLIS HELYI VAGY EGYEDI MŰSZAKI KÖVETELMÉNYEK LEÍRÁSA

A kistérség területén, az Önkormányzatok hatáskörében nincsenek a közszolgáltatással kapcsolatos speciális helyi vagy egyedi műszaki követelmények, belső műszaki előírások alapján engedélyezett létesítmények, telephelyek.

5.6. KIEMELTEN KEZELENDŐ HULLADÉKÁRAMOKRA VONATKOZÓ SPECIÁLIS SZABÁLYOK

A kiemelt hulladékáramok közé azokkal a hulladékokkal kapcsolatos gazdálkodási tevékenységek, tervek tartoznak, amelyek szabályozási rendszere átalakulóban van, illetőleg amelyeknél a gyártói felelősség elvén működő begyűjtő-hasznosító önfinanszírozó rendszerek kialakítása a következő években szükséges. A kiemelt hulladékáramok közé tartoznak a termékdíjas termékekből keletkező hulladékok is. Itt szerepelnek azon - többnyire veszélyes - hulladékfajták is, amelyeknél csak az általánostól eltérő szervezési, biztonsági és kezelési intézkedésekkel valósíthatók meg a környezetvédelmi törvényből adódó feladatok.

Az önkormányzat felelősségi körébe kevés fajta és kis mennyiségű kiemelten kezelendő, elkülönítetten gyűjtött veszélyes hulladék tartozik.

A gazdasági társaságoknál keletkező veszélyes hulladékok nem tartoznak jelen tervkészítés hatáskörébe, azonban e teljesség igényével megjegyezhető, hogy azoktól a vállalkozásoktól, akik veszélyes hulladékukat engedéllyel rendelkező vállalkozóval szállítják el, a képződött veszélyes hulladékok a kistérségen kívüli ártalmatlanító vagy hasznosító telephelyre kerülnek. A kistérségben viszont nincs információnk olyan veszélyes hulladékhasznosító, vagy ártalmatlanító

vállalkozásról, amely értékelhető mennyiségű veszélyes hulladékot szállítana be.

Egyedül a hulladékudvarban begyűjtött veszélyes hulladék mennyiségéről sikerült megbízható adatot kapni, melyet korábban már ismertettünk.

6.8.1. Hulladékolajok

A hulladékolajok kezelésének részletes szabályait a hulladékolajok ártalmatlanításáról szóló 75/439/EGK irányelvvel összhangban a hulladékolajok kezelésének részletes szabályairól szóló 4/2001. KöM rendelet szabályozza. A rendelet megfogalmazása szerint hulladékolaj bármely, az eredeti rendeltetési céljára már nem használható, hulladékká vált ásványolaj alapú kenőolaj, illetve ipari olaj, továbbá a motorolaj, illetve sebességváltó-olaj, valamint turbinaolaj és hidraulikaolaj. A 2008/98/EK hulladék keret-irányelv kiterjeszti a definíciót a szintetikus eredetű olajokra is.
A hulladékolajokkal kapcsolatos begyűjtési, hasznosítási és ártalmatlanítási tevékenységek végzésére csak a környezetvédelmi hatóság engedélyével rendelkező gazdálkodó szervezetek jogosultak, a jogszabályokban előírt feltételek teljesítése esetén.

A hulladékolajok gyűjtése a gazdálkodó szervezetek esetében megfelelően szabályozott. Az ehhez kapcsolódó termékdíj visszaigénylési rendszer gazdaságilag érdekeltté teszi a gazdálkodó szervezeteket az olajok visszagyűjtésében. Ennek megfelelően az országosan keletkezett mennyiség közel azonos a begyűjtött mennyiséggel.

A lakosságnál keletkező fáradt olajakat az üzemanyagtöltő állomásokon, valamint a hulladékgyűjtő udvarban veszik át.

Nem áll rendelkezésre pontos adat, hogy 2010-ben mennyi hulladékolaj keletkezett a közszolgáltatást igénybevevőknél.

6.8.2. Akkumulátorok, elemek

Az elemekről és akkumulátorokról, valamint a hulladékelemekről és -akkumulátorokról, továbbá a 91/157/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2006/66/EK irányelv előírásainak való megfelelést szolgáló új jogszabály, az elemek és az akkumulátorok hulladékainak visszavételéről szóló 181/2008. Korm. rendelet minden elemre és akkumulátorra vonatkozik, azaz nem kizárólag az önállóan forgalmazottakra, hanem a beépítettekre, valamint azokra is, amelyeket mellékelnek valamilyen elektronikai készülékhez. A kormányrendelet a korábbi, az elemek és az akkumulátorok hulladékainak visszavételéről szóló 109/2005. Korm. rendelettel megegyezően három alapvető elem és akkumulátorkategóriát különböztet meg, hordozható, ipari és gépjármű akkukat, mely felosztás megfelel a 2006/66/EK előírásainak. E hulladékcsoport visszagyűjtése gyártói és forgalmazói felelősségi körbe került. Az akkumulátorok közel minden fajtája termékdíj köteles, még az elemek nem.
Az irányelv visszagyűjtési kötelezettséget ír elő, hordozható elem-akkumulátorokból 2012-re 25%-ot, míg 2016-ra 45%-ot. A vonatkoztatási alap az elmúlt három évben piacra vitt mennyiség számtani átlaga.

A begyűjtött elemek és akkumulátorok mennyiségéről megbízható adat nem áll rendelkezésre.

Az elemek gyűjtésére vannak helyi kezdeményezések, azonban pontos mennyiségi adat nem áll rendelkezésre.

Gépjármű akkumulátor gyűjtése egyéni formában folyik a településeken. Ezt a folyamatot segíti, hogy Csongrádon, Szentesen és Hódmezővásárhelyen a fémhulladék kereskedelemben viszonylag jó áron felvásárolják a használt akkumulátorokat, valamint az elárusító üzletek is nagy százalékban visszaveszik azt.

6.8.3. Hulladékká vált elektromos és elektronikai berendezések (HEEB)

Az elektromos és elektronikai berendezések hulladékáról szóló 2002/96/EK irányelvet a hazai jogrendbe az elektromos és elektronikai berendezések hulladékainak visszavételéről szóló 264/2004. Korm. rendelet, valamint az elektromos és elektronikai berendezések hulladékai kezelésének részletes szabályairól szóló 15/2004. KvVM rendelet ülteti át. A 264/2004. Korm. rendelet néhány nevesített kivételtől eltekintve a gyártó visszavételi kötelezettségét állapítja meg. A gyártó köteles a begyűjtött és visszavett hulladék hasznosításáról és újrafeldolgozásáról - berendezés-kategóriánként meghatározott mértékben gondoskodni.
E hulladékcsoport visszagyűjtése gyártói és forgalmazói felelősségi körbe került. Magyarország számára az előírás 2008-ra lakosonként 4 kg ilyen jellegű hulladék begyűjtése és kezelése. A jövőre vonatkozóan egyelőre nincsenek szigorúbb begyűjtési arányok előírva, mivel a direktíva felülvizsgálata jelenleg is zajlik az Európai Unióban.

A lakosság részére az ilyen típusú termékeket árusító üzletekben hasonló termék vásárlása esetén díjmentes elhelyezésre van lehetősége, illetve több, elektronikai berendezés forgalmazásával is foglalkozó áruházakban vásárlás nélkül is.

6.8.4. Kiselejtezett gépjárművek

A hulladékáramot a 267/2004. (IX. 23.) sz. „a hulladékká vált gépjárművekről” szóló kormányrendelet szabályozza, amely 2000/53/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek megfelelően került kidolgozásra. Az irányelv előírásait 2006-tól kezdődően kezdték alkalmazni hazánkban, ekkortól a forgalomból véglegesen csak bontási igazolással lehetett kivonni gépjárművet.

E hulladékcsoport visszagyűjtése gyártói és forgalmazói felelősségi körbe került. A hazai rendelet értelmében az érintett gazdasági szereplőknek (gyártók, forgalmazók, gyűjtők, gépjármű biztosítással, a gyűjtéssel, hasznosítással, kezeléssel foglalkozó társaságok) gyűjtőrendszert kell felállítaniuk a kiselejtezett járművek, illetve a javítás során eltávolított jármű-alkatrészek begyűjtésére és biztosítaniuk kell, hogy a begyűjtött jármű-hulladékok ellenőrzött és bejegyzett kezelő létesítményekbe kerüljön.

A rendelkezésre álló adatok alapján 2010-ben ilyen jellegű hulladék a településeken nem keletkezett.

6.8.5. Egészségügyi hulladékok

Az egészségügyi hulladékok kezeléséről az egészségügyi intézményekben keletkező hulladék kezeléséről szóló 1/2002. EüM rendelet rendelkezik, melynek 4. § (3) f) pontja kimondja, hogy fertőző hulladékok égetéssel vagy fertőtlenítéssel ártalmatlaníthatók. Emellett figyelembe kell venni a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 98/2001 KvVM rendelet előírásait is. Külön jogszabály híján a fertőző hulladékok szállítását és gyűjtését is ez utóbbi miniszteri rendelet előírásai szerint kell végzik.
A 20/2006. a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló KvVM rendelet szerint tilos a kórházi vagy más humán-egészségügyi, illetve állat-egészségügyi intézményből származó fertőző hulladék lerakása, így azokat valamilyen módon kezelni kell.

A településeken az egészségügyi ellátás során keletkező veszélyes hulladékok elszállítását és ártalmatlanítását, valamint bevallását az egészségügyi ellátást biztosító orvosi vállalkozások intézik saját hatáskörben, melyről nem szerezhető pontos adat. A kapott információk

szerint az egészségügyi hulladék ártalmatlanítására általában a SZOTE Szolgáltató KFT-vel kötöttek szerződést az érintettek.

6.8.6. Állati eredetű hulladékok

A Hgt és a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIH. Törvény mellet az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény szabályozza az állati eredetű hulladékok területét. Az állati eredetű hulladékokat (vagy melléktermékeket) illetően az elsődleges, közvetlenül hatályos jogszabály a nem emberi fogyasztásra szánt állati eredetű melléktermékek egészségügyi előírásairól szóló 1774/2002/EK (20002. október 3.) rendelet.

A rendelkezésre álló adatok alapján 2010-ben a kistérségben 15,5 t állati hulladék keletkezett. A hulladékot a Csongrádi Gyepmesteri telepen elhelyezett ATEV konténerben gyüjtötték és az ATEV heti gyakorisággal elszállította. A kistelepüléseken a korábbi „dögkutak" megszüntek.
A Kistérségi Társulás egyik kiemelt célja, hogy az állati hulladékok begyűjtését és ártalmatlanítását az ATEV hathatós segítségével és közreműködésével megoldja még ez évben szerződéses formában.

6.8.7. Növényvédő-szerek és csomagoló eszközeik

A növényvédő szerek forgalomba hozatalának és felhasználásának engedélyezését, valamint a növényvédő szerek csomagolását, jelölését, tárolását és szállítását a 89/2004 FVM rendelet szabályozza. A növényvédő szerrel szennyezett csomagolóeszköz-hulladékok kezeléséről szóló 103/2003. (IX. 11.) FVM rendelet a göngyölegek összegyűjtésére és szállítására vonatkozó előírásokat határozta meg.

A hulladékok jegyzékéről szóló 16/2001 KöM rendelet szerint a növényvédő szer hulladékok és a növényvédő szerrel szennyezett csomagoló eszköz hulladékok veszélyes hulladéknak minősülnek, hulladékaiknak kezelését a növényvédelmi tevékenységről szóló 5/2001 FVM rendelet szabályozza.
A növényvédőszer hulladék, és növényvédőszerrel szennyezett csomagolóeszköz hulladék kategória esetében a növényvédőszer hulladékok mennyisége nemcsak a nagyvárosokban, hanem mindenütt visszaszorult. Ennek oka, egyrészt a szerek ára, másrészt a korábbi tevékenységekből eredően felhalmozódott veszélyes hulladékok már ártalmatlanításra kerültek.

Az újonnan képződő csomagolási hulladék begyűjtésére és ártalmatlanítására – a gyártói felelősség elve alapján – a forgalmazott növényvédő szer mennyiség 97%-áért hazánkban felelős 20 gyártó 2003-ban koordináló szervezetet alapított, így gondoskodva a hulladék kezeléséről (CSEBER Nonprofit Közhasznú Kft.). A szervezet térítés nélkül átveszi ezen hulladékokat, és egyben mentesíti az adatszolgáltatástól is a termelőt – a szerek értékesítésénél már felhívják erre a figyelmet a kereskedők, akik többnyire a visszagyűjtést is megszervezik. Azon hulladékhányad pedig, ami nem kerül be ebbe a körbe, az a rendszerint a 150110* EWC azonosító számmal, „veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok” megnevezéssel kerülnek átadásra.

Nem lelhető fel pontos adat, hogy 2010-ben keletkezett-e és ha igen, milyen mennyiségben ilyen jellegű hulladék.

6.8.8. Azbeszt

Az azbeszt környezetszennyezésének megelőzéséről és csökkentéséről szóló 87/217/EGK irányelv szerinti kötelezettség a szabályszerű bontás és ártalmatlanítás biztosítása. Az irányelv rendelkezéseit az azbeszttel kapcsolatos kockázatoknak kitett munkavállalók védelméről szólt 12/2006. EüM rendelet

ültette át a magyar jogrendbe, így azok fokozatosan szorulnak ki a hulladékáramokból is.

Az egyes veszélyes anyagokkal, illetve veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes tevékenységek korlátozásáról szóló 41/2000. EüM-KöM együttes rendelet forgalmazási és felhasználási tilalmat vezet be a krokidolit, az amozit, az antofillit azbeszt, az aktinolit azbeszt, a tremolit azbeszt és a krizotil rostok és ezen rostokat tartalmazó termékek esetében.

Semmilyen információ nem áll rendelkezésre, hogy bármikor azbeszt hulladék keletkezett volna a településeken.

6.8.9. Csomagolási hulladékok

Az Európai Unió az Európai Parlament és a Tanács 94/62/EK irányelvével szabályozta a csomagolás feltételeit és a csomagolási hulladék kezelésének közösségi szabályait, amit a hazai jogrendbe a csomagolásról és csomagolási hulladékok kezelésének részletes szabályairól szóló 94/2002. Korm. rendelet (cskr) illesztett. A csomagolási területre (is) ezzel párhuzamosan vonatkozik még az 1995. évi LVI. számú termékdíj törvény és végrehajtási utasításai is, amelynek segítségével jelentős eredményeket sikerült elérni a csomagolási hulladékok elkülönített gyűjtése és hasznosítása terén.

Az EU előírásokkal, elvárásokkal összhangban jelenleg már törvényi kötelezettség is van a hulladékká vált csomagolóanyagok hasznosítására, mely csak a hulladékok szelektív gyűjtésével érhető el. Ezeknek megfelelően a csomagolási hulladék hasznosításában 2005-ig el kellett érni az 50 %-os hasznosítási arányt. A hasznosítási kötelezettség teljesítése érdekében legalább az e hulladékokra kiterjedő elkülönített begyűjtést 2008-ig az ország 60 %-ára ki kellett terjeszteni.

További kötelezettséget jelent a csomagolási hulladékra vonatkozóan is a 2008/98/EK irányelv (jogharmonizációja jelenleg még nem történt meg), amely

szerint:

- 2015-ig szelektív hulladékgyűjtési rendszert kell felállítani legalább a következők esetében: papír, fém, műanyag és üveg
- 2020-ig a háztartásokból származó papír-, fém-, műanyag- és üveghulladék, illetve lehetőség szerint egyéb forrásokból a háztartásokból származó fenti hulladékáramokhoz hasonló hulladék estében az újrahasználatra való előkészítést és az újrafeldolgozást tömegében átlagosan minimum 50 %-ra kell növelni.

A jelenleg összegyűjtött szelektív hulladék legjelentősebb hányada az intézményi, ipari, kereskedelmi szelektív gyűjtésből származik.

A csomagolási hulladékok 18,8 %-át alkotják a papír, illetve karton csomagolási hulladékok.
A csomagolási hulladékok 8,6 %-át alkotják a PET (6,3%), illetve HDPE (2,3%), azaz a műanyag csomagolási hulladékok. Ezek döntően a folyadékok tárolására szolgáló különböző anyagi minőségű flakonok.

Csanytelek kivételével a kistérségben megvalósult a papírhulladék szelektív gyűjtése.

A keletkezett hulladék mennyiséget a közszolgáltató szállítja el szerződés alapján, mennyisége a hulladékmérlegben szerepel.

6. AZ ELÉRENDŐ HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

A 2000-es évek elejéhez képest a hulladékgazdálkodás alapvető elvei és hosszú távú céljai nem változtak jelentős mértékben, a 2009-2014 időszakra vonatkozó II. Országos Hulladékgazdálkodási Terv azonban mégis jelentősen megváltozott alapokra építkezik. A II. OHT-nek és ennek megfelelően a helyi hulladékgazdálkodási tervnek illeszkednie kell a jelenlegi gazdasági és társadalmi helyzet bonyolult viszonyrendszerébe, figyelembe véve a 2008-ban kibontakozott globális gazdasági válság következményeit.
Alkalmazkodnia kell továbbá az I. OHT készítése óta bekövetkezett termelési szerkezetváltáshoz, a nemzetközi tendenciákhoz és elvárásokhoz, összhangban kell lennie a III. Nemzeti környezetvédelmi Programmal, és elő kell segítenie a hosszútávon fenntartható fejlődést, a hatékony és takarékos anyag-és energiafelhasználást, valamint a környezet terhelésének csökkentését.

A II. OHT főbb számszerűsített céljai 2014-re:

- az egy főre jutó éves hulladékképződés az 500 kg-ot ne haladja meg, a háztartásokban a napi 1 kg/ fő mennységet
- a képződő hulladék legalább 50 %-át hasznosítani kell
- a lerakással ártalmatlanításra kerülő hulladék mennyiségének 40 % alá szorítása
- a papír, üveg, fém és műanyag hulladékok 35 %-os hasznosítása
- A szelektív hulladékgyűjtési infrastruktúra elérhetőségét a lakosság 80 %-a számára biztosítani kell
- az építési-bontási hulladékok legalább 50 %-os hasznosítását kell elérni 2014-re (majd ezt az arányt 2020-ra 70 %-ra kell növelni
- forgalomba helyezett elektronikai berendezések 65 %-os visszavételét kell elérni 2016-ig (2014-ig 55 %), és a visszavett mennyiség 85 %-os

hasznosítását biztosítani kell

- A hulladékká vált gépjárművek esetén 2015-ig 95 %-os hasznosítás kívánatos
- A hordozható elemek és akkumulátorok 2012-ig 25, 2016-ig 45 %-os visszavétele és újrafeldolgozása szükséges.

A helyi hulladékgazdálkodási tervben a tervezési időszak végére elérendő célokat úgy határoztak meg, hogy teljesüljenek a jogszabályokban, az OHT-ben és területi tervben meghatározott mindazon feltételek, amelyeket önkormányzati szinten kell megoldani. A fentiek alapján a tervezési időszak (2010-2015) alatt elérendő hulladékgazdálkodási célok:

- települési szilárd szelektív gyűjtési rendszer továbbfejlesztése a térségi hulladéklerakókba elhelyezett hulladék mennyiségének csökkentése és az újrahasznosítható hulladék feldolgozási céljából (a kialakított gyűjtőszigetek kihasználtságának vizsgálata, helyének felülvizsgálata)
- az építési és bontási hulladékok hasznosítását elősegítő rendszer kialakítása
- illegális hulladéklerakás megakadályozása
- tudatformálás, ismeretterjesztés a kialakított rendszerek igénybevételére.

6.1. A HULLADÉKKELETKEZÉS CSÖKKENTÉSI CÉLKITŰZÉSEI A TERVEZÉSI TERÜLETEN, A TERVIDŐSZAK VÉGÉRE VÁRHATÓAN KELETKEZŐ HULLADÉKOK MENNYISÉGE ÉS ÖSSZETÉTELE

6.1.1 A képződő hulladék mennyiségének várható alakulása a kistérségben

Várható változások a hulladékok mennyisége és összetétele tekintetében

A hulladék mennyiségét különböző tényezők befolyásolják, így ezek alapján lehet előrejelzést készíteni. A jövőbeni hulladék mennyiségét nagyban befolyásolja a területen levő lakosság életszínvonala, életmódja. az ország gazdasági fejlettsége és elmondható, hogy a GDP az elmúlt években növekedést mutat, aminek a folytatása várható.

A fogyasztói szokásokban nem várható jelentős változás hosszútávon, de a következő folyamatok várhatók, amelyek befolyásolják a hulladék mennyiségét a jövőben:

- A csomagolóanyagok mennyisége tovább növekszik.
- A nem tartós fogyasztási cikkek élettartama csökken.
- Az előre gyártott ételek fogyasztásában növekedés várható, ami a csomagolóanyagok növekedését, és a biológiailag lebomló szerves hulladék csökkenését vonja maga után.
- Az eldobható pelenkák mennyisége terén növekedés várható.

Az Országos Hulladékgazdálkodási Tervben adott érték évente 2-3 % -os növekedést mutat a hulladék térfogatát tekintve.

A hulladék összetételét tekintve a következő folyamat várható 2030-ig az Országos Hulladékgazdálkodási Terv alapján:

- A papír mennyiségének aránya jelentősen nő (22-25%-ra várható) és ugyanez tendencia várható a műanyagra is (10-12%-ra várható),
- Az üveg és a fém aránya kisebb mértékben de szintén nő,
- A többi nem szerves hulladékalkotó aránya (20% alá várható) és a biológiailag lebomló hulladék aránya is csökken (30-35% várható).

A hulladék mennyiségében várható változás meghatározása jelentős bizonytalanságot tartalmaz, amely nem fejezhető ki számokban, ezért nem alkalmazható matematikai módon kiszámított metodika. A becsült változás azon értékek alapján lett meghatározva, amit az előbb említett tényezők hatásainak eredményeképp vettünk figyelembe. Ezek alapján a hulladék térfogat növekedés becslése a következő:

- 2 % évente 2015-ig és
- 1 % évente 2016 -tól 2030-ig.

A hulladék sűrűsége szintén változik a tömeg % és térfogat % különböző változása során. A sűrűség a 2001-es 0,2 tonna/ m^3 –ről 2030-ra 0,185 tonna/ m^3 –re változik fokozatosan.

A NEM VESZÉLYES HULLADÉKOK KELETKEZÉSÉNEK TERVEZETT MENNYISÉGE (T/ÉV)

Hulladék	**2010 (t/év)**	**2015 (t/év)**
Települési szilárd hulladék	5 998	6 300
Kommunális szennyvíziszap	1178	1 300
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	225	1 500

A KÉPZŐDŐ TELEPÜLÉSI SZILÁRD HULLADÉKBÓL SZELEKTÍVEN GYŰJTÖTT HULLADÉKÁRAMOK TERVEZETT MENNYISÉGE (T/ÉV):

Hulladék		**2010 (t/év)**	**2015 (t/év)**
Veszélyes hulladékok	Akkumulátorok és szárazelemek	0	0,05
	Elektromos és elektronikai hulladékok	0,5	0,7
	Egészségügyi hulladékok	0	0,5
	Állati eredetű hulladékok	15,5	15
	Növényvédőszerek és csomagoló eszközeik	0,3	0,3
Nem veszélyes hulladékok	Csomagolási hulladékok összesen	532	580
	Zöldhulladékok	887	1 060

A KÉPZŐDŐ CSOMAGOLÁSI HULLADÉK TERVEZETT MENNYISÉGE (T/ÉV):

Hulladék	2010 (t/év)	2015 (t/év)
Papír és karton csomagolási hulladék (EWC 15 01 01)	175	190
Műanyag csomagolási hulladék (EWC 15 01 02)	276	300
Fém csomagolási hulladék (EWC 15 01 04)	-	-
Vegyes összetételű kompozit csomagolási hulladék	-	-
Egyéb, kevert csomagolási hulladék	81	90
Üveg csomagolási hulladék (EWC 15 01 07)	-	-

Az elérendő hulladékgazdálkodási célok meghatározásánál alapul vettük a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvényt, a tervezés időpontjában került beterjesztésre a II. OHT. Ennek ellenére a helyi hulladékgazdálkodás terv, mint irányvonal elkészítését fontosnak tartotta a kistérség. Az országos és a területi terv elfogadását követően szükséges a helyi hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata.

A helyi hulladékgazdálkodási terv elfogadása után – ami a 2010-2015-ös időszakra vonatkozik – a tervről háromévente beszámolót kell készíteni és hatévente meg kell újítani. A helyi hulladékgazdálkodási terv céljait figyelembe kell venni és be kell építeni az önkormányzat más ágazati intézkedéseibe is.

Biztosítani és folyamatosan fejleszteni (képzés) kell a végrehajtáshoz az önkormányzatoknak a megfelelő szakértői apparátust.

A CSONGRÁDI KISTÉRSÉG TELEPÜLÉSEI AZ ALÁBBI TÁBLÁZATOKBAN RÉSZLETEZETT CSÖKKENTÉSI CÉLOKAT TŰZTÉK KI A TERVIDŐSZAKRA.

A NEM VESZÉLYES HULLADÉKOKRA VONATKOZÓ CSÖKKENTÉSI CÉLOK:

Hulladék	Település	Csökkentési cél
Települési szilárd hulladék	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***A lerakott hulladék szervesanyag tartalmának csökkentése 2016. július 1. napjáig 15%-ra a mostani kb. 20%-ról.***
Települési folyékony hulladék	**Csanytelek, Tömörkény**	***A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Megvalósítási Programban (NTSZMP) előírtak szerint meg kell valósítani a szennyvízberuházást.***
	Csongrád, Felgyő,	***El kell érni, hogy lehetőleg 100 %-os arányban kössenek rá az ingatlantulajdonosok a hálózatra.***

Kommunális szennyvíziszap	**Csongrád**	***A szennyvíztelepi iszapok minél nagyobb arányú talajerő visszapótláskénti (injektálás, komposztálás) hasznosítása a mezőgazdaságban.***
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***Csak a nem hasznosítható inert hulladék kerüljön lerakóban ártalmatlanításra. Az illegális hulladéklerakás visszaszorítása, és a legális ártalmatlanítás lehetőségének megteremtése. Fontos feladat a jelenleg keletkező építési-bontási hulladékok hasznosítási arányának meghatározása.***

A KIEMELTEN KEZELENDŐ HULLADÉKÁRAMOKRA VONATKOZÓ CSÖKKENTÉSI CÉLOK:

Hulladék	Település	Csökkentési cél
Hulladékolajok	**Csongrád,** (Felgyő, Csanytelek, Tömörkény)	***A begyűjtött hulladékolaj mennyiségnek további növelése azáltal, hogy a csongrádi hulladékudvar szolgáltatásai sokkal jobban ismertetve legyenek a kistérségben lakókkal.***
Akkumulátorok és szárazelemek	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***Tovább kell növelni az iskolai, közintézményi gyűjtési pontok számát, valamint nagyobb hangsúlyt kell fektetni ezen hulladékok szelektív gyűjtésének fontosságára a tudatformálás eszközével.***
Elektromos és elektronikai hulladékok	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***A 2010-ben ismert tervezetek szerint a 2016-ban begyűjtendő hulladékká vált háztartási elektromos és elektronikai berendezések mennyiségének el kell érnie a forgalomba hozott berendezések tömegének 65%-át (előzetes számítások szerint 7-8 kg/fő/év mennyiséget).***
Egészségügyi hulladékok	**Csongrád**	***Az egészségügyi hulladékok hulladékudvarban történő szelektív gyűjtésének és megfelelő ártalmatlanításának bevezetése. A fertőző egészségügyi hulladék lerakásának megakadályozása.***
Állati eredetű hulladékok	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***A fertőzőképes és potenciálisan fertőző állati hulladékok elkülönített gyűjtésének fenntartása az egyéb nem veszélyes hulladékoktól*** ***A trágya talajerő pótlásra történő visszaforgatása a talajvédelmi előírások betartásával***

Növényvédőszerek és csomagoló eszközeik	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***Tovább kell fokozni a csongrádi hulladékudvar szolgáltatásainak népszerűsítését***

Nagyon fontos feladat ezen hulladékok esetében a begyűjtött települési szilárd hulladékok közötti részarányának pontos meghatározása, hogy a keletkezési, hasznosítási célok pontosabban meghatározhatók legyenek.

6.1.2 Hulladékhasznosítási, ártalmatlanítási célkitűzések tervezése

Az önkormányzatoknak közvetlen módon nem feladatuk a területükön keletkező hulladékok hasznosítása, nem feladatuk hasznosító létesítmények kialakítása, azonban a jogszabályok ismeretében terveznie kell a területén keletkező hulladék jövőbeni hasznosítási céljait, amelyet a szelektív gyűjtés után hasznosító szervezeteknek történő átadással kell teljesíteni. Majd ezen hasznosítási célok és a jelenleg lehetőségre álló létesítmények ismeretében lehet helyi vagy regionális szinten tervezni a hasznosítási kapacitások bővítését, kialakítását.

A NEM VESZÉLYES HULLADÉKOKRA VONATKOZÓ HASZNOSÍTÁSI, ÁRTALMATLANÍTÁSI CÉLOK:

Hulladék	Település	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél
Települési szilárd hulladék	**Csongrád, Felgyő, Tömörkény**	***Tovább kell fokozni a szelektív hulladékgyűjtés népszerűségét, ezzel csökkentve a lerakásra kerülő hulladékok mennyiségét. Ennek eszköze lehet a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, valamint a hulladékgyűjtő udvaron és a szelektív yűjtőszigeteken gyűjtött hulladékok fajtáinak bővítése.***
	Csanytelek	***A házhoz menő zsákos szelektív hulladékgyűjtés bevezetése***
Települési folyékony hulladék	**Csanytelek, Tömörkény**	***A Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és – tisztítási Megvalósítási Programban (NTSZMP) előírtak szerint meg kell valósítani a szennyvízberuházást.***

	Csongrád, Felgyő,	***El kell érni, hogy lehetőleg 100 %-os arányban kössenek rá az ingatlantulajdonosok a hálózatra.***
Kommunális szennyvíziszap	**Csongrád**	***Elő kell segíteni a biogáz energetikai felhasználását, illetve a komposztok felhasználását a mezőgazdaságban a talajerőpótlás céljából.***
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***Az építési-bontási hulladékok újraszabályozása során elő kell írni a helyben történő felhasználási kötelezettséget. Elő kell írni a hasznosítható építési hulladék meghatározott arányú alkalmazását egyes építési technológiáknál. E szabályokat az építési-bontási engedélyekben érvényesíteni kell.***

A NEM VESZÉLYES HULLADÉKOKRA VONATKOZÓ HELYI ÉS REGIONÁLIS HASZNOSÍTÁSI, ÁRTALMATLANÍTÁSI CÉLOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA:

Hulladék	**Hasznosítási, ártalmatlanítási cél**	
	Helyi	**OHT II**
Települési szilárd hulladék	***Tovább kell fokozni a szelektív hulladékgyűjtés népszerűségét, ezzel csökkentve a lerakásra kerülő hulladékok mennyiségét. Ennek eszköze lehet a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, valamint a hulladékgyűjtő udvaron és a szelektív gyűjtőszigeteken gyűjtött hulladékok fajtáinak bővítése.***	***- A szelektív gyűjtés infrastruktúrájának biztosítása a lakosság 80%-a számára. - A képződő települési szilárd hulladék hasznosításának 40% fölé emelése. - A települési szilárd hulladék újrafeldolgozható (papír, műanyag, fém, üveg és szerves) frakciói esetében az újrafeldolgozás arányának 40% fölé emelése. - A papír, üveg, fém és műanyag hulladékok 35%-os újrafeldolgozása (2020-ig 50%). A biológiailag lebomló összetevők elkülönített kezelése.***
Települési folyékony hulladék	***El kell érni a kistérség településein a 100 %-os csatornázottságot***	***A szennyvízelvezető és kezelő rendszer bővülésével növekvő szennyvíziszap mennyiség kezelése, hasznosítása > 40%***
Kommunális szennyvíziszap	***Elő kell segíteni a biogáz energetikai felhasználását, illetve a komposztok felhasználását a mezőgazdaságban a***	***A szennyvízelvezető és kezelő rendszer bővülésével növekvő szennyvíziszap mennyiség kezelése, hasznosítása > 40%***

	talajerőpótlás céljából.	
Építési-bontási hulladékok és egyéb inert hulladékok	***Az építési-bontási hulladékok újraszabályozása során elő kell írni a helyben történő felhasználási kötelezettséget. Elő kell írni a hasznosítható építési hulladék meghatározott arányú alkalmazását egyes építési technológiáknál. E szabályokat az építési-bontási engedélyekben érvényesíteni kell.***	***Az építési-bontási hulladékok legalább 45%-os hasznosítása***

A KIEMELTEN KEZELENDŐ HULLADÉKÁRAMOKRA VONATKOZÓ HASZNOSÍTÁSI, ÁRTALMATLANÍTÁSI CÉLOK:

Hulladék	Település	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél
Hulladékolajok	**Csongrád,** (Felgyő, Csanytelek, Tömörkény)	***- A begyűjtés hatékonyságának növelése a hulladékudvar népszerűsítése által*** ***- A begyűjtött olajok halogén (klór) tartalma mérésének biztosítása*** ***- Az olajjal szennyeződött anyagok lehetőség szerinti megtisztítása, újrahasználatra előkészítése*** ***- A regenerálás preferálása*** ***- Az energetikai hasznosítás feltételeinek egyértelművé tétele***
Akkumulátorok és szárazelemek	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***- Hordozható elemek és akkumulátorok minél nagyobb arányú visszagyűjtésének propagálására*** ***- Visszagyűjtő pontok számának növelése***
Elektromos és elektronikai hulladékok	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***A csongrádi hulladékudvar szolgáltatásainak népszerűsítése az írott és elektronikus médiában minden településen***
Egészségügyi hulladékok	**Csongrád**	***A garantáltan nem fertőző, hasznosítható hulladékfajták szelektív gyűjtése a hulladékudvarban és hasznosításra történő átadása***
Állati eredetű hulladékok	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***A fertőzőképes és potenciálisan fertőző állati hulladékok elkülönített gyűjtésének fenntartása az egyéb nem veszélyes hulladékoktól*** ***A trágya talajerő pótlásra történő***

		visszaforgatása a talajvédelmi előírások betartásával
Növényvédőszerek és csomagoló eszközeik	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	*Tovább kell fokozni a csongrádi hulladékudvar szolgáltatásainak népszerűsítését*

A KIEMELTEN KEZELENDŐ HULLADÉKÁRAMOKRA VONATKOZÓ HELYI ÉS REGIONÁLIS HASZNOSÍTÁSI, ÁRTALMATLANÍTÁSI CÉLOK ÖSSZEHASONLÍTÁSA:

Hulladék	**Hasznosítási, ártalmatlanítási cél**	
	Helyi	**OHT II**
Hulladékolajok	*- A begyűjtés hatékonyságának növelése a hulladékudvar népszerűsítése által* *- A begyűjtött olajok halogén (klór) tartalma mérésének biztosítása* *- Az olajjal szennyeződött anyagok lehetőség szerinti megtisztítása, újrahasználatra előkészítése* *- A regenerálás preferálása* *- Az energetikai hasznosítás feltételeinek egyértelművé tétele*	*- A hulladék olajok begyűjtési és hasznosítási szabályait felül kell vizsgálni az új hulladék keretirányelvnek megfelelően.* *- Bizonyos olajtermékeknél meg kell vizsgálni a gyártói felelősség alá vonás szükségességét.* *- A hatósági ellenőrzések szigorításával vissza kell szorítani a hulladékolajok ellenőrizetlen égetését, tüzelőanyagként való fölhasználását az erre alkalmatlan házi vagy kisüzemi kazánokban.*
Akkumulátorok és szárazelemek	*- Hordozható elemek és akkumulátorok minél nagyobb arányú visszagyűjtésének propagálására* *- Visszagyűjtő pontok számának növelése*	*Felül kell vizsgálni a termékdíjas szabályozást a célokhoz igazodó előírások bevezetése érdekében.* *• Szélesíteni kell a visszavételi rendszereket a kereskedelemben, valamint fejleszteni kell a begyűjtési lehetőségeket a települési hulladékkezelő rendszerekben, együttműködve az önkormányzatokkal és a közszolgáltatókkal, valamint összehangolva az E-hulladékok begyűjtési rendszerével.* *• A visszagyűjtés hatékonyságának fokozása érdekében a fogyasztóvédelmi szerveknek*

		fokozottan ellenőriznie kell a visszavételi kötelezettségek betartását.
Elektromos és elektronikai hulladékok	*A csongrádi hulladékudvar szolgáltatásainak népszerűsítése az írott és elektronikus médiában minden településen.*	*• A kiterjesztett gyártói felelősség erősítése szükséges az új irányelvvel összhangban, a meglévő szabályozások fejlesztése.* *• A termékdíjas szabályozást a célokhoz igazodó előírásoknak megfelelően felül kell vizsgálni.* *• A gyártói felelősség körébe tartozó hulladékok átvételi rendszerét tovább kell bővíteni és működtetni, az önkormányzatokkal és a közszolgáltatókkal, illetve a kereskedelemmel együttműködve.*
Egészségügyi hulladékok	*A garantáltan nem fertőző, hasznosítható hulladékfajták szelektív gyűjtése a hulladékudvarban és hasznosításra történő átadása*	*Ki kell terjeszteni a begyűjtési, kezelési rendszerre vonatkozó előírásokat a szociális és egyéb egészségügyi ellátásra (ápolási intézmények, magánorvosok, otthoni ápolás) is, mivel ezek jelenleg csak az eü. intézményekre vonatkoznak.* *• Ki kell dolgozni az állategészségügyi intézményekben keletkező egészségügyi hulladékok kezelésére vonatkozó szabályokat.*
Állati eredetű hulladékok	*A fertőzőképes és potenciálisan fertőző állati hulladékok elkülönített gyűjtésének fenntartása az egyéb nem veszélyes hulladékoktól* *A trágya talajerő pótlásra történő visszaforgatása a talajvédelmi előírások betartásával*	*A melléktermékként föl nem használható állati eredetű hulladékok Kezelését elsősorban komposztáló, Biogáz-előállító és felhasználó, illetve Bioenergia hasznosító telepek létesítésével kell megoldani, amelyek képesek az élelmiszeripari hulladék fogadására is.* *• A hasznosítási kapacitások kialakítása érdekében támogatásokat kell biztosítani a GOP, KEOP, FÉF, ROP forrásokból. • Támogatások biztosításával elő kell segíteni a biogáz energetikai felhasználását, illetve a komposztok felhasználását a mezőgazdaságban a talajerőpótlás céljából.*
Növényvédőszerek	*Tovább kell fokozni a*	*Felül kell vizsgálni a lejárt*

és csomagoló eszközeik	***csongrádi hulladékudvar szolgáltatásainak népszerűsítését***	***szavatosságú növényvédő szerekre és csomagolásukra vonatkozó jogszabályt elsősorban a lakosságnál képződő hulladékok gyűjtése, szállítása és biztonságos ártalmatlanítása tekintetében, valamint az adatszolgáltatási kötelezettségekre vonatkozóan.***

A CSOMAGOLÁSI HULLADÉKOKRA VONATKOZÓ HASZNOSÍTÁSI, ÁRTALMATLANÍTÁSI CÉLOK:

Hulladék	Település	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél
Papír és karton csomagolási hulladék	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 70%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy papírra-kartonra 60%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***
Műanyag csomagolási hulladék	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 30%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy műanyagra 22,5%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***
Fém csomagolási hulladék	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 60%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy fémre 50%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***
Üveg csomagolási hulladék	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 35%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy üvegre 60%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***
Fa csomagolási hulladék	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 20%-os hasznosítása az elérendő.***
Textil csomagolási hulladék	**Csongrád, Felgyő, Csanytelek, Tömörkény**	***2014-re el kell érni, hogy lehetőség legyen a településen ezen hulladékfajták szelektív gyűjtésére és ezen keresztül hasznosítására.***

A csomagolási hulladékokra vonatkozó helyi és regionális hasznosítási, ártalmatlanítási célok összehasonlítása:

Hulladék	Hasznosítási, ártalmatlanítási cél	
	Helyi	**OHT II**
Papír és karton	***2014-re a képződő***	

csomagolási hulladék	***csomagolási hulladékok 70%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy papírra-kartonra 60%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***	***A teljes települési szilárd hulladék hasznosítása >40%*** ***A települési szilárd hulladék újrafeldolgozható (papír, műanyag, fém, üveg, szerves) frakciói esetében az újrafeldolgozás aránya >40%*** ***Papír, fém, műanyag, üveg min. 50%-os hasznosítása*** ***Energetikai hasznosítással kezelt mennyiség ≥10%.*** ***A települési szilárd hulladék energetikai hasznosításának bővítése; a mechanikai-biológiai hulladék előkezelés éghető frakciójának elkülönítése és energetikai hasznosítása interregionális megoldásokkal, erőművek, cementgyárak, hulladékerőművek igénybevételével.*** ***Lerakással történő ártalmatlanítás max. 60%***
Műanyag csomagolási hulladék	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 30%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy műanyagra 22,5%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***	
Fém csomagolási hulladék	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 60%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy fémre 50%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***	
Üveg csomagolási hulladék	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 35%-os hasznosítása az elérendő, ezen belül 55%-os újrafeldolgozása úgy, hogy üvegre 60%-os minimális újrafeldolgozás teljesüljön.***	
Fa csomagolási hulladék	***2014-re a képződő csomagolási hulladékok 20%-os hasznosítása az elérendő.***	
Textil csomagolási hulladék	***2014-re el kell érni, hogy lehetőség legyen a településen ezen hulladékfajták szelektív gyűjtésére és ezen keresztül hasznosítására.***	

6.1.3 Intézkedési terv fóliahulladék begyüjtésére

CÉL:

A térségben igen elterjedt fóliás mezőgazdasági növénytermesztés miatt jelentős mennyiségben keletkező leselejtezett fóliahulladék mennyiségének felmérése, továbbá a keletkezett fóliahulladékok külön gyűjtésének koordinálása és hasznosításának megoldása.

ELŐZMÉNYEK:

A fólia alatti növénytermesztés a 70-es években kezdett népszerűvé válni a kis- és őstermelők körében is. Ezen növénytermesztési mód az 1980-90-es években élte fénykorát, amikor is ez a fajta mezőgazdasági tevékenység a hazai felvevőpiac jelentős volumene miatt rendkívül eredményes és jól jövedelmező tevékenység volt a térség lakói számára. A fóliás növénytermesztés sajnálatos módon napjainkban csökkenő tendenciát mutat, mely negatív változás elsősorban a jelenkori nehéz gazdasági helyzet miatt következett be. A helyi lakosok-termelők helyzetét tovább nehezíti számukra a felvevőpiac igen nagyarányú csökkenése, mely a nagy tömegben importált mezőgazdasági termékek miatti piacvesztést eredményezi, hiszen az ár érzékeny vásárlói rétegek számára nem vonzó alternatíva a helyi termelők által kisebb mennyiségben – bár lényegesen jobb minőségben - előállított termék melynek önköltsége nyilvánvalóan magasabb, mint a nagy tömegű import termékeké.

A fólia alatti növénytermesztésnek két jellemző típusa terjedt el a településeken és környékén: a fóliasátor és a talajtakaró fólia.

Mivel a fóliasátrak építése nem volt építési engedély köteles tevékenység, ezért általában – költségkímélő módszerként - házilag készítették, amely sok esetben nem szakszerű kivitelezést jelentett. Fólia alatti zöldségtermesztést elsősorban kistermelők, őstermelők végzik, akikről a települési önkormányzatok pontos nyilvántartással nem rendelkeznek.

A fólia jellemzően 1-3 év után elöregszik és elszakadozik, cserére szorul. Bár már léteznek újabb fejlesztésű, a kor igényeinek sokkal jobban megfelelő,

ellenállóbb fóliatípusok is, de ezen drágább árfekvésű és korszerű fóliatípusok alkalmazása esetén is maximum 4 évente a fólia teljes cseréje válik szükségessé. Az előbbiekben felsoroltakon kívül azonban szembe kell nézni azzal a ténnyel is, hogy sajnálatos módon a fólia cseréje jóval az általános használati idő előtt szükségessé válik úgymint előre nem látható és nem kalkulálható természeti csapások – például jégverés, szélvihar és a tavalyi eleddig példátlan méretű belvízkatasztrófa Csanytelken – miatt is.

FÓLIAHULLADÉK KEZELÉSE JELENLEG

Mivel a PE fólia atermészetben nem lebomló anyag, ezért a korábbi gyakorlat szerint a kommunális hulladékkal együtt kezelték. A termelők – kényszerítő eszközök hiánya miatt, illetve financiális okokból – vagy illegális lerakókban helyezik el a fólia hulladékot, vagy a lakossági kommunális hulladék közé keverik, így kerül elszállításra és lerakásra a továbbiakban.

Ez az eljárás egyrészt rendkívül környezetszennyező, másrészről pedig nem harmonizál az Európai Unió vonatkozó hulladékkezelési illetve környezetvédelemre vonatkozó előírásaival. Mivel ez a kialakult gyakorlat igen káros, így nem tartható fenn tovább, tehát törekedni kell a jelen helyzet megváltoztatására. Mivel napjainkban már számos újrahasznosítási módszer, alternatíva létezik az összegyűjtött fólia újrafeldolgozására, a településeknek – lehetőségeikhez képest és a lakosság teherbíró képességéhez mérten fel kell kutatniuk és igénybe kell venniük a modern technológiák közül a számukra legmegfelelőbbet.

Fóliahulladék szakszerű kezelésének megvalósítási ütemterve

1. Ahogyan a fentiekben már említésre került, a helyi Önkormányzatok jelenleg nem rendelkeznek egységes, átfogó adatbázissal arra vonatkozóan, hogy hány fő foglalkozik a sátorfóliás illetve takarófóliás növénytermesztéssel.
   Ezért első lépésként tételesen, lakosonként fel kell mérni, meg kell határozni hogy hány termelő (név, cím), pontosan hány darab és milyen típusú fóliasátorral, illetve takarófóliával (becsült méret, csere időszaka) rendelkezik.
   A felmérést elkészítéséért felelős személy: Jegyző

A felmérés elkészítésében közreműködők:

- Önkormányzat közgazdasági csoportja (vállalkozói adatbázissal rendelkezik)
- Falugazdász (őstermelői, kistermelői adatbázissal rendelkezik)
- Mezőőri szolgálat (helyszíni bejárással közreműködik)
- Helyi polgárőr szervezet (helyszíni bejárással közreműködik)
- Helyi civil szervezetek (faluszépítő egyesület)

A felmérés elkészítésének határideje: 2011. december 31.

2. Az elkészült helyszíni felmérés alapján egységes, pontos, megbízható, jól kezelhető, áttekinthető önkormányzati adatbázis létrehozása.
   A adatbázis elkészítéséért felelős személy: Jegyző
   Az adatbázis elkészítésében közreműködik: adminisztrációs csoport
   A felmérés elkészítésének határideje: 2012. január 31.

3. Az önkormányzati adatbázis alapján meg kell határozni a keletkező fóliahulladék típusát, mennyiségét.
   Felelős személy: Jegyző
   Közreműködő: műszaki (környezetvédelmi) ügyintéző
   Határidő: 2012. február 15.

4. Mivel napjainkra már bevett gyakorlat hogy a közszolgáltatók már általában üzleti alapon vállalkoznak az elhasználódott fólia begyűjtésére és újrahasznosításra való továbbadásra, így fel kell venni a kapcsolatot ez ügyben a helyi kommunális hulladékot begyűjtő céggel. Az előzetes fóliahulladék-kalkuláció alapján tételes árajánlatot kell kérni a közszolgáltatótól, majd szerződést kell kötni a tárgybani hulladékok begyűjtésére, elszállítására, további kezelésére.
   Felelős személy: Jegyző (testületi határozat alapján)
   Határidő: 2012. március 31.

5. Fentiekkel párhuzamosan a lakosság folyamatos tájékoztatása, figyelemfelhívás a helyi média – újsághirdetések – illetve hirdetmények közhelyen kihelyezésével, továbbá szórólapokon, stb.
   Felelős személy: Jegyző és a képviselő testület tagjai
   Közreműködők: Helyi civil szervezetek, mezőőri szolgálat
   Határidő: szükség szerint, folyamatosan

További alternatívák

- Az Önkormányzat felveszi a kapcsolatot kifejezetten fóliahulladék begyűjtésére és további hasznosítására szakosodott céggel, szerződést köt a tárgybani hulladék begyűjtésére, elszállítására. Mivel ennek a megoldási módnak jelentős financiális vonzata is van, lehetőségként felmerül a költségek saját erő mellett részben pályázati forrásból való finanszírozása.

- A települési Önkormányzat rendeletben kötelezi az érintett személyeket, hogy a keletkező fóliahulladékot szállítsák be a Felgyői Hulladékkezelő Központba, vagy a Hódmezővásárhelyi Regionális lerakóba, ahol átvételre kerül. Ez az amúgy is szerény költségvetéssel rendelkező önkormányzatok részére rendkívüli módon költséghatékony és egyszerű megoldása a jelenlegi problémának, ezért mindenképpen megfontolásra érdemes.

7. A KIJELÖLT CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ CSELEKVÉSI PROGRAM

Jelen Hulladékgazdálkodási Terv végrehajtási időszakában az alábbiakban kitűzött feladatokat kell megoldani és végrehajtásukról három évente beszámolót készíteni.

7.1. A KORSZERŰ TELEPÜLÉSI HULLADÉKGAZDÁLKODÁS FELTÉTELEINEK MEGTEREMTÉSE

A tevékenység rövid leírása:
Az emberi egészség védelme, a természeti és épített környezet védelme, a fenntartható fejlődés biztosítása és a környezettudatos magatartás kialakítása a hulladékgazdálkodás eszközeivel. Az egészségesebb, higiénikusabb környezet kialakulásának elősegítése, a tájsebek, valamint a település környezetét rontó elemek megszüntetésének segítése. Cél a lerakásra kerülő hulladékok mennyiségének csökkentése és újrahasznosítás mértékének növelése.

Szükségességének indoklása:
A 2000. évi XLIII. (hulladék)törvény 1. §. "b" pontja szerint a hulladékgazdálkodás ma kitűzendő célja "a természeti erőforrásokkal való takarékoskodás, a környezet hulladék által okozott terhelések minimalizálása, szennyezettségének elkerülése érdekében a hulladékkezelés megelőzése (a természettől elsajátított anyag minél teljesebb felhasználása, hosszú élettartamú és újrahasználható termékek kialakítása), a képződő hulladék mennyiségének és veszélyességének körforgásban tartása, a nem hasznosuló, vissza nem forgó hulladék környezetkímélő ártalmatlanítása".

Végrehajtásért felelős szervezet	**Feladatai**
A kistérség településeinek Önkormányzata, együttműködve a közszolgáltatóval	***Programok, tervek, koncepciók, stratégiák, felülvizsgálatok előkészítése, szakmai utasítások elkészítései, utasítások betartatása, ellenőrzése***
Közreműködő szervezetek	**Feladataik**
Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség	***Véleményezés, szakmai segítségnyújtás***
Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatal	***Törvényességi felügyelet, szakmai***

	segítségnyújtás
Csongrádi kistérség lakossága	***Aktív részvétel, előírások betartása***

Eredménymutatók:	**Társadalmi, gazdasági és környezeti hatás:**
▪ *a hulladékszállításba bevont telephelyek, kapcsolt vállalkozások száma* ▪ *a szelektív hulladékgyűjtésbe telephelyek, kapcsolt vállalkozások száma* ▪ *"tudatformáló oktatásban" résztvevő lakosok száma* ▪ *a lerakóban elhelyezett hulladék mennyisége, alkotók aránya* ▪ *a szelektíven begyűjtött hulladékok hasznosításából vagy hasznosítás céljára történő átadásból származó bevétel* ▪ *a hulladékszállítás költségeinek mértéke* ▪ *illegális lerakások száma, odahordott hulladék mennyisége, minősége* ▪ *begyűjtött veszélyes hulladék mennyisége* ▪ *a környezetszennyezettsége* ▪ *a lakosság elégedettségi szintje a hulladékszállítás szolgáltatásának minőségével, ár/érték viszonyával* ▪ *gazdasági társaságokkal való együttműködés hatékonysága*	▪ *Az emberek tiszta/tisztább környezetben jobban érzik magukat, környezetükre jobban vigyáznak* ▪ *A rend és rendtartás az emberek életmódbeli változását hozza magával* ▪ *A szelektív hulladékgyűjtés, hulladékhasznosítás bevezetése új gazdasági kapcsolatok beindítását ösztönzi* ▪ *Szervezeti, működési átalakításoknál új szempontok kerülhetnek előtérbe* ▪ *Korszerűbb, környezetbarát technológiák bevezetésére ösztönöz* ▪ *A tisztább terület felértékelődik* ▪ *A településen élők magasabb szintű környezetvédelmi szemlélete összetartóbb, gondviselőbb közösséget eredményez, a lakosok más minőségi programokban is partnerek lesznek*

A tevékenység kapcsolódása magasabb szintű tervekhez:

A tervezés szintje	**Program, alprogram, intézkedéscsoport megnevezése**	**Célja**
II. Nemzeti Környezetvédelmi Program	**3.8. Hulladékgazdálkodási akcióprogram** **3.8.1. A megelőzés és a hasznosítás fejlesztése a települési hulladékok körében** **3.8.2. A megelőzés és a hasznosítás fejlesztése a**	▪ **a megelőzés és a hasznosítás fejlesztése a kommunális, illetve veszélyes termelési hulladékok körében** ▪ **az ártalmatlanítandó kommunális, illetve**

	termelő ágazatokban 3.8.3. Az ártalmatlanítandó települési hulladékok alacsony környezeti kockázatú kezelése 3.8.4. Az ártalmatlanítandó hulladékok alacsony környezeti kockázatú kezelése a termelő ágazatokban 3.8.5. A tervezettség és a hatékonyság javítása a hulladékgazdálkodásban	veszélyes termelési hulladékok alacsony környezeti kockázatú kezelése ▪ a tervezettség és a hatékonyság javítása a hulladékgazdálkodásban
Országos Hulladékgazdálkodási Terv	*3.2. A célok elérését szolgáló országos intézkedések, programok-* *c) települési hulladékok*	▪ *c1) települési szilárdhulladék-kezelési program* ▪ *c1.1. komplex regionális begyűjtő-kezelő rendszerekhez csatlakozás*
Dél-Magyarországi statisztikai régió hulladékgazdálkodási terve	*VII. cselekvési program*	▪ *VII./1. Módszerfejlesztési, intézményfejlesztési, ismeretterjesztő, szemléletformáló, tájékoztató, oktatási és kutatási-fejlesztési programok* ▪ *VII./2. Hulladékgazdálkodási cselekvési programok az egyes hulladékfajtákra*
Csongrád Megye II. Környezetvédelmi Programja	2.8. Hulladékgazdálkodási akcióprogram	▪ Települési hulladékok keletkezésének megelőzése, csökkentése ▪ Veszélyes termelési hulladékok keletkezésének megelőzése, csökkentése ▪ Szelektív hulladékgyűjtés kialakítása ▪ Komplex regionális begyűjtő-kezelő rendszerekhez csatlakozás, meglévő kapcsolat továbbfejlesztése ▪ Csomagolási és biológiai úton lebomló szerves

		hulladék elkülönített gyűjtése, helyi hasznosításának elősegítése

Kedvezményezettek köre:
A kistérség településeinek közigazgatási területén élő lakosok

A tevékenység működési, megvalósítási területe:
Csongrád, Csanytelek, Felgyő és Tömörkény közigazgatási területe

Monitoring rendszer:
A monitoringot a Csongrádi Kistérség Többcélú Társulása, a települések Önkormányzatai, valamint az Alsó- Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség végzi

7.2. CSELEKVÉSI PROGRAM A KISTÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK

A terv készítői számára elsődlegesen fontos, hogy az egyes intézkedési javaslatok közvetlen, kézzelfogható eredménnyel járjanak. Emellett segítsék a lakossági szemléletformálást, alkalmat adjanak az önkormányzatnak és a lakosoknak a tisztább, egészségesebb környezet érdekében való együttműködésre.

A tervezett költség több helyen becsült adatokat tartalmaz, a pontos adatok meghatározása az egyes intézkedések megkezdését megelőző adatgyűjtés alkalmával lehetséges (pl.: árajánlatok bekérése). A feladatok végrehajtásához külső forrásokat kell igénybe venni, mivel a település az esetek többségében nem rendelkezik megfelelő mértékű saját forrással. A forrásokat pályázatok útján lehet a jövőben megszerezni

7.2.1 Általános érvényű intézkedések a helyi hulladékgazdálkodás fejlesztése területén

Cselekvési program	Település	Határidő	Felelős	Résztvevők	Tervezett költség (Ft)	Forrás
A. HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERVEZÉS IDŐSZAKONKÉNTI FELÜLVIZSGÁLATA	Kistérség minden települése	2013	Önkormány-zatok	Kistérségi Társulás, civil szervezetek, szakhatóságok	1.000.000	Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás
1. alprogram Helyi hulladékgazdálkodási terv céljaihoz források biztosítása	Kistérség minden települése	Folyamatos	Önkormány-zatok	Kistérségi Társulás, civil szervezetek	Nem becsülhető	Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás
2. alprogram Szükséges helyi rendeletek megalkotása, kapcsolódó hulladékgazdálkodási	Kistérség minden települése	Folyamatos	Önkormány-zatok	Kistérségi Társulás, civil szervezetek	Feladatoktól függően	Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás

jogszabályokkal történő aktualizálása						
3. alprogram Hulladék-megelőzési terv kidolgozása (a jogszabályi kötelezettség megvalósulása esetén)	*Kistérség minden települése*	*2013*	*Önkormány-zatok*	*Önkormányzatok, hulladékgazdálkodást végző vállalkozások, civil szervezetek, szakhatóságok*	*2.000.000 Ft*	*Önkormányzat (célzott támogatás), Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás*
B. SZEMLÉLETFORMÁLÓ PROGRAMOK KIDOLGOZÁSA	*Kistérség minden települése*	*2012*	*Önkormány-zatok, Önkormányzati intézmények, iskolák vezetői*	*Önkormányzatok, hulladékgazdálkodást végző vállalkozások, civil szervezetek, szakhatóságok, iparkamarák*	*500.000/év*	*Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás*

PROGRAM RÉSZLETEZÉSE:

A hulladékkeletkezés megelőzésének a termék (ami használati fázisából kikerülve válik hulladékká) két oldala van: egyrészt gyártói, másrészt a fogyasztói. A gyártók is egyre inkább kezdik felismerni a környezetvédelmi szempontok fontosságát a fenntartható fejlődés szempontjából, ám jelentős áttörés még nem alakult ki ezen szemlélet elterjedésében. Számos termék van jelen napjainkban a polcokon, aminek a csomagolása nagyobb mennyiséget és térfogatot jelent magánál a terméknél, de ide sorolható a termékek rövid élettartama is. A Helyi Hulladékgazdálkodási Tervnek nem hatásköre ezen oldal közvetlen befolyásolása, annál inkább a fogyasztói (lakosság) szemléletformálása.
A hulladékgazdálkodásban aktívan résztvevő önkormányzat feladata a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismeretek terjesztése, a lakosság tájékoztatása.

Az imeretterjesztés, szemléletformálás, tájékoztatás érdekében biztosítani kell az írott és az elektronikus sajtón és az egyéb tájékoztatási, szemléletformálási eszközökön keresztül az egyes hulladékgazdálkodási szakmai programokról a nagy nyilvánosság tájékoztatását, a lakosság minél szélesebb körének bevonását a programok végrehajtásába.
Fokozni kell a civil szervezetek, zöld mozgalmak, kultúraközvetítő és közösségfejlesztő intézmények támogatását a hulladékgazdálkodási célok elérésének érdekében, a lakosság fogyasztói szokásainak, a helyi társadalom és a családok környezettudatos életvitelének alakításában végzett munkájukban

Az önkormányzatnál környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási feladatot ellátó munkatársak részére biztosítani kell a folyamatos oktatást az új vagy változó jogszabályok végrehajtására, a versenyképes tudás érdekében a jogi és technikai tudásszint emelésére.
A pontos és szakszerű igény és problémafelmérés érdekében, szakértők bevonására is igény merülhet fel. Az érintettek minél alaposabb felkészítése céljából fórumok, előadások megtartása is célra vezető lenne. Erre alkalmas hely a művelődési otthonok, könyvtárak, oktatási intézmények.

A lakossági fórumok, előadások megtartásánál, lényegesen hatékonyabb megoldás, egy önkormányzati (kistérségi) tájékoztató füzetsorozat kiadását. A jól átgondolt tudatformálás, kulcsa lehet a hatékony környezettudatos magatartásformák elsajátításának. A lakosoktól nem várható el, hogy önállóan alakítsák ki jó, környezettudatos szokásaikat, ezt különböző eszközökkel segíteni szükséges. A színvonalasan kialakított füzetekkel a lakásokba juttatjuk el a megfelelő tájékoztatást és tudást.

A füzeteket 2012. évben kell megjelentetni évi kb. 15-16 000 példányban, a lakossághoz ingyenesen eljuttatva (külterületeken élőknek is). A kiadványoknak mind tartalomban, mind kinézetben meg kell felelniük a mai kor követelményeinek, hogy a kívánt hatást elérjük.

- A jelenlegi hulladékkezelési helyzet bemutatása, és annak környezetre való kihatása
- A környezettudatos fogyasztói és vásárlói szokások propagálása
- A szelektív hulladékgyűjtési módszerek ismertetése
- A hulladékgyűjtő szigetek, udvarok működésének bemutatása, a begyűjthető hulladéktípusok ismertetése
- A házi és telepi komposztálás bemutatása, a komposztálható hulladékok ismertetése
- Hulladék-elhelyezési abc

Az információs füzetek kiadása, lakossághoz történő eljuttatása 3-4 millió Ft költséggel fog járni a 2012. évben.
A fenntartható fejlődés elvét követő társadalom esetén már a hulladékképződés megelőzésére, illetve a hulladékok megfelelő gyűjtésére és elhelyezésére is nagy hangsúlyt kell fektetni. Ennek elérésében jelentős szerep jut a lakossági környezettudatosság fejlesztésének, ami az alábbi **alprogramok** révén érhetőek el:

1. alprogram „Reuse" centerek (újrahasználati központok) kialakítása	*Csongrád*	*2015*		*Önkormányzat, közszolgáltatók, hasznosítók, civil szervezetek, gyártók, lakosság*	*Költség-elemzés alapján*	*Önkormányzatok, pályázatok, országos tervek alapján*
2. alprogram Lomtalanítás során begyűjtött termékek hasznosítása	*Kistérség minden települése*	*2013*	*Önkormány-zatok, közszolgál-tatók, hasznosítók*	*Önkormányzatok, közszolgáltatók, hasznosítók, civil szervezetek, gyártók,*	*1.000.000 Ft/év*	*Önkormányzatok, közszolgáltatók, hasznosítók*

				lakosság		
3. alprogram Környezetvédelmi kommunikációs terv	Kistérség minden települése	2012	Önkormány-zatok, közszolgál-tatók	Önkormányzatok, civil szervezetek, média, lakosság		Önkormányzatok, pályázatok, érintett szereplők hozzájárulása (pl. közszolgáltatók)
4. alprogram Iskolákon keresztül történő környezeti nevelés fejlesztése	Kistérség minden települése	folyamatos	Önkormány-zatok, iskolák vezetői	Önkormányzatok, civil szervezetek, oktatási intézmények		Önkormányzatok, pályázatok
5. alprogram Iskolán kívüli nevelési programok támogatása	Kistérség minden települése	folyamatos	Önkormány-zatok, közszolgál-tatók	Önkormányzatok, civil szervezetek, közszolgáltatók, helyi média		Önkormányzatok, pályázatok, érintett szereplők hozzájárulása (pl. közszolgáltatók)
6. alprogram Biológiailag lebomló szerves hulladékok elkülönített gyűjtésének népszerűsítése	Kistérség minden települése	folyamatos	Önkormány-zatok, közszolgál-tatók	Önkormányzatok, civil szervezetek, közszolgáltatók, helyi média, lakosság		Önkormányzat, pályázatok, érintett szereplők hozzájárulása (pl. közszolgáltatók)
C. HULLADÉKKELETKEZÉS ADÓK ÚTJÁN TÖRTÉNŐ CSÖKKENTÉSI LEHETŐSÉGÉNEK VIZSGÁLATA	Kistérség minden települése	2012	Önkormány-zatok	Önkormányzatok, közszolgáltatók, szakhatóságok	nem becsülhető	Önkormányzati saját forrás
D. A LAKOSSÁG TÁJÉKOZTATÁSA, SZEMLÉLETFORMÁLÁSA HULLADÉKMEGELŐZŐ FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK ÉS AZ ÚJRAHASZNÁLATI LEHETŐSÉGEK TEKINTETÉBEN	Csongrád Felgyő, Csanytelek, Tömörkény	folyamatos	Önkormány-zatok, közszolgál-tatók, helyi médiák	Önkormány-zatok, közszolgáltatók, helyi médiák	400.000/év	Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás
E. ÖNKORMÁNYZATI MUNKATÁRS TOVÁBBKÉPZÉSE KOMPOSZTÁLÁSI TERÜLETEN	Csongrád, Kistérségi Társulás	2012	Önkormányzat, Kistérségi	A települések bármely műszaki	Képzési költség +	Önkormányzati saját, vagy

			társulás	***végzettségű önkormányzati dolgozója***	***bérpótlék***	***pályázati forrás***

A komposztálás a települési szilárd hulladékok (lakossági, illetve bizonyos termelési) feldolgozására alkalmas, irányított aerob biokémiai eljárás. A folyamatban résztvevő mikroorganizmusok enzimrendszerei a szerves anyagokat biokémiai oxidáció útján lebontják, és ennek eredményeként stabil szerves, és szervetlen ásványi anyagok keletkeznek. A végtermék földszerű, 40-50 % nedvesség tartalmú anyag, amely kiválóan alkalmas a talaj termőképességének fokozására. Az átalakulási szakaszok eredményeként a patogén mikroorganizmusok nagy része elpusztul, a hulladék fertőzőképessége megszűnik.

A térségben két formában kell érvényesíteni a biohulladékok kezelését:

- házi komposztálás útján: a saját tevékenységből származó biohulladék (konyhai nyers növényi hulladék) saját kertben (környezeti nevelési céllal iskolák, óvodák kertjében) történő komposztálása, valamint a kész komposzt saját célra történő felhasználása
- telepi komposztálás révén: szervezett, elkülönített hulladékgyűjtés során begyűjtött biohulladék komposztálása a regionális komposztáló telepen

A Kistérségi Társulásnak kell eldönteni, hogy a Társulásban résztvevő önkormányzatok, vagy a Társulás valamely dolgozója rendelkezzen olyan szakértelemmel, amely a későbbiekben részletezett célok elérését szakmailag elősegíti.

7.2.2 Települési szilárd hulladék mennyiségének csökkentése

A csongrádi kistérség települései korszerű, műszakilag megfelelő színvonalú regionális gyűjtőhelyhez kapcsolódtak. A szelektív hulladékgyűjtő szigetek és udvarok kialakításra kerültek Csanyteleken kívül minden településen. A lakosságot tájékoztatni kell a hulladékgazdálkodási feladatok megoldásában való részvétel módjairól. A hulladékgyűjtő udvarokban szelektíven gyűjtött, és hasznosításra alkalmas részeket a közszolgáltatás keretén belül el kell juttatni hasznosítást végző szervezetekhez. A hasznosítási és ártalmatlanítási célkitűzések elérésének legfontosabb lépése a szelektív hulladékgyűjtési rendszer kiterjesztése, fejlesztése, működtetése.
A Felgyői Hulladékkezelési Központ mechanikai-biológiai hulladékkezelési technológiával is rendelkezik.
A mechanikai-biológiai hulladékkezelés (MBH) a maradék hulladék, osztályozatlan kommunális hulladék, illetve komposztálásra és anaerob erjesztésre alkalmatlan biohulladék kezelése, az anyag stabilizálása és környezeti veszélyességének csökkentése céljából. Az eljárás során csökken a hulladék térfogata és csökken az emisszió. Az MBH megvalósítására - a kezelendő hulladék minőségétől, összetételétől, a végső felhasználás céljától (lerakás, égetés), valamint a hulladékkezelő telep technikai felszereltségétől függően - többféle technológia alakult ki, és terjedt el a gyakorlatban, melyek jórészt a komposztálás tapasztalatain alapszanak. Műszaki fejlettségtől és felszereltségtől, valamint a beruházási és üzemeltetési költségektől függetlenül valamennyi rendszer lényege az, hogy a kezelés által csökkenjen a hulladék tömege, térfogata, és környezeti ártalmassága.

Fontos megjegyezni, hogy bár a mechanikai-biológiai hulladékkezelés technológiai lépései hasonlóak a komposztáláshoz, az MBH nem lehet alternatívája a komposztálásnak, különösképpen nem a hulladékkeletkezés megelőzésének, a szelektív gyűjtésnek és az újrahasznosításnak.

A gyűjtőszigeteken alapvetően a csomagolási hulladékok, illetve a begyűjtött mennyiség közel felét kitevő nem csomagolási papírhulladék kerül összegyűjtésre, míg a létrejött hulladékgyűjtő udvar biztosítaná a lakosságnál képződő egyéb hasznosítható, illetve veszélyesnek

számító hulladékok viszonylag kis hányadot kitevő mennyiségben történő összegyűjtését. Ehhez első lépésként el kell érni, hogy a hulladékgyűjtő udvaron a funkciójának megfelelő hulladékok begyűjtését lehessen biztosítani.

Cselekvési program	Település	Határidő	Felelős	Résztvevők	Tervezett költség (Ft)	Forrás
A. TELEPÜLÉSI HULLADÉKGYŰJTŐ RENDSZEREK HATÉKONYSÁGÁNAK FELÜLVIZSGÁLATA	***Csongrád Felgyő, Csanytelek, Tömörkény***	***2012 vége***	***közszolgál-tatók***	***Önkormányzatok, civil szervezetek, közszolgáltatók, lakosság***	***-***	***közszolgáltatók szolgáltatási díjai***
A közszolgáltatók törvényi feladata a szolgáltatásuk hatékonyságának, gazdaságosságának folyamatos felülvizsgálata. Az Önkormányzatok a közszolgáltatási rendelet módosításával kötelezzék a szolgáltatókat a szolgáltatások, szolgáltatási területek, hangsúlyozottan az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a külterületi gyűjtések felülvizsgálatára. A közszolgáltatók a díjemelési javaslatuk mellé átfogó értékelést biztosítsanak az önkormányzatok részére. Tegyenek javaslatot a szolgáltatás minőségének javítására, a szolgáltatási terület bővítésére, az elvégzendő kommunikációs feladatok végrehajtására.						
B. SZENNYVÍZISZAP MEZŐGAZDASÁGI HASZNOSÍTÁSÁNAK NÖVELÉSE	***Csongrád***	***2013 vége***	***közszolgál-tató***	***közszolgáltató, mezőgazdasági vállalkozások***	***árajánlatok alapján***	***közszolgáltatók, mezőgazdasági vállalkozások***
Kiemelt cél a Csongrádi Szennyvíztisztító telepen képződő szennyvíziszap kezelése és mezőgazdasági vagy energetikai hasznosítása. Felgyőn létesült a Felgyői Regionális Hulladékkezelő központban egy regionális komposztáló telep. A telep tervezett kapacitása 7 ezer t/év. A folyamatot motiváló jogszabályi tényező, hogy a lerakásra kerülő TSZH biológiailag lebomló szervesanyag tartalmát 2014-ig (derogáció esetén 2016-ig) ütemesen csökkenteni kell (2000. évi XLIII. Tv.) az 1995-ös szint 35%-ra. Ezért a biológiailag lebomló szervesanyag-tartalom lerakóktól történő eltérítése stratégiai fontosságú. A szennyvíziszap kezelésére további potenciális lehetőséget kínálhat a mezőgazdasági vagy energetikai hasznosítás a minél nagyobb arányú hasznosítás érdekében. A mezőgazdasági kihelyezés több szempontból is kedvező alternatíva. Így visszajuttatjuk a természetes körforgásba a keletkezett komposztot. A csongrádi kistérség területi adottságaiból és a nagyszázalékú agrártevékenységből adódóan a mezőgazdasági kihelyezés a legcélravezetőbb. A közszolgáltatónak részletes felmérést kell készíteni a szennyvíziszap mezőgazdasági célú felhasználásáról, és fel kell venni a kapcsolatot a térség mezőgazdasági vállalkozásaival.						
C. INERT HULLADÉKOK HASZNOSÍTÁSÁNAK NÖVELÉSE	***Csongrád***	***folyamatosan***	***közszolgál-***	***lakosság, helyi***	***-***	***közszolgáltatók***

	Felgyő, Csanytelek, Tömörkény		tatók	média		saját keretükből fejlesztik
Hasznosítási célként az építési és bontási hulladékok minél nagyobb arányú hasznosítása, újrahasználata fogalmazható meg. A bontási hulladékok újrahasználata, hasznosítása érdekében be kell vezetni a szelektív bontási gyakorlatot. A Felgyői Regionális Hulladékkezelő központban a kistérség építési és bontási hulladékainak feldolgozó rendszere rendelkezésre áll. A szolgáltató a helyi média bevonásával folytasson részletes kommunikációt (írott információs anyagokkal is) a lakosság minél nagyobb mértékű tájékoztatása és szemléletformálása érdekében. Az építési és bontási törmelékek hasznosítása környezeti szempontból is indokolt: feldolgozásával az építkezéseknél használható alapanyagot jelent, amivel a természetes alapanyagforrásokat kíméljük, a hosszú távú fenntarthatóság érdekében.						
D. EGÉSZSÉGÜGYI HULLADÉKOK KEZELÉSRE TÖRTÉNŐ ÁTADÁSÁNAK KIKÉNYSZERÍTSE	Csongrád	2013	ÁNTSZ	egészségügyi intézmények (beleértve a magánpraxist is)	-	egészségügyi intézmények
Az elérendő cél az egészségügyi hulladékok (EWC: 18 01 csoport) szelektív gyűjtésének és megfelelő ártalmatlanításának fenntartása akár közgazdasági és jogi eszközök felhasználásával. A fertőző egészségügyi hulladék lerakásának megakadályozását kell elérni.						
E. LOMTALANÍTÁSI HULLADÉKOK KÜLÖN GYŰJTÉSÉNEK MEGSZERVEZÉSE	Csanytelek	2012	közszolgáltató, Önkormányzat	közszolgáltató lakosság	közszolgáltató árajánlata szerint	önkormányzat, lakosság
F. MŰANYAG FÓLIAHULLADÉKOK MENNYISÉGÉNEK FELMÉRÉSE INTÉZKEDÉSI TERV ALAPJÁN ÉS BEGYŰJTÉSÜK MEGSZERVEZÉSE	Csongrád Felgyő, Csanytelek, Tömörkény	2013	Önkormány-zatok, közszolgál-tatók	közszolgáltatók, mezőgazdasági vállalkozások, lakosság	1.000.000 Ft	Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás
Csanyteleken a közszolgáltatást végző ASA KFT az Önkormányzattal közösen és egyeztetve a régi hulladéklerakó mellett egy olyan ideiglenesen telepített átrakóállomást tervez létesíteni, melyre megfelelően kialakított és engedélyezett körülmények között 2 db öntömörítős konténert kíván elhelyezni. Az egyiket a műanyag fólia hulladékok gyűjtésére, a másikat a biológiailag lebontható zöld hulladékok gyűjtésére. A tervezés és az egyeztetések folyamatban vannak. Megvalósítási határidő 2012 vége. *Ütemezés:* • megállapodás az Önkormányzattal, költségek és díjak rögzítése • tervezés • engedélyeztetés • terület kialakítása, infrastruktúra létesítése						

- öntömörítős konténerek telepítése
- szolgáltatás végzése

A költségek mértékét és a költségviselő megállapítását az Önkormányzat a közszolgáltatási rendeletében rögzíti.

7.2.3 Csomagolási hulladékok szelektív gyűjtésének növelése

Cselekvési program	Település	Határidő	Felelős	Résztvevők	Tervezett költség (Ft)	Forrás
A. SZELEKTÍV GYŰJTÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE A LAKOSSÁG KÖRÉBEN INFORMÁCIÓS ANYAGOKKAL	Csongrád Felgyő, Tömörkény	folyamatos	Önkormány-zatok, közszolgál-tató	közszolgáltatók, helyi médiák	500.000Ft/év	közszolgáltató, pályázati forrás
B. ZSÁKOS HÁZHOZ MENŐ SZELEKTÍV GYŰJTÉS BEVEZETÉSE	Csanytelek	2013 vége	Önkormány-zat, közszolgál-tató	közszolgáltató, lakosság	közszolgál-tató árajánlata alapján	szolgáltatást igénybe vevők
Az Önkormányzat kötelezze a közszolgáltatót azokon a területeken, ahol ez műszakilag megoldható és a gyűjtőgépjárművel megközelíthető, a házhoz menő zsákos szelektív gyűjtés kidolgozására és árajánlat adására.						
C. HULLADÉKUDVAR KIHASZNÁLTSÁGÁNAK NÖVELÉSE	Csongrád	folyamatos	Önkormány-zat, üzemeltető	közszolgáltatók, helyi médiák	200.000/év	közszolgáltató, pályázati forrás
A hulladékudvar üzemeltetőjének részletes beszámolót kell készítenie az alábbi részletezés szerint: • Hulladékudvar nyitvatartási idejének elemzése, szükség szerinti módosítása, alkalmazkodva a lakossági szokásokhoz • Begyűjtött hulladékok típusainak és mennyiségének elemzése • Kommunikáció elemzése, szükség szerint a média felhasználás növelése. • Üzemeltetési problémák feltárása						

• Üzemeltetési gyakorlat módosítása az elemzések alapján a kihasználtság növelése érdekében.						
D. HÁZI KOMPOSZTÁLÁS BEVEZETÉSÉRE CSELEKVÉSI PROGRAM KIDOLGOZÁSA	***Csongrád Felgyő, Csanytelek, Tömörkény***	***2013 vége***	***Önkormány-zatok, közszolgál-tatók***	***közszolgáltatók***	***500.000 Ft***	***Önkormányzati saját, vagy pályázati forrás***
E. HÁZI KOMPOSZTÁLÁS NÉPSZERŰSÍTÉS, ELTERJESZTÉSE	***Csongrád Felgyő, Csanytelek, Tömörkény***	***2014 vége***	***Önkormány-zatok, közszolgál-tatók***	***közszolgáltatók, lakosság, helyi médiák, civil szervezetek***	***50.000 Ft/db***	***lakosság, önkormányzati támogatás, díjkedvezmény***

A házi komposztálás nem engedélyköteles tevékenység. A házi komposztálás népszerűsítésének kiemelt szerepet kell játszania az önkormányzatok hulladékgazdálkodási tevékenységében. El kell érni a házi komposztálás révén azt, hogy a települési szilárd hulladék részeként képződő biológiailag lebomló szervesanyag tartalom, összességében 5%-al csökkenjen a tervidőszak végére.

Házi komposztálásra alkalmas hulladék összetevői:

- zöldségmaradványok
- citrusfélék és más gyümölcsök maradványai
- tojáshéj
- kávézacc, teafű
- falevelek
- fa és sövény nyesedékek
- ételmaradékok és kenyér kis mennyiségben
- konyhai papírtörölköző
- levágott fű
- zöldség és díszkerti maradványok
- gyomok
- szalma, széna
- növényevők trágyája
- fűrészpor

A házi komposztálás ösztönzésére egy tájékoztató füzetet kell minden otthonba eljuttatni, amely tartalmazza a technológiai megoldásokat, lehetőségeket, a komposztálással járó előnyöket.

A házi komposztálás kivitelezhető:

- komposztáló hordóban - kis kertben
- komposztáló ládában – néhány száz négyzetméteres kertben
- komposztdombon – több köbméter feldolgozandó anyag esetén

7.2.4 Települési folyékony hulladék

Cselekvési program	Település	Határidő	Felelős	Résztvevők	Tervezett költség (Ft)	Forrás
A. SZENNYVÍZHÁLÓZAT-RA VALÓ RÁKÖTÉSEK MAXIMÁLISRA NÖVELÉSE	Csongrád Felgyő,	2014 vége	Önkormány-zatok, közszolgál-tatók	lakosság	200.000 Ft/ingatlan	lakosság, önkormányzati támogatás
A szennyvízcsatorna hálózat bővítése az ellátatlan területeken, olyan esetekben, ahol jogilag az engedélyezett és gazdaságilag előnyösebb megoldást jelentenek az egyedi zárt szennyvíztisztító berendezésekkel szemben. Ezzel összhangban kell törekedni a szennyvízcsatorna hálózattal már ellátott területeken a rácsatlakozások ösztönzésére és a teljes lefedettségnek az elérésére, valamint az illegális csapadékvíz-bevezetések és szennyvíz elvezetések feltárásának folytatása.						
B. SZENNYVÍZHÁLÓZAT KIÉPÍTÉSE	Csanytelek, Tömörkény	2015 vége	Önkormány-zatok,	lakosság	jelenleg még nem becsülhető	pályázati forrás
Nem csatornázott területek szennyvízkezelésének megoldása: ott, ahol a szennyvízhálózat kiépítése gazdaságosan nem megoldható, azokon a területeken az egyedi ill. természetközeli szennyvíztisztító létesítmények, vagy zárt szennyvíztárolók kiépítésének ösztönzése, támogatása, előírása.						

A HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI TERVET A KISTÉRSÉG TELEPÜLÉSEINEK ÖNKORMÁNYZATAI AZ ALÁBBIAK SZERINT ELFOGADJÁK:

1. **CSONGRÁD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA**

Határozat száma: ……

Ph.

……

2. **Csanytelek Község ÖNKORMÁNYZATA**

Határozat száma: ……

Ph.

……

3. **FELGYŐ KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA**

Határozat száma: ……

Ph.

……

4. **TÖMÖRKÉNY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA**

Határozat száma: ……

Ph.

……